

قورآن، تئورات، زبور و اینجیلده حضرت مهدی (آس)

هارون یهیا
(آدنان اوکتار)

بو کیتابدا ایستیفاده اندیلن آیملر، الی بولاچین حاضر لادیغی
"قورآنی کریم و تورکجه معناس(ن)ای" آدلی ترجمه دن آلنمیشدیر.

بیرینجی نشر: آپرئل 2011

آراشدیرما
نشریات

تالانتپاشا ماھ. انمیرگازی پروسپئکتی

ایبراهیم آلماز ایش مرکزی

آ بلوک قات 4 اوکمئیدانی - ایستانبول

تئل: (212 0) 88 00 222

نشر: سئچیل اوفسئت

100. ایل محلهسی ماس-سیت متبجیلر سایتی

4. پروسپئکت نؤمره: 77 باغچیلار-ایستانبول

تئل: (212 0) 15 06 629

ایچینده کیلر

گیریش

قوران، تئورات، زبور و اینجیلده حضرت مهدی (آس)

قورآندا مهدییئت و دنیا حاکمییتینه

ایشاره اندن آیهلر

تئوراتدا و یهودی قاینالاردا

حضرتی مهدی (آس)

یهودی قاینالاردا حضرت مهدی (آس) ین گلیشیندن اولکی دؤورون

خصوصیتلری

یهودی قاینالاردا حضرت مهدی (آس)-ین خصوصیتلری

یهودی قاینالاردا حضرت مهدی (آس)-ین حاکمیت دؤورو

زبوردا حضرتی مهدی (آس) و

حاکمییت دؤورو

اینجیلده حضرتی مهدی (آس)

اینجیلده حضرت مهدی (آس)-ین گلیشیندن اولکی دؤورون خصوصیتلری

اینجیلده حضرتی مهدی (آس)-ین حاکمیت دؤورو

اینجیلده کئچن فاراکلیت سؤزو حضرت مهدی (آس) ایشاره ائتمکدهدیر

(دوغروسونو الله بیلر)

اینجیلده کئچن "سو تنستیسینی داشییان آدام" حضرت مهدی (آس) ایشاره ائتمکدهدیر

(دوغروسونو الله بیلر)

نتیجه

علاوه حیصه: تکامل یانیلماسی

اوخوجویا

- بو کیتابدا و دیگر ایشلریمیزده تکامل نظر بهسی نین چؤکوشونه خصوصی بیر یئر آیریلما سینی سبی، بو نظریه نین هر جور دین علئیه دارى فلسفه نین تمه لینی منیدانا گئیرمه سیدیر. یارادیلشی و دولایسیله اللهین وارلیغینی اینکار ائدن داروینیزم، 150 ایلدیر بیر چوخ اینسانین ایمانینی اینیرمه سینه یا دا شوبه هیه دوشمه سینه سبب اولموشدور. بو سببدن بو نظریه نین بیر آلداتما جا اولدوغونو گؤزلر اونونه سرمک چوخ اهمیتلی بیر ایمانی وظیفه دیر. بو اهمیتلی خیدمتین بوتون اینسانلاریمیزا چاتدیرلا بیلمه سی ایسه زوریدیر. کیمی اوخوجولاریمیز بلکه تک بیر کیتابیمیزی اوخوما ایمکانی تاپا بیلر. بو سببله هر کیتابیمیزدا بو موضوعیا خلاصه ده اولسا بیر حیصه آیریلما سی اویغون حساب اندیلیمیشدیر.

- ایفاده اندیلمه سی لازیم اولان بیر باشقا خصوص، بو کیتابلارین مضمونو ایله علاقه داردیر. بازارین بوتون کیتابلاریندا ایمانی موضوعولار، قرآن آیملری ایستقامتینده ایضاح اندیلمکده، اینسانلار اللهین آیملرینی اویرنمه یه و یاشاماغا دعوت اندیلمکده دیرلر. اللهین آیملری ایله علاقه دار بوتون موضوعولار، اوخویانین عاغیلیندا هنج بیر شوبه ه و یا سوال ایشارسی بوراخما یاجاق شکیلده آچیقلا نماقدادیر.

- بو ایضاحات اسناسیندا ایستیفاده اندیلن صمیمی، ساده و آخچی اوسلوب ایسه کیتابلارین یئددیدن یئتمیشه هر کس طرفیندن راحتجا باشا دوشولمه سینی تعمین ائتمکده دیر. بو تأثیرلی و ساده ایضاحات سایه سینده، کیتابلار "بیر نفسه ده اوخونان کیتابلار" دئییمینه تام اولاراق اویغون گلمکده دیر. دینی رد ائتمه موضوعوندا قطعی بیر رفتار سرگیله ی اینسانلار دا، بو کیتابلاردا ایضاح اندیلن گنرچکلردن تأثیرلنمکده و ایضاح اندیلنلرین دوغرولوغونو اینکار ائده بیلمه مکده دیرلر.

- بو کیتاب و بازارین دیگر اثرلری، اوخوجولار طرفیندن شخصاً اوخونا بیله جیی کیمی، قارشیلقلی بیر صؤحبیت موحیطی شکیلده ده اوخونا بیلر. بو کیتابلاردا ایستیفاده ائتمک ایستیه ن بیر قروپ اوخوجونون کیتابلاری بیر یئرده اوخومالاری، موضوعیلا علاقه دار اؤز تفککور و تجرویه لرینی ده بیر-بیرلرینه کؤچورمه لری باخیمیدان فایدالی اولاجاق.

- بونون یانیندا، یالنیز اللهین راضیلغی اوچون یازیلماش اولان بو کیتابلارین تانینماسینا و اوخونماسینا ایشتیراک ائتمک ده بویوک بیر خیدمت اولاجاق. چونکی بازارین بوتون کیتابلاریندا اثبات و راضی سالیجی ایستقامت سون درجه گوجلودور. بو سببله دینی ایضاح ائتمک ایستیه نلر اوچون ان تأثیرلی اصول، بو کیتابلارین دیگر اینسانلار طرفیندن ده اوخونما سینی تشویق اندیلمه سیدیر.

- کیتابلارین آرخاسینا یازارین دیگر اثرلری نین تقدیماتلاری نین علاوه اولونما سینی ایسه اهمیتلی سببلری وار دیر. بو سایه ده کیتابی الینه آلان آدم، یوخاریدا دانیشدیغیمیز خصوصیتلری داشییان و اوخوماقدان خوشلاندیغینی اومید ائدیگیمیز بو کیتابلا عینی خصوصیتلره صاحب داها بیر چوخ اثر اولدوغونو گؤرمک. «مانی و سییاسی موضوعولاردا فایدالانا بیله جیی زنگین بیر قایناق تجرویه سی نین تاپیلدیغینا شاهید اولاجاق.

- بو اثرلرده، دیگر بعضی اثرلرده گؤرولن، بازارین شخصی قناعتلرینه، شوبه ملی قایناقلارا سؤیکنن ایضاحلارا، مقدساتا قارشى لازیم اولان ادبه و حؤرمته دقت یئتیریلمه ی اوسلوبلار، بورخونتو وئرن اومیدسیز، شوبه چی و یئسه سوروین ایضاحاتلارا راست گله بیلمز سینیز.

بازار و اثرلری حاقیندا

هارون بهیا تخلصونو ایستیفاده ائدن بازار آدان اوکتار، 1956-جی ایله آنکارادا دوغولدو. ایلک، اورتا و لیسنی تحصیلی آنکارادا تاماملادی. داها سونرا ایستانبول مئمار سینان اونیورسیتئتی گؤزل صنعتلر فاکولته سینده و ایستانبول اونیورسیتئتی فلسفه حیصه سینده تحصیل گوردو. 1980-جی ایللردن بو یانا، ایمانی، علمی و سییاسی موضوعولاردا بیر چوخ اثر حاضرلادی. بونلارین یانیندا، بازارین تکاملچولرین ساختاکارلیقلارینی، ادعالاری نین اعتبار سیزلیغینی و داروینیزمین قانلی ایدنلوگیالارلا اولان قارائلیق علاقه لرینی اورتایا قویان چوخ اهمیتلی اثرلری وار.

هارون بهیانین اثرلری تخمین 40.000 شکیلین ایشتیراک ائدیگی جمعی 55.000 صحیفه لیک بیر کوللیات دیر و بو کوللیات 72 فرقلی دیله چئوریلیمش دیر.

بازارین تخلصو، اینکارچی دوشونجه یه قارشى موباریزه ائدن ایکی پنیغیرین خاطیره لرینه حؤرمت اولاراق، آدلارینی یاد ائتمک اوچون هارون و بهیا آدلاریندا یارادیلیمش دیر. بازار طرفیندن کیتابلارین قاپاغیندا رسولللاه (سو) -ین مهورونون ایستیفاده اندیلیمش اولما سینی سیموولیک معناس(ن)ای ایسه، کیتابلارین مضمونو ایله علاقه داردیر. بو مهور، قرآنی کریمین اللهین سون کیتابی و

سون سۆز، پۇتېمىز (سو) -ين دا خاتمول انبىيا اولماسىنى رمز ائتمكدهدير. يازار دا، نشر ائىدىگى بوتون ايشلر ينده، قورانى و رسولللاه (سو) -ين سوننەسىنى اوزونه رهبر ائتميشدير. بو صورتله، اينكارچى دوشونجه سيستملىرىن بوتون تمل ادعالارىنى تىك- تىك چوروتىمى و دینه قارشى يۇنلدىلن اعتراضلارى تام اولاراق سوسدوراجاق "سون سۆز" او سۆيلهيمى حدفلهمكدهدير. چوخ بۇيوك بير حيكمت و كمال صاحى اولان رسولللاهين مۇهورو، بو سون سۆز و ايفاديه نىتىن بير دعاسى اولاراق ايستىفاده ائىلميشدير. يازارين بوتون ايشلريندهكى اورتاق حدف، قورائين تبليغىنى دونيايا چاتديرماق، بئلهلكه اينسانلارى اللهين وارلىغى، بيرلىگى و اخيرت كىمى تمل ايمانى مۇوضولار اوزرينده دوشونمهيه سۇوق ائتمك و اينكارچى سيستملىرىن چوروك تمللرىنى و آزغىن تطبيقلرىنى گۆزلىر اؤنونه سرمكدير.

ننجه كى هارون يهيانين اثرلرى هينديستاندان آمريكايا، اينگيلتره دن ايندوننزييايا، پولشادان بوسنىيا هنرسنكه، ايسپانييادان برازيليايا، مالايىيادان ايتاليايا، فرانسادان بولقارستانا و روسيايا قدر دونيانين داها بير چوخ اؤلكه سينده بىنمىله اوخونماقداير. اينگيليسجه، فرانسىزجا، آلمانجا، ايتاليانجا، ايسپانجا، پورتوقالجا، اردوجا، عربجه، آلبانجا، روسجا، بوشناكچا، اويغورجا، ايندوننزيياجا، مالايجا، بئنگولى، سترىجه، بولقارجا، چينجه، كيسه-كيسه اهيللى (تازان اينيادا ايستىفاده ائىلىر)، هاوسا (آفريكا دا گئنىش شكىلده ايستىفاده ائىلىر)، دهيوئهى (مالايولترده ايستىفاده ائىلىر)، دانماركاجا و ايسونچجه كىمى بير چوخ ديله چؤنرلن اثرلر، خاريجده گئنىش بير اوخوجو كوتلهسى طرفيندن ايزلەنمكدهدير.

دونيانين دؤرد بير طرفينده فۇوقلاده تقدير توپلايان بو اثرلر بير چوخ اينسانين ايمان ائتمه سينه، بير چوخونون دا ايمانيندا درنلشمه سينه وصيله اولماقداير. كىتابلارى اوخويان، آراشديران هر آدم، بو اثرلردهكى حيكمتلى، كؤكلو، آسان آيدىن اولار و صميمى اوسلوبون، عاغىلچى و علمى ياناشمانين فرقينه و ارماقداير. بو اثرلر سىرتلى تائير ائتمه، قطعى نتيجه وئرمه، اعتراض ائىله بىلمزلىك، چورودوله بىلمزلىك خصوصيتلى داشىماقداير. بو اثرلرى اوخويان و اوزرينده جدى شكىلده دوشون اينسانلارين، آرتىق ماتىريالىست فلسفەنى، آنتىزمى و ديگر آزغىن گؤروش و فلسفەلرين هنج بيرىنى صميمى اولاراق مدافعه ائده بىلمەلرى مومكون دئيىل. بوندان سونرا مدافعه ائتمەلر ده آنجاق رومانتيك بير ايندالا مدافعه ائدهكلر، چونكى فيكرى دايقلارى چورودولموشدور. چاغىمىزداكى بوتون اينكارچى آخىنلار، هارون يهيا كوللياتى قارشىسيندا فيكرله مغلوب اولموشلار. شوبهه سىز بو خصوصيتلر، قورائين حيكمت و اىضاحات تعجبولويوندن قايناقلانماقداير. يازارين اوزو بو اثرلردن اؤتري بير اؤيونمه ايجنده دئيىل، يالنىز اللهين هيدايته وصيله اولماغا نيت ائتميشدير. آيرىجا بو اثرلرين چاپيندا و نشر اولونماسيندا هر هانسى بير مادی قازانچ حدفلەنمكدهدير.

بو گنرچكلر گۆز قارشىسيندا ساخلانيلديغىندا، اينسانلارين گۆرمەديكلرىنى گۆرمەلرىنى تعمین ائدن، هيدايترينه وصيله اولان بو اثرلرين اوخونماسىنى تشويق ائتمەين ده، چوخ اهميتلى بير خىدمت اولدوغو اورتايا چىخماقداير. بو قىيمەتلى اثرلرى تانىتماق يئرینه، اينسانلارين زهينلرىنى بولانديران، فيكرى قارشىقلىق مئيدانا كىتىن، شوبهه و تردودلرى داغيت/پايلامادا، ايمانى قورتارمادا گوجلۇ و ايتى بير تائيرى اولمادىغى عمومى تجربە ايله ثابت اولان كىتابلارى يايماق ايسه، امك و زامان ايتكىسينه سبب اولاجاق. ايمانى قورتارما مقصدىندن چوخ، يازارىن ادبى گوجونو وورغولاماغا ايستيقامتلى اثرلرده بو تائيرين الله ائىله بىلمەيهجى اچىقدير. بو مۇوضودا شوبههسى اولانلار وارسا، هارون يهيانين اثرلرىنى تىك مقصدىن دىنسىزلىگى چوروتمك و قوران اخلاقىنى يايماق اولدوغونو، بو خىدمتدهكى تائير، موفقيت و صميميتين اچىقجا گؤرولديونو اوخوجولارين عمومى قناعتيندن آنلايا بىلرلر.

بىلنمەليركى، دونيا اوزريندهكى ظلم و قارشىقلىقلارين، مۇسلمانلارين چكديكلرى اذيتلرين تمل سببى دىنسىزلىگين فيكرى حاكميتيدير. بونلاردان خلاص اولمانين يولو ايسه، دىنسىزلىگين فيكرله مغلوب ائىلمەسى، ايمان حقيقتلرىن اورتايا قويولماسى و قوران اخلاقىن، اينسانلارين قاورايىب ياشايا بىلمەكلرى شكىلده اىضاح ائىلمەسيدير. دونيانين گوندن گونه داها چوخ ايجنه چكىلمك ايسنديگى ظلم، فساد و قارشىقلىق موحيطى دفته آلىنديغىندا بو خىدمتين الدن گلديگىنجه سىرتلى و تائيرلى بير شكىلده ائىلمەسى لازيم اولدوغو اچىقدير. عكس حالدا چوخ گنج قالينا بىلر.

بو اهميتلى خىدمتده قاباقچىل رولو بونونا گؤتورموش اولان هارون يهيا كوللياتى، اللهين ايجازەسييله، 21. عصرده دونيا اينسانلارىنى قوراندان تصوير ائىلن حضور و بارىشا، دوزگونلوك و عدالته، گۆزلىك و خوشبختالييه داشىماغا بير وصيله اولاجاق.

گيريش

قوران، تورات، زبور و اينجيلده حضرت مهدى (آس)

اؤجا ريبىمىز، قوراندان ايمان ائىلنلره "عرض" ده يعنى بوتون بئر اوزو اوزرينده مقدس بير حاكميت ود ائتميشدير. ريبىمىزىن ودى گرگى، ايمان ائىدىب صالح عمللرده تايپلانلار بو دونيا يوردونا واريث اولاجاق، اسلام اخلاقى دونيايا حاكم اولاجاق. بو، گۆزلىگين، بركتين،

سئوینجین، سئوینجین، ایشیقلیغین، تمیزلیگین، باریشین، عدالتین، قارداشلیغین، سئوکی نین دونیایا حاکم اولماسی دئمکدیر. الله بیر و تک اولاراق صمیمی ایمانین حاکم اولدوغو بو دؤورده، بوتون باتیل اینانچ و فلسفهلر، دینسیز ایدئولوگیالار یئر اوزوندن قالخاجاق. اؤجا الله، بو بؤیوک حاکمیته آخیر زاماندا حضرت عیسی (آس) و حضرت مهدی (آس) ای و صلیله اندهجک. حضرت مهدی (آس)، پئیغمبریمیز (سو) دان روایت اندیلن یوزلرله موتواتیر حدیس ایله موژدله نیلمیش؛ آخیر زامان علامتلی، حضرت مهدی (آس) -ین فیزیکی خصوصیتلری، ظهور و ظهوروندان اولکی و سونراکی دؤور اولدوقجا دنتاللی بیر شکیلده تصویر اندیلیمشدیر. اؤجا اللهین ایجازسییله بو روایتلرین هجری 1400 (1979 ایلی) اعتباریله رنالاشمیش اولماسیندان، بو آندا آخیر زاماندا یاشادیغیمیز و حضرت مهدی (آس) -ین ظهور انتدیگی آیدین اولماقدادیر. حدیسلرله راضی اولاراق رنالاشان بوتون علامتلردن، ربیبیمیزین تقدیری ایله، حضرت عیسی (آس) و حضرت مهدی (آس) -ین اؤندرلیگینده ایسلام اخلاقی نین دونیا حاکمیتی نین رنالاشماسینا از بیر مدت قالدیغی آچیقجا گؤرولمکدهدیر. قورآندا ایسلام اخلاقی نین دونیا حاکمیتی و مهدیت دنتاللی اولاراق ایضاح اندیلیمشدیر:

- **بؤیوک ایسلام عالمیلری قورآن تفسیرلرینده، حضرت مهدی (آس) آ و اونون اطرافینداکی مؤمین بیرلیگینه ایشاره ائدن موختلیف آیهلری آچیقلامیشلار.**
 - **اؤجا الله قورآندا موسلوملنلره بیرلیک اولماغی امر ائتمیش، اونلارا بونو فرض ائتمیشدیر. تاریخ بویونجا دؤورون مهدیلری نین اؤندرلیگینده بیرلیک ایچینده یاشایان موسلمانلار، بو گون ده ربیبیمیزین امری گرگی بیر لیدئر اؤندرلیگینده بیرلیک اولماق مجبوریتیندهدیرلر. آخیر زاماندا ربیبیمیزین ودی گرگی بیرلیک حالینا گلهجک اولان موسلمانلارین معنوی لیدئری ده حضرت مهدی (آس) اولاجاق. بو سببدن، موسلمانلارین بیرلیک اولماسینی ایضاح ائدن هر آیه مهدیتی ایضاح ائدر.**

- **اؤجا ربیبیمیز، قورآندا بیلدیردیگی پئیغمبر حکایه لرینده ده عاغیل صاحبیلری اوچون حکمتلر اولدوغونو خبر وئرمیشدیر. هر پئیغمبر، اؤز دؤورونون مهدیسیدیر. بو سببدن هر پئیغمبر حکایه سینده، ایچینده اولدوغوموز آخیر زامان، یعنی مهدیتی باخان ایشاره لر وار. کهف سوره سینده، حضرت سولئیمان (آس) و حضرت زولکارنین (آس) حکایه لرینده مهدیتی ایشاره ائدن آیه لر اولدوغو ایسه پئیغمبریمیز (سو) طرفیندن ده بیلدیریلن بیر گنرچکدیر.**

- **تاریخ بویونجا یاخشیلار و پیسلر آراسیندا، شیطانین طرفدارلاریلا حاقین طرفدارلاری آراسیندا داوام ائدن بیر موباریزه اولموشدور. قورآندا اؤجا الله، بو بؤیوک موباریزه نی تصویر ائتمیش و بونون نومونه لرینی وئرمیشدیر. آدنتوللاه گرگی، آخیر زاماندا دا دئجالیئت و مهدیت آراسیندا بؤیوک بیر موباریزه یاشانماقدادیر. بو سببدن، قورآندا بو موباریزه نی ایضاح ائدن هر آیه ده، یئنه مهدیته ایشاره ائتمکدهدیر.**

آچیق دیر کی، ربیبیمیز قورآنداکی بیر چوخ آیه، مهدیتی و ایسلام اخلاقی نین دونیا حاکمیتینی موسلمانلارا خبر وئرمیشدیر.

حضرت مهدی (آس) -ین ظهور، دیگر مقدس کیتابلاردا دا خبر وئرلمیش اولان بیر گنرچکدیر. تئورات و کیتابی مقدسین منزمورلار حیصه سینین منیدانا گئیرن زبور، قورآن آیملری و پئیغمبر افندییمیز (سو) -ین حدیسلری ایله راضی اولان و زامان ایچینده دئییشدیریلمهن قورونموش حیصلر ائتهتوا ائتمکدهدیر. قورآندا، "اند اولسون، بیز ذکردن (تئوراتدان) سونرا زبوردا دا: "شوبه سیز عرضه صالح

قوللاریم وارېچی اولاجاق" دئییه یازدیق. (انبییا سورەسی، 105) آیەسییله، حضرت مەدی (آس)-ین اینکیشاف اندینین و دونیا حاکمیتین، تۋورات و زبوردا دا موژدەلەندیلدیگی خیر وئریلمەدەدیر. ننجە کی تۋورات و زبور و آراشیدیردیغیمیزدا، بو گنرچەیین اولدوقچا دنتاللی و قوران آیەلری و حدیسەرلە راضی شکیلده بیلدیریلیمیش اولدوغو گۈرۈلمەدەدیر. حاق اولان سۈز مۇوضوسو حیصەلرین ایچینده، "ماشبیاه"، "کرال مسیح"، "سەیلوه (گۈندریلمیش اولان، اللەین ھدیەسی)" و موختلیف باشقا آدلارلا حضرت مەدی (آس)-ین ظھورو و دونیا حاکمیتی ایضاح اندیلیمیش، حضرت مەدی (آس)-ین ظھوروندان اولکی و سونراکی دۋور دە تصویری اندیلیمیشدیر.

پنیغمبریمیز (سو)-ین حدیسەرینده دە، حضرت مەدی (آس)-ین ظھورونون، اللەین وحیی اولان بوتون کیتابلاردا خبر وئریلدیگی بئلە بیلدیریلەدەدیر:

نایم بویرودو کی: من حضرت مەدی (آس)ای پنیغمبرلرین سوھوفوندا (صحیفەلر دە؛ آدم، شیت، ایدریس و ایبراھیم پنیغمبرلرە اندیریلن صحیفە شکیلندەکی کیتابلاردا) بئلە تاپارام: "حضرت مەدی (آس)-ین عملینده نە ظلم نە دە اییب یوخدور." (کیتاب-اول بورھان فی علامت-ائل مەدی-ایل اخیر زامان، سف. 21)

پنیغمبرلرە دایر اولان کیتابلاردا، "حضرت مەدی (آس)-ین ایشی ظلم و بیسلیک دئییل" شکیلندە ایشارە اندیلیمیشدیر. (ال-کاولو عل موختسر فی علامت-ائل مەدی-ایل مونتاژ، سف. 49)

ابنی مونوی دئییر کی: "دانیا (آس)-ین کیتابیندا بئلە یازیلیدیر..." حضرت مەدی (آس) چیخاجاق و اللەی تعالی داھا اول فسادا اوغرایانلاری و ایمان اهلینی اونونلا قورتاراجاق. سوننلر اونونلا جانلاندیریلماق... (بو حدیس کیتاب-اول بورھان فی علامت-ائل مەدی-ایل اخیر زامان ادلی کیتابین سولنیمانییا کیتابخاناسیندا اولان ال یازیلی بیر نوسخەسینده موجوددور.) بو حدیسەلردن ایدین اولور کی؛ مەدییت، بوتون حاق دینلرین کیتابلاریندا ایشتیراک ائتمیشدیر و موسلمانلار بو کیتابلارلا باخدیقلاریندا حضرت مەدی (آس)ای تاپاجاقلار.

عینی شکیلده اینجیلین قورانلاراضیلیق گۈسترن حاق اولان حیصەلرینده دە حضرت مەدی (آس)-ین گلیشی موژدەلەنیلیمیشدیر. اینجیلده کنچن "فاراکیلیت" و "سو تستیسی داشییان آدم" تعیین ائتمەلری دقت چکیجیدیر. بو ایفادەلرلە، حضرت عیسی (آس)-ین اخیر زاماندا گلەجیمینی موژدەلەدیگی؛ دونیا باریش، حضور، بیرلیک و بیرلیک، سۈینچ و خوشبختلیک گتیرمەجک بیر لیدردن بحث اندیلەدە و وئدرە بورجوندن بیر آداما ایشارە اندیلەدەدیر. (عینی زاماندا، 2012-جی ایلین، وئدرە چاغی-نین باشلانغیجی اولاراق قبول ائتمەسی دە چوخ مەنالییدیر.) حضرت عیسی (آس) هواریلرینە، اۋزوندن سونرا گلەجک بو اعتبارلی آداما اویغون گلەلرینی، اونون سۈزونو دینلەمەلرینی و سون آنا قدر اونو ایزلەمەلرینی نصیحت ائتمەدەدیر.

بونلارین یانیندا، اینجیلده ایفادە اندیلن اخیر زامان علامتلی ایلە حضرت عیسی (آس) و حضرت مەدی (آس)-ین ظھوروندان سونراکی زاماندا دایر تعریفلر دە، قوران آیەلریلە و پنیغمبریمیز (سو)دان روایت اندیلن حدیسەرلە بۈیۈک بیر راضیلاشما ائەتیوا ائتمەدەدیر. بو سببن اینجیلە گۈرە دە اخیر زامان علامتلی-نین درحال ھامیسی بیر-بیری آرخاص(ن)ای سیرا اورتایا چیخماقدادیر. بوتون بونلاردان، باشدا ایسلامی قاناقلار، آردیندان دا اینجیل، تۋورات و زبور دۋرەک ایچینده اولدوغوموز دۋورون حضرت مەدی (آس)-ین فعالیت اندیگی دۋور اولدوغو آچیقجا دئییلە بیلەدەدیر.

بو کیتابچادا، مەدییتی و ایسلام اخلاقی-نین دونیا حاکمیتینە ایشارە ائدن بعضی قوران آیەلری ایلە تۋورات، اینجیل و زبوردان کنجیدلرین بیر حیصەسینە یئر وئریلمەدەدیر. ایچینده اولدوغوموز اخیر زاماندا، رحمان و رحم اولان الله، حضرت عیسی (آس) و حضرت مەدی (آس)ای و صیلە اندەمک، قوللاری اوچون سنجیب بیندیگی حاق دینی سوئرئن اندەمک و اوستون گۈجونو، اۋجا قدرتینی بوتون دونیا گۈسترمەجک. ایچینده یاشادیغیمیز زامان چوخ مقدس و گۈزل بیر دۋورون باشلانغیجیدیر. ایسلام اخلاقی-نین یئر اوزونە حاکمیتی، اللەین ویدییر و رببیمیزین بو ودی مطلق رئاللاشاجاق:

(بو، اللەین وادییر؛ الله، وادیندن گنری دۋنمز. آنجاق اینسانلارین چوخو بیلەزلر. (روم سورەسی، 6)

قورآندا مەدییتی و دونیا حاکمیتینە ایشارە ائدن آیەلر

آند اولسون، بیز ذکردن (تۋورتان) سونرا زبوردا دا: "شوبهسیز عرضه صالح قوللاریم وارېچی اولاجاق" دئییه یازدیق. (انبییا سورەسی، 105)

الله، ایچینزدن ایمان اندنلرە و صالح عمللرە تاپیلانلارا و د ائتمیشدیر: ھنچ شوبهسیز اونلاردان اولکیلری ننجە 'گۈج و اقتدار صاحبی' ائندیسە، اونلاری دا یئر اوزوندە 'گۈج و اقتدار صاحبی' اندەمک، اۋزلری اوچون سنجیب بیندیگی دینلرینی اۋزلرینە مسکون اندیب ساغلاملاشتیراجاق و اونلاری قورخولاریندان سونرا تهلۈکەسیزلیبە چۈبیرمەجک. اونلار، بالنیز منە عبادت اندرلر و منە ھنچ بیر شئی اورتاق قاچمازلار. کیم بوندان سونرا اینکار ائتسە، ایشدە اونلار فاسیقیدیر. (نور سورەسی، 55)

الله، یازمیشدیر: "آند اولسون، من قالیب گلەجیم و ائلچیلریم دە." حقیقتن الله، ان بۈیۈک قوت صاحبیدیر، گۈجلو و اوستون اولاندیر. (موباریزە سورەسی، 21)

ئانچىلىرىنى ھىدايت و ھاق دىن غىزە گۆندىرەن اودور. بىلە كى اونا (ھاق دىن اولان ايسلامى) بوتون دىنلەر قارشى اوستون ائدەجك؛
موشرىكلر خوش گۆرمسە بىلە. (صف سورەسى، 9)

موشرىكلر ايستەيسە دە او دىنى (ايسلامى) بوتون دىنلەر اوستون ائتمك اوچون انچىسىنى ھىدايتلە و ھاق دىنلەر گۆندىرەن اودور. (توبە
سورەسى، 33)

الله، گوناھكار-گوناھكارلار ايستەيسە دە، ھاقى (ھاق اولاراق) اۆز سۆزلرىلە رىئالاشدىراجاق. (يونس سورەسى، 82)

اونلار، اللهين نورونو اغىزلارىيلا سۆندورمك ايستەيىرلر. ھال-ھوكى الله، اۆز نورونو تاماملانچىدىر؛ كافىرلر خوش گۆرمسە بىلە.
ئانچىلىرىنى ھىدايت و ھاق دىن غىزە گۆندىرەن اودور. بىلە كى اونا (ھاق دىن اولان ايسلامى) بوتون دىنلەر قارشى اوستون ائدەجك؛
موشرىكلر خوش گۆرمسە بىلە. (صف سورەسى، 8-9)

اغىزلارىيلا اللهين نورونو سۆندورمك ايستەيىرلر. ھال-ھوكى كافىرلر ايستەيسە دە الله، اۆز نورونو تاماملانماقدان باشقاسىنى ايستمىر.
موشرىكلر ايستەيسە دە، او، دىنى (ايسلامى) بوتون دىنلەر اوستون ائتمك اوچون انچىسىنى ھىدايتلە و ھاق دىنلەر گۆندىرەن اودور. (توبە
سورەسى، 32-33)

شوبھەسىز، بىز سەنە آچىق-آشكار بىر فتح وئردىك. بىلە كى الله، سىنن كىچمىش و گلەجك (ھر) گوناھىنى باغىشلاسىن، اوزرىندەكى
نعمتىنى تاماملاسىن و سەنى دومدوز بىر يولا يۇلتىسىن. و الله، سەنە 'اوستون و شرفلى' بىر ظفرلە كۆمك ائتسىن. (فتح سورەسى، 1-3)

... بو يوردون سونو كىمىندىر، اينكار اندىلر چوخ ياخىندا بىلەجكلر. (رعد سورەسى، 42)

كى او، انچىلىرىنى ھىدايتلە و ھاق دىن ايلە، دىگر بوتون دىنلەر قارشى اوستون ائتمك اوچون گۆندىردى. شاھىد اولاراق الله يىتەر. (فتح
سورەسى، 28)

"و اونلاردان سونرا سىزى او عرضە موطلق يىرلشدىر مەجبىك. ايشدە بو، مۇوقەمدىن قورخانا و تەھدىمدىن قورخانا عايد (بىر)
ايمىتىلدىر. (پىغەمبەرلر) فتح ايستەيدىلر، (سونوندا) ھر زوربا اينادچى تخرىباتا اوغرايىب -يوخ اولدو- گىتتى. (اىبراھىم سورەسى،
15-14)

اللهين كۆمى و فتح گلدىكى زامان و اينسانلار اللهين دىننە دالغا دالغا گىردىكلرىنى گۆردىيۈندە، درھال رىببىنى حمد ايلە تسبىح ائت و
اوندان باغىشلاما دىلە. چۈنكى او، توبەلرى چوخ قبول اندىدىر. (نثر سورەسى، 1-3)

و سۆمەجەيىنىز بىر باشقا (نعمت) داھا وار: اللهان 'كۆمك و ظفر (نوسرت)' و ياخىن بىر فتح. مۇمىنلرى مۇژدلى. (صف سورەسى،
13)

آند اولسون، (پىغەمبەر اولاراق) گۆندىرلن قوللارىمىز (بو) سۆزوموز كىچمىشدىر: ھقىقتن اونلار، شوبھەسىز نوسرت (كۆمك و ظفر)
تاپاچاقلار. و ھىچ شوبھەسىز؛ بىزىم اوردولارىمىز، اوستون گلەجك اولانلار اونلاردىر. (صاففات سورەسى، 171-173)

"خىير، بىز ھاقى قىرلىن اوستونە آتارىق، او دا اونون بىئىنى دارماداغىن ائدر. بىر دە باخارسان كى، او، يوخ اولوب گىتمىشدىر. (الله)
قارشى) كاراكتىرىزە ائندىكلرىنىز دن اۆترى ائىواھلار سىزە. (انبىيا سورەسى، 18)

و سىزى اونلارلر تورپاقلارينا، يوردلارينا، ماللارينا و داھا آياق باسمايدىغىنىز بىر يىرە واريث ائتدى. الله، ھر شىئە گۆچ چاتدىر اندىر.
(احزاب سورەسى، 27)

اۆزۈنە بركىتلر ائندىگىمىز يىرىن شىقىنە دە، قىرىنە دە او خور قىلىنىب-ضەيف بوراخىلانلارى (موسىز عاقلارى) واريثلر ائندىك...
(اعراف سورەسى، 137)

تۈوراتدا و يھودى قايناقلاردا
ھىزرىتى مەھدى (آس)

يهودى قايناقلاردا حضرت مهدي (آس)-ين
گليشيندن اولكى دۇرون خصوصيتلىرى

داوود اوغولونون [حضرت مهدي (آس) اين] گلهجىي نسيلىده... بوتون دۇولتلىر مينيم دينيني [آنتىزمى] قبول اندهجك و وئرلين اؤيودلردن
اوز چنوريلهجك... (تالمود، سانهندرين 197)
مسيحين [حضرت مهدي (آس) اين] چاغى گلمهدين اولكى مدتده... گوناھدان قورخان اينسانلار خور گورولهجك و گنرچكلردن محروم
قاليناجاق... (تالمود، سوتا 49ب)
داوود اوغولونون [حضرت مهدي (آس) اين] گلهجىي نسيلىده... بيس اينسان تقدير گورمهجك... (تالمود، سانهندرين 197)
مسيحين [حضرت مهدي (آس) اين] چاغى گلمهدين اولكى مدتده... دۇولت رهبرليكلىرى دلالتله دوشمهجك [دينى اينانجلارلا ترس
دوشهجك] و اونلارى قيناياچاق كيمسه اولماياچاق... (تالمود، سوتا 49ب)
داوود اوغولونون [حضرت مهدي (آس) اين] گلهجىي نسيلىده... سويغونچولار و سويغونچولارين سويغونچولارى اولاجاق... (تالمود،
كنتهوبوته 112ب)

داوود اوغولونون [حضرت مهدي (آس) اين] گلهجىي ينددى ايلليك مدتت سونوندا... آجليق اوخلارى گوندريلهجك... بؤيوك بير قيتليق
اولاجاق و بوندا كيشيلر، قادينلار، اوشاقلار، ديندار آدماملار و عزيزلر اولههك... (تالمود، سانهندرين 197)
... باغبوزومو اولماياچاق، بيغاجاق مئيوه تاپيلماياچاق... گوزل تارلالار، محصولدار آسمالار، خالقيمين تيكان و كول بيتيمش
تورپاقلارى اوچون، شن شهردهكى خوشبختليك دولو ائولر اوچون سينغيزى دؤيون. (ينشايلا، 10:32-13)
داوود اوغولونون [حضرت مهدي (آس) اين] گلدېكى نسيلىده... داوملى يئننى بلالار و شيطاني قرارلارين قوميه قوبولماسى اولاجاق؛ هر
يئننى بيسليك، بير باشقاس(ن)اي بيتمهدين سرعتله گلههك... (تالمود، سانهندرين 197)
تكرار خلاص اولاجاقلارينا داير اوميدلرينى ايتيرمهديكه [حضرت مهدي (آس)] گلمهيهجك... (تالمود، سانهندرين 197)
داوود اوغولونون [حضرت مهدي (آس) اين] گلهجىي نسيلىده، عالميلرين توپلاتما مجلسلىرى، فاحيشهليك ائولرى حالينا گلههك...
(تالمود، سانهندرين 197)

مسيحين [حضرت مهدي (آس) اين] گلهجىي نسيلىده... آتاسى آيبيلايديغينا اوغولو اوتاتماياچاق... (تالمود، سانهندرين 197)
مسيحين [حضرت مهدي (آس) اين] چاغى گلمهدين اولكى مدتده... سرحدلرده ياشايانلار بير يئردن ديگرينه [كۆمك ديلهيهرك]
گريشههك؛ لकिन هنج كيم اونلارا آغريماياچاق... (تالمود، سوتا 49ب)

... دؤيوشمهلىرى اوچون بوتون خالقلىرى بير يئره گتيرهجهيم... ائولر
ياغمالاناچاق، قادينلارين تجااوز انديلههك. شهرده ياشايانلارين ياريسى
سورگونه گوندريلههك... (زئكئرييا، 14:2)
... دؤيوشن بوتون خالقلىرى رب بو بلالا جزالانديراجاق: داها ساغكن بدنلىرى،
گوزللىرى، ديللىرى چورويههك. (زئكئرييا، 14:12)
... سئوينجدن اثر قالمايى، دونيانين جوشغوسو يوخ اولدو. (ينشايلا، 24:11)
... دونيانين تمللىرى سارسىلاچاق... سارسىلديقجا سارسىلاچاق. دونيا...
يالپالاياچاك، بير داخما كيمي يئلنههك... (ينشايلا، 20-24:18)
... اوردولارين رببى طرفيندن، گوي گورولداسيىلا و زلزله ايله و بؤيوك سس-
كوي ايله، قاسيرغا ايله و ساغناقلا و يئييب بيتيرن آتش شيعهيله يوخلاما
اولاجاق. (ينشايلا، 29:6)

داوود اوغولونون [حضرت مهدي (آس) اين] گلهجىي ينددى ايلليك مدتت سونوندا، ايلك ايلده بو آيه رنالاشاجاق: بير شهرين اوزرينه
ياغيش ياغييراركن، ديگرىنين اوزرينه ياغيش ياغييرماياچام... (تالمود، سانهندرين 197)
... ينشايانين بابيلله* علاقه دار معلوماتى:... واسطهلهربيله اوزاق بير اولكهمن، دونيانين او بيرى اوجوندان بوتون اولكهنى يئرله بير
ائتمك عذره گلير... ائولرى ياغمالاناچاق، قادينلارين تجااوز انديلههك... اوخلاريىلا گنجلىرى پارچالاياچاق، كۆرپهله
آغريماياچاق، اوشاقلارى اسيرگمهيههكلر. (ينشايلا، 13:1، 5، 16-18) *بابيل: گونوموز ايراقين پايئاختى باغداد ياخينلاريندا اولان
كوهنه بير شهر آديدير.

يهودى قايناقلاردا حضرت مهدي (آس)-ين خصوصيتلرى

[حضرت مهدي (آس) اين] داور انيشى نين تملى عدالت و صداقت اولاجاق. (يشايا، 11:5)

[حضرت مهدي (آس)] يوخسوللارى عدالتله موهاكىمه اندهجك، يئر اوزونده ازيلنلر اوچون دوروستجه قرار وئرجهك... (يشايا، 11:4)

... [حضرت مهدي (آس)] دونيايا اغيزى نين دينييه ووراجاق [يعنى سلاحي اولمادان سوزلر ييله تاثير اندهجك] و پيسلرى دوداقلارى نين نفسييله اولدورمهك [يعنى دانيشمالار ييلا منن تاثير سيز حالا گنيرمهك]. (يشايا، 11:4)

او [حضرت مهدي (آس)] بوتون دونياني الله بيرليكه قوللوق ائتملرى اوچون اصلاح اندهجك، چونكى بئله يازيلميشدير: "او زمان، بيرليكه منه يالوارمالارى، چيگين چيگينه منه خيومت ائتملرى اوچون، خالقلارين دوداقلاريني پاك اندهجيم." [سفتنيا، 3:9]

(مايمونيدنس، ميشنا تورا، كرالارين قانونلارى 11:4)

"... گوجلە قوتله دئييل، انجاق منيم روحوملا باجاراجاقسان" دئيير. بئله دئيير هر شئيه سووئرئن رب. (زئكوريا، 4:6)

باخين، قولوم [حضرت مهدي (آس)] موقيتلى اولاجاق؛ اوستون اولاجاق، ال اوستونده توتولوب آلا بيلديگينه اوجالديلاجاق. (يشايا، 52:13)

اونا [حضرت مهدي (آس)] سووئرئنلىك، اوجاليق و كراللىق وئريلدى. بوتون خالقلار، خالقلار و هر ديلدن اينسان اونا خيومت ائتدى. سووئرئنلىكى هنج بيميهجك سونسوز بير سووئرئنلىك، كراللىغي هنج بيخيلمياچاق بير كراللىقدير. (دانييل، 7:14)

... داوود اوغولو [حضرت مهدي (آس)]، حضرت سوليمان (آس) كيمي [يالنيز سيدريندن حوكمدارلىق اندهجك... (تالمود، سانهدرين 20ب)]

دويوش اوتوموبيللرينى... اوزاقلادير اجاغام. دويوش يايلارى قيريلاجاق. كرالينيز [حضرت مهدي (آس)] خالقلارا باريشى انشيتديرمهك... (زئكوريا، 9:10)

... رب قورخوسو روحو اونون [حضرت مهدي (آس) اين] اوزرينده اولاجاق. رب قورخوسو خوشونا گلهجك... (يشايا، 11:2-3)

داوود سويوندان چيخاجاق اولان او كرال [حضرت مهدي (آس)] بوتون اينسانلارا اللهين يوللاريني و اوندان قورخماغي اويرده بيلهجك... (مايمونيدنس، ميشنا تورا، توبه 9:2)

[حضرت مهدي (آس)] چيخديغيندا... [اللهين قانونلارى نين تطبيق اولونماسينداكى] اطاعتسيزلىكلرى دوزلدهجك... (مايمونيدنس، ميشنا تورا، كرالارين قانونلارى 11:4)

... [حضرت مهدي (آس) اين] قالدغي يئر گوركملى اولاجاق. (يشايا، 11:10)

... او [حضرت مهدي (آس)] [بير ادامى] سنزر و حاقيندا حوكم وئرر، چونكى بئله يازيلميشدير: گوزيله گوزدويونه گوزه موهاكىمه ائتميهجك، قولاغيبلا انشيتديگينه گوزه قرار وئرميهجك. يوخسوللارى عدالتله موهاكىمه اندهجك، يئر اوزونده ازيلنلر اوچون دوروستجه قرار وئرجهك. [يشايا، 11:3-4] (تالمود، سانهدرين 93ب)

... او موژدجي كى، ساغلاملىق انشيتديرير. ياخشىلىق موژدهسى گنيرير، قورتولوش خبرى وئرير... (يشايا، 52:7)

مسيحين [حضرت مهدي (آس) اين] علامتلا گؤسترمهسيه يادا اوزونو اثبات ائتمهسى اوچون معجزملر ائتمهسيه احتياج يوخدور. (مايمونيدنس، ميشنا تورا، كرالارين قانونلارى 11:2)

مسيح [حضرت مهدي (آس)] بويوك شوهرت قازاناجاق و اونون اونو ديگر ميللتلر آراسيندا كرال سوليماندان داها چوخ اولاجاق. (مايمونيدنس، ميشنا تورا، سانهدرين 10:1)

[حضرت مهدي (آس) اين] آدى نه دير؟ ... اونون آدى شيلوه [گوندريلميش اولان، اللهين هديهسى]... اونون آدى ييننون [آدى دونيائين سونونا قدر ياشاياجاق اولان]... اونون آدى هانياهو [ايناييت، لوطف، الله طرفيندن مقدس حساب انديلميش]... اونون آدى مناهم [راحتلاشديريحي، تسلى اندن]... چونكى منيم روحومو راحتلاشديراجاق اولان مناهم [راحتلاشديريحي]... قطعليكه بيزيم اغريلاريميزا دوزدو و دردلريميزي داشيدي... (تالمود، سانهدرين 98ب)

يهودى قايناقلاردا حضرت مهدي (آس)-ين حاكيميت دؤورو

او دؤورده [حضرت مهدي (آس) دؤورونده]... بوتون دونيائين تك مشغوليتى اللهى بيليب تانيماق اولاجاق... (مايمونيدنس، ميشنا تورا، كرالارين قانونلارى 12:5)

... اوزلرينده سونسوز سوينج اولاجاق. اونلارين اولاجاق جوشغو و سوينج، كدر و اينيلتى قاچاجاق. (يشايا، 51:11)

او دؤورده [حضرت مهدي (آس) دؤورونده]... قري گنرچكلرى قاوراياچاقلار و اينسانين توتومو الوئريشلى اولدوغونجا ياراديجى نين عاغيليني ايدراك اندهجكلر. چونكى بئله يازيلميشدير: "يئر اوزو سويون دنيزى اؤرتمهسى اؤرتمهسى كيمي اللهين علمييله دولاجاغى اوچون..." (مايمونيدنس، ميشنا تورا، كرالارين قانونلارى 12:5)

... سون گونلرده... رب بىر چوخ خالقين آراسينداكى آنلاشيلمازلىقلارى حل اندمەك. اينسانلار قىلىنجلارنى چكىچلە دۇيۇب شوم دمىرى، مىزراقلارنى باغچى بىچاقى اندمەكلەر. خالق خالقا قىلىنچ قالدیر ماياچاق، دۇيوش تحصيلى ائتمەيمەكلەر آرتيق. (يئشايا، 2:2-4؛ ميكا، 1:3-4)

"... يىغدىقلارى سلاخلارى ياتاچاقلار. كىچىك بۇيوك قالخاتلار، يايلارى، اوخلارى، چوبوقلارى، مىزراقلارى آتشة آتاجاقلار... ياندىرماق اوچون سلاخلارى ايسيتفاده اندمەكلەر..." سوننن رب بئله دننير. (هنزئكىل، 9:39-10)
اونون دۇورونده قوردلا قوزو بىر يىرده ياشاياچاق، بىيرله اوغلاق بىرلىكده ياتاچاق، بوزوو، گنج آسلان و قىدالى مال يان-ياتا داياناچاق، اونلارى كىچىك بىر اوشاق گودەجك. اينكەلە آيى بىرلىكده اوتلاياچاق، بالالارى بىر يىرده ياتاچاق. آسلان مال كىمى سامان يىمك. امزىكەكى كۆرپە كوبرا دلىگى اوزرىنده اويناياچاق، سوددن كسىلميش اوشاق اىنى انگىرنك كووو غونا سوخاچاق... كىمسە ضرر ونرمەيمەك، يوخ ائتمەيمەك... (يئشايا، 6:11-9)

او زامان [حضرت مهدى (آس) دۇورونده] كورلارن گۆزلىرى، كارلارن قولقلارى آچىلاچاق؛ آخسايار مارال كىمى سىچراياچاق، سنوئىنجلە قىشقيراچاق دىلسىزلىرىن دىلى... (يئشايا، 5:35-6)
... چۆلدە سولار فېشقيراچاق، چاپلار آخاچاق چۆلدە. قىزغىن قوم هووزا، سوسوز تورپاق منبعىه چئوريلهك... (يئشايا، 6:35-7)
... بوغدايا سسلنەك و اونو چوخالداچام... آغاجلارن مئوھسېنى، تارلالارن محصولونو چوخالداچام. (هنزئكىل، 29:36-30)
او دۇورده [حضرت مهدى (آس) دۇورونده]، نە قىتلىق نە دە دۇيوش اولاجاق، نە قىسقانچلىق نە دە رقابت اولاجاق. چونكى ياخشى اولان شنىلر بولجا اولاجاق و بوتون ممنونيت وئرىجى شنىلرە توز قدر راحت چاتىلاچاق. (مايمونيدنس، مېشنا تورا، كر اللارن قانونلارى 5:12)

... يول بويونجا بسلنەك، هر چىلىق تېدە اوتلاق تاپاچاقلار. آجماياچاق، سوساماياچاقلار... (يئشايا، 9:49-10)
داوود اوغولونون [حضرت مهدى (آس) اين] گلەجىي زاماندا... بوتون وحشى آغاجلار مئوھ ونرمەكلەر؛ چونكى بئله يازىلمىشدير:
آغاجلار مئوھلرىنى يوكلەنير، انجىر آغاجلارى، آسمالار محصوللارنى وئرىر. [يول، 22:2] [تالمود، كئتھوبوتە 112ب]
رب بوتون دونيانن حۇكمدارى اولاجاق. او گون تك رب، تك اونون آدى قالاچاق. (زئكئرىيا، 9:14)
... سولار دنيزى نئجه دولدوروسا، دونيا دا ربين معلوماتيلا دولاجاق... (يئشايا، 9:11)

... اينسانلار ربين اوجالىغىنى، اللهيمىزىن گۆركمىنى گۆرمەك. (يئشايا، 2:35)
... او گون تك رب اوجالدىلاچاق. بوتلر تاماميله اورتادان قالخاچاق. (يئشايا، 17:2-18)
... بويروقلارىمى ايزلەيمەك، قايدالارما اويغون گلەك، اونلارى تطبيق اندمەكلەر. (هنزئكىل، 24:37)
آرتيق بوتلربىلە، ايجرنج تطبيقربىلە، عصيانلاربىلا اوزلرىنى چيركلىتمەيمەكلەر. اونلارى بىرلشديكلرى، گوناھ ايشلەديكلرى يئرلردن قورتارىب تمىزلەيمەيمەك... (هنزئكىل، 23:37-24)

... [حضرت مهدى (آس) دۇورونده خالق] حاقسىزلىق ائتمەيمەك، يالان دانىشماياچاق، كىمسنى آلداتماياچاق... (سئفنىا، 13:3)
او زامان عدالت چۆلدە قدر يايىلاچاق، دوزگونلوك مئوھ باغچاسىندا يورد تاپاچاق. (يئشايا، 16:32)
... بول بول يىمك، اۆلكەنيزدە تهلوكەسىزلىك ايچىندە ياشاياچاقسىنيز. اۆلكەنيزە بارىش تعمىن اندمەيم. قورخو ايچىندە ياتماياچاقسىنيز.
تهلوكەلى حيوانلارى اۆلكەنيزدن قوراجاچام. دۇيوش اوزو گۆرمەيمەكسىنيز. (ئولوبيلنر، 5:26-6)
... خاراب اولان شەرلرى اندمەكلەر و اونلاردا اوتوراجاقلار... (آموس، 14:9)

اينسانلارن قورورو، قورورو قىربىلاچاق... (يئشايا، 17:2)
آرتيق آخماغا سويلو، آچاغا حۆرمەتلى دننيلمەيمەك. (يئشايا، 5:32)
مسيح [حضرت مهدى (آس)] دۇورونده... چوخ آز بىر ايمكەلە چوخ شنى باجاراچاقلار... (مايمونيدنس، مېشنا تورا، سائهندين 10:1)

مسيح [حضرت مهدى (آس)] دۇورو... عاغىللى آداملارن سايىنن آرتاچاغى بىر دۇور اولاجاق... (مايمونيدنس، مېشنا تورا، سائهندين 10:1)

او گونلرده [حضرت مهدى (آس) دۇورونده]... معلومات، عاغىل و حقيقت دونيادا آرتاچاق... چونكى بئله دە يازىلمىشدير: "داش كىمى بركىميش اوركلربىزى بدننيزدن سؤكوب گۆتورمەيم." (مايمونيدنس، مېشنا تورا، توبە 2:9)

زبوردا حضرتى مهدى (آس) و

حاكميت دۇورو

سن رببه گون و ياخشىلىق انت... ريدن ذوق آل، او سنين ايچىندەكى ايسكلرى يىزىنە يئتىرمەك. هر شنى رببه بوراخ، اونا گون. رببه اوميد باغلايانلار يئر اوزونون واريى اولاجاقلار. (مزمورلار، 3:37-9)

تواضعكارلار اۆلكەنى ميراث گۆتورمەك، درين بىر دينچليگىن ذوقونو داداچاق... چونكى پيسلرين گوجو قىربىلاچاق، اما دوغرولار رب دستك اولاجاق. رب صالحلرين هر گونونو گودر، اونلارن ميراثى ابدى اولاجاق. (مزمورلار، 11:37، 17:18)
يئر اوزونون دۇرد بوجاغى خاتىرلايىب رببه دۈنەك، خالقلارن بوتون سويلارى اونون قارشىسىندا يئره باغلاناچاق. چونكى سوونرئلىك رببندير... (مزمورلار، 27:22-28)

"... داوود سويوندان گوجلۇ بىر كرال [حضرت مەھدى (آس)] چىخاراجام، سىغال چىكىگىم [سۇجىدىگىم] كرالىن سويونو ايشىق اولاراق داوام ائتدیرمەيم. دوشمنلرىنى اوتانجا بورويەجەيم، اما اونون باشىنداكى تاج پارىلداياچاق." (مزمورلار، 132:17-18)

رىدن قورخان او آدم كىمدىر؟... جاني ياخشىلىقدا اوتوراجاق؛ اونون سويو بىر اوزونون وارىتى اولاجاق. ربىن سىررى اوندان قورخانلار اولاجاق... (مزمورلار، 12:14-25)

تعمین ائتدیگین ظفرلە بۇيۇك اوجالغا چاتدى، اونی [حضرت مەھدى (آس)] گۆركم و بۇيۇكلۇكلە تەجەیز ائتدین. اوزرىنە داواملى برکت ياغدىردین، وارلیغینلا اونی سۇنۇجە بوغدۇن. چونكى كرال [حضرت مەھدى (آس)] رببە گوونر، اوجالار اوجاسىنین سۇگىسى سايەسىندە سارسىلماز. (مزمورلار، 5:21-7)

كرالىن [حضرت مەھدى (آس)] ادى سونسوزا قدر ياشاسىن، گونش داياندىقجا ادى وار اولسون، اونون واسطەسىلە اينسانلار مقدس حساب ائىلسىن، بوتون خالقلار "نە خوشبخت اونا" دىسىن! (مزمورلار، 17:72)

اوخلارین ايتىدىر، كرال دوشمنلرىنین اورگىنە باتار [حضرت مەھدى (آس)]-ىن سۆزلرى چوخ حىكمەتلى و تاثيرلى اولاجاق، دىنسيز ايدىنلۇگىيالارى كۆكدن تاثيرسيز حالا كىتىرەجك، خالقلار اياقلارىنىن آلتىنا سىرلر [بوتون اينسانلار حضرت مەھدى (آس)] يە تابع اولاجاقلار. (مزمورلار، 5:45)

[حضرت مەھدى (آس)] سوونر ئىلىك سورسون دىنزدن دىزە، فیراتدان بىر اوزونون اوجونا قدر! (مزمورلار، 8:72)

[رب] سنین كورتارىشىنلا عزتى بۇيۇكدور، اونی [حضرت مەھدى (آس)] گۆركم و بۇيۇكلۇكلە تەجەیز ائتدین. (مزمورلار، 5:21)

اونی گۆزل ياخشىلىق برکتلر ایلە قارشىلادىن، باشىنا صاف آلتىندان تاج قويدۇن. سندن حیات اىستەدى، ونردىن اونا اوزون... بىر عومور. (مزمورلار، 3:21-4)

رب كرالىنى بۇيۇك ظفرلە چاتدىرار، سىغال چىكىگى كرالا [حضرت مەھدى (آس)]... سونسوزا قدر سۇگى گۆستىرر. (مزمورلار، 18:50)

سن اينسانلارین ان گۆزەلىسن، لوطف ساجىلمىش دوداقلارىنا... (مزمورلار، 2:45)

... [حضرت مەھدى (آس)] اوزرىنە جلال و هاشمىت قويدۇن. (مزمورلار، 5:21)

... [حضرت مەھدى (آس)] كرالىغىنىن اساسى عدالت اساسىدیر. دوغرىلوغو سئور، بىسلىكدن نىفرت ائىرسن... (مزمورلار، 6:45-7)

... كۆمك اىستەين يوخسولو، داياعى اولمايان دوشكونو او قورتارار. يوخسولا، دوشكونە آغرىيار، دوشكونلرىن جانينى قورتارار. تضييقدن، زوربالىقدان آزاد ائىر اوللارى، چونكى اونون گۆزۈندە اونلارین قانى قىيمىلىدیر. (مزمورلار، 12:72-14)

مظلۇملار حاقىنى ونرسىن، يوخسوللارین اوشاقلارینی قورتارسىن... (مزمورلار، 4:72)

اىي اىگىد... گۆركمىنە، اوجالغىنا بورون. (مزمورلار، 3:45)

[حضرت مەھدى (آس)] بىننى بىچىلمىش چاپىرا دوشن ياغىش كىمى، تورپاغى سولايان بركتلى ياغىشلار كىمى اولسون! اونون گونلرىندە [حضرت مەھدى (آس)] دوزگونلوك سىپىلىب اىنكىشاف ائتسىن، اى ايشىلدادىغى مدتجە ساغلاملىق آرتسىن! (مزمورلار، 6:72-7)

دوشمنلرىنى اوتانجا بورويەجەيم، اما اونون باشىنداكى تاج پارىلداياچاق. (مزمورلار، 17:132-18)

يارب، كرال [حضرت مەھدى (آس)] سۇيۇنر گۆستردىگىن گۆجە. سۇيۇنجدن جوشور ونردىگىن ظفرلە! كۆنولونون اىستەدىگىنى ونردىن، آغىزىندان چىخان دىلىلى گنرى چنۇيرمەيدىن. (مزمورلار، 1:21-2)

[حضرت مەھدى (آس)] اوزرىنە داواملى برکت ياغدىردىن... (مزمورلار، 6:21)

نە دىر بنىن الخالقىنداكى بو قارشىقلىق، سبب بوش نىزاملار قورار بو خالقلار؟ دۇنيانىن كراللارى صاف باغلايىر، كۆمكىدارلار بىرلشىر رببە و سىغال چىكىگى كرالا [حضرت مەھدى (آس)] قارشى. "قوپاراق اونلارین قايىشلارینی" دىيىرلر، "اتالىم اوزرىمىزدن باغلارینی." (مزمورلار، 1:3-2)

دىمىر چوماقلا گۆدەجكس اونلارى، چۆملىك كىمى پارچالاياجاقسان [حضرت مەھدى (آس)] دىنسيز سىستىملرى فىكىرلر بىلە تەملىندىن چۆكدورەجك. (مزمورلار، 9:2)

اينجىلدە حضرتى مەھدى (آس)

اينجىلدە حضرت مەھدى (آس)-ىن گلىشىندىن اولكى دۇورون خصوصىتلىرى:

عيسى، زئيتون داغيندا اوتوراركن شاگيردلىرى تك اولاراق يانينا گلدیلر. "سؤيله بيزه" دندیلر، "بو دندیکلرين نه واخت اولاجاق، سنین گلیشینى و چاغین بیتیمینى گؤسترن علامت نه اولاجاق؟" عيسى اونلار بو قارشیلیغى وئردى: "اصلا کیمسه سیزی ساپدیرماسین! بیر چوخلارى، 'مسیح منیم' دئیهرک منیم آدیملار گلیب بیر چوخ آدمى آداداجاقلار. دؤیوش سس-کویلری، دؤیوش خبرلری انشیده جکسینیز. اصلا قورخمايین! بونلارین اولماسى گرک... خالق خالقا، دؤلت دؤولته دؤیوش آچاجاق؛ بضا قیتلیقلار، زلزلهلر اولاجاق. بوتون بونلار، دوغوم سانجیلارینین باشلانغیجیدیر. او زامان سیزی چتینلییه سوخاجاق، اولدوره جکلر. منیم آدیمدان [حضرت عيسى (آس)-ین آدیندان] اوترى بوتون خالقلار سیزدن نیفرت انده جک. او زامان بیر چوخ آدمایماندان ساپاجاق، بیر-بیرلرینی اله وئره جک و بیر-بیرلریندن نیفرت انده جکلر. بیر چوخ ساختا پییغمبر توره یه جک و بونلار بیر چوخ آدمى ساپدیراجاق. پیسلیکلرین چوخالماسیندان اوترى بیر چوخلارینین سئوگیسی سویویاجاق. اما سونونا قدر دؤزن خلاص اولاجاق. اللهین سووئرئلیگی بو موژده سی بوتون خالقلار شاهیدلیک اولماق عذره دونیانین هر یئرینده انشیتدیریله جک. ایشده او زامان سون گله جکیدر. (ماتدا، 12-24:4)

... ایماندان چئوریل باشلامادیجا... او گون گلمه یه جک. (پاولوسدان سنلانیکیلرنی ایکى . مکتوب، 2:3)
... عيسى مسیحین انجیلری طرفیندن دنییلن سوزلری خاتیرلايین. سیزه دئمیشلر ایدی کی: "دونیانین سون گونلرینده آلاي اندنلر الله سیزلیغا یؤنه لیب اوز انهتیراسلارینا گؤره یاشایانلار اولاجاق." بونلار بولجوجو، اینسان طبیعتیله محدود، الله اینانجیندان محروم کسلردیر. (یاهودانین مکتوبو، 19-1:17)
اللهی بیلدیکلری حالدا، اونا الله اولاراق اوجالتمادیلار [اللهی تنزیه اندریک]، اونا شوکر انتمه دیلر. ترسینه، دوشونجملرینده آخماقلیغا دوشدولر؛ آنلايیش سیز اورکلرینی قارانیق بورودو. عاغیلی اولدوقلارینی ایرملی سوررکن عاغیلسیز اولوب چیخیشلار. اولومسوز اللهین اوجالیغی یئرینه اولوملو اینسانا، قوشلار، دؤرد ایاقلیلار، سورونلره بنزمین بوتلری یئغلندیلر... اللهلا علاقه دار گنرچمین یئرینه بالانی قويدولار. یارادانین یئرینه وارلیغا تاپینب قوللوق انتدیلر [اللهی تنزیه اندریک]. حالبوکی الله سونسوزا قدر تعریفلنمه یه لاییق دیر! آمین. (پاولوسدان رومالیلارا مکتوب، 25-1:21)
چونکی اله بیر زامان گله جک کی، مؤحکم تعلیمه دؤزه بیلمه یه جکلر... قولقلارینی گنرچمین سسینه تیخایاجاق، دؤنوب افسانلره دالاجاقلار. (پاولوسدان تیموتئوسا ایکى . مکتوب، 4-4:3)
بونو بیل کی، سون گونلرده چتین آنلار اولاجاق. اینسانلار اوزلرینی سنون، پول دوشکونو، اووونگن، قورورلو، سؤیوشباز، آنا آنا سوزو دینلهمز، ناکور، مقدسلیکدن و سئوگیدن محروم، اوزلاشماز، بؤهتانچی، اوزونو نظارت انده بیلمه ی، آزغین، یاخشیلیق دوشمنی اولاجاقلار. خاین، تله سیکی، اوزونو بینمیش، اللهدان چوخ اینجه نی سنون، الله یولوندا ییمیش کیمی گورونوب بو یولون گوجونو اینکار اندنلر اولاجاقلار... (پاولوسدان تیموتئوسا ایکى . مکتوب، 5-3:1)
منیم آدیمدان [حضرت عيسى (آس)-ین آدیندان] اوترى کرالارین و قوبیرناتورلارین اؤنونه چیخاریلاجاق سنینز... آنا اتالارینیز، قارداشلارینیز، قوهوم و دوستلارینیز بئله سیزی اله وئره جک و بعضیلرینیزی اولدوره جکلر. منیم آدیمدان اوترى هر کس سیزدن نیفرت انده جک... دؤزمکله جانلارینیزی قازاناجاق سنینز. [حضرت مهدی (آس) و طلبه لری ده بو شکیلده چتینلیک چککلردیر.] (لوکا، 19:12، 21:16)

"دؤیوش و عصیان خبرلری انشیدینجه تالاشلانمايین. اول بونلارین اولماسی گرک، اما سون درحال گلمه یه جک." سونرا [حضرت عيسى (آس)] اونلار بئله دئدی: "خالق خالقا، دؤلت دؤولته دؤیوش آچاجاق. شدتلی زلزلهلر، بضا قیتلیقلار و انبیدنمییا خسته لیکلر، قورخونج حادثه لر و گؤیده فؤوقلاده ایفاده اندیلر اولاجاق." (لوکا، 11-21:9)

... گونشده، ايدا و اولدوزلاردا ايفاده ائديلر گورولهجك. يئر اوزونده خالقار دنيزين و دالغالارين اوغولتوسوندا چاشميشا دونهجك، دهشته دوشهجكلر. دونيانين اوزرينه گلهجك فلاكتلري گوزلەين اينسانلار قورخودان هوشونو ايتيرمەك... (لوكا، 21:25-26) لوتون گونلرينده ده وضعيت عيني ايدى. اينسانلار ينييب ايجير، گوتوروب ساتير، توخوم اكير، ائو انديرديلر. اما لوتون سودومدان ايريلديغي گون گويدن اولدو كوكورد ياغدى و هاميسيني يوخ ائتدى. اينسانو غلونون [حضرت عيسى (آس) اين] اورتايا چيخاجاغى گون [گليشى اولينده] وضعيت عيني اولاجاق. (لوكا، 17:28-30)

نوحون گونلرينده نجه اولدوسا، اينسانو غلونون [حضرت عيسى (آس) اين] گونلرينده [گليشى اولينده] ده انله اولاجاق. نوحون گميه مينديكى گونه قدر اينسانلار ينييب ايجير، اولهنيب ائولنديريليرديلر. سونرا طوفان گليب هاميسيني يوخ ائتدى. (لوكا، 17:26-27) ... دونيادان باريشي قالديرما سلاهيته وئريلدى. بونون نتيجهسى اولاراق اينسانلار بير-بيرلريني بوغاز لاياجاقلار... (وحى، 6:4) قارداش قارداشيني، آتا اوشاغيني اولومه تسليم ائدهجك. اوشاقلار آنا اتالارينا باش قالديريپ اونلارنى اولدوردهجك. (ماركوس، 13:12)

بعضى كسلر مسجيدن نجه گوزل داشلار و عهدلرله بضاميش اولدو غوندا دانيشينجا عيسى، "بورادا گوردوكلرينيزه گلينجه، انله گونلر گلهجك كي، داش اوستونده داش قالماياجاق، هاميسى ييخيلاجاق!" دئدى. (لوكا، 21:5-6) دونيا تاجيرلري اونون [بابيل*] اوچون آغلاييب ياس توتور. چونكى ماللاريني ساتين آلاچاق كيمسه يوخ آرتيق. قيزيلي، گوموشو، قيممتلى داشلار، اينجىلر، اينجه كتانى، ايپي، بنوشى و قيرمىزى پارچالارى، هر نوو قوخولو آغاجى، فيل ديشيندن ائديلميش هر نوو اشياني، ان باهالى آغاجلاردان، تونج، دمير و مرمردن ائديلميش هر نوو مالى، تارچين و فاخىلا، بوخور، گوزل قوخولو ياغ، گونوك... زينتونياعى، اينجه اون و بوغداس(ن)ى، ماللارى، قويونلارى، اتلارى، اوتوموبيللرى... ساتين آلاچاق كيمسه يوخ آرتيق. دنيهجكلر كي، "جانين چكديكى منيولر اليندن گئتدى، بوتون قيممتلى و گوز اوخشاين ماللارين يوخ اولدو..." بابيلده بو ماللارى ساتاراق زنگينلشن تاجيرلر، شهرين چكديكى اضطير ابدان دهشته دوشهجكلر... "اينجه كتان، بنوشى و قيرمىزى پارچا كوشانميش، قيزيل، قيممتلى داش و اينجىلرله بضاميش بويوك شهر! او قدر بويوك زنگينليك بير ساعت ايجينده يوخ اولدو. گمى كاپيتانلارى، يولا سالار، طابفهار، دنيزده چالیشانلارين هاميسى، اونو ياخان آتئين توستوسونو گوزونجه اوزاقدا داياييب، "بويوك شهر [بابيل] كيميسى وارمى؟" دنيه فرياد ائتديلر... "دنيزده گمىلر اولانلارين هاميسى اونون سايسينده، اونون قيممتلى ماللارينا زنگين اولموشلار ايدى. شهر بير ساعت ايجينده ويرانيه دوندو..." "بويوك شهر بابيل ده ايشده بئله شئتله آتيلاجاق... سنين تاجيرلرين دونيانين بويوكلى ايدى." (وحى، 11:18-21)

*بابيل: گونوموز ايراقين پايتاختى باغداد ياخينلاريندا اولان كوهنه بير شهر آديدير. اوشاقلار، بو سون ساعتير [سون دوردور]. مسيح عليهدارى نين [انتىكريست/دنجال] گلهجهيى انشيتدينيز. نجه كي اينديدن چوخ سايدا مسيح عليهدارى [انتىكريست] توره ميش وار. سون ساعت اولدو غونو بوندان بيليريك. (يوهاننانين بير . مکتوب، 2:18) سونرا قانون تانيماز آدام [دججال] اورتايا چيخاجاق... عيسى اونو آغيزى نين نفهسييله اولدورمەك، اينكيشاف ائدينين گوركميله يوخ ائدهجك. (پاولوسدان سلانيكليلرنى ايكي . مکتوب، 2:8)

اينجىلده حضرتى مهدي (آس)-ين حاكميت دؤورو:

نه خوشبخت مولاييم خاصيتلى اولانلارا! چونكى اونلار يئر اوزونو ميراث گوتورمەكلر. (ماتدا، 5:5) بو حادثه لر رنالاشماغا باشلاينجا دوغولون و باشلاريني زى قالديرين. چونكى قورتولوشونوز ياخين دنمەكدير. عيسى اونلارا بو بنزئيمى ايضاح ائتدى: "انجير آغاجينا يا دا هر هانسي بير آغاجا باخين. بونلارين يارپاقلانديغيني گوردويونوز زامان، ياز مؤوسومونون چوخ ياخين اولدو غونو اوزلويونوزدن آنلارسينيز. عيني شكيله، بو حادثه لر رنالاشديغيني گوردويونوزده بيلين كي، اللهين سوورننليكي ياخيندير." (لوكا، 21:28-31) انجير آغاجيندان درس آلين! بوداقلارى جوجريب يارپاقلارى سورون طرفيندن، ياز مؤوسومونون ياخين اولدو غونو آنلارسينيز. عيني شكيله، بوتون بونلارين رنالاشديغيني گوردويونوزده بيلين كي، اينسانو غلو [حضرت عيسى (آس)] ياخيندير، قايددير. (ماتدا، 24:32-33)

[بوندان سونرا] ايشيقلانماق اوچون شهرين گونش يا دا آيا احتياجي يوخدور. چونكى اللهين گوركسى اونو ايشيقلانديرير... آرتيق گنجه اولماياجاق. چيرا ايشيغينا دا گونش ايشيغينا دا احتياج دويمالارى اولماياجاق. چونكى رب الله اونلارا ايشيق و سونسوزلارا قدر سوورننليك سورمەكلر. (وحى، 21:23-25؛ 22:5)

... "قانونلاريمي زهنيلرينه ايشلهيهجهيم، اوركلرينه يازاغام... هنج كيم يوردداشيني، قارداشيني، ربى تانى دنيه اويرتمهيهجك. چونكى كيچيك بويوك هاميسى تانيياجاق منى." (ايرانييلرنى مکتوب، 11:8-10) ... اينسانو غلونون [حضرت عيسى (آس) اين] گليشى، شرده چاخيب قربه قدر هر طرفدن گورولن شيمشك كيمي اولاجاق. [ايمان ايشيغى بوتون دونياني اؤرتەجك]. (ماتدا، 24:27)

او گونلر قادين كيشى قوللاريمين اوزرينه روحومو توكهجهيم، اونلار دا پيغمبرلر كيمي بير اخلاقا صاحب اولاجاقلار. (ائلچيلرين ايشلري، 2:18)

بونو بیل کی، سون گونلرده... [گنرچمیه قارشى گلنلر] دوشونجهلری کورلانمیش، ایمان مؤوضوسوندا رد اندیلیمیش اینسانلاردیر. اما داها ایرملی گنده بیلیمهچکلر. چونکی... بونلارین دا عاگیلسیز لیغینی هر کس آچیقا گۆرهچک. (پاولوسدان تیموتئوسا ایکی. مکتوب، 3:1، 8-9)

... الله، بو دونیادا یوخسول اولانلاری ایماندا زنگینلشمک و اوزونو سنونلره ود ائتدیگی سووئرئنلیگین واریثلری اولماق عنره سنجمهدیمی؟ (یاقوبون مکتوب، 2:5)

بوندان سونرا یئنئ بیر گۆیله یئنئ بیر یئرلیگی گۆردوم... آرتیق نه یاس، نه آغلایش، نه ده ایضطیراب اولاجاق. چونکی اولکی نیزام اورتادان قالخدی. (وحی، 21:4)

عیسی ایزدیهماملاری گۆرونجه داغا چیخدی. اوتورونجا شاگیردلری یانینا گلدی. عیسی دانیشماغا باشلایب اونلارا بونلاری اویرتدی: "نه خوشبخت روحدا محروم اولانلار! چونکی گۆیلرین سووئرئنلیگی اونلاریندیر... اونلار تسلی اندیلهچکلر. نه خوشبخت یومشاق خاصیتلی اولانلار! چونکی اونلار یئر اوزونو میراث گۆتورمچکلر. نه خوشبخت دوغولوغا آجیب سوسایانلار! چونکی اونلار دیوورولاجاقلار. نه خوشبخت مرحمتلی اولانلار! چونکی اونلار مرحمت تاپاجاقلار. نه خوشبخت اورگی تمیز اولانلار!... نه خوشبخت باریشی تعمین ائدنلره! چونکی اونلار الله قوللاری دئییلهچک. نه خوشبخت دوزگونلوک اوغرونا ظلم گۆرنلره! چونکی گۆیلرین سووئرئنلیگی اونلاریندیر." (ماتدا، 11:5-1)

خالقلار شهرین ایشیغیندا گندهچکلر. دنیا کراللاری ثروتلرینی اورایا گتیرمچکلر. شهرین قاپیلاری گوندوز هنج باغلانمایاجاق، اورادا گنجه اولمایاجاق. خالقلارین گۆرکمی و زنگینلیگی اورایا داشیناجاق. (وحی، 26-21:24)

کۆهنه چاغلاردان بری مقدس پیغمبرلرینن آغیزیندان بیلیدردیگی کیمی، قولو داوودون سویوندان بیزیم اوچون گوجلو بیر قورتاریجی [حضرت مهدی (آس)] چیخاردی؛ دوشمنلریمیزدن، بیزدن نفرت ائدنلرین هامیسینین الیندن قورتولوشوموزو تعمین ائتدی. (لوکا، 71-1:69)

... یازیلیمیش اولدوغو کیمی: "قورتاریجی [حضرت مهدی (آس)]... گلهچک، یاقوبون سویوندان اللهسیزلیگی اوزاقلادیراجاق." (پاولوسدان رومالیلارا مکتوب، 11:26)

... خالقلاری بیر داها سایدیرماسین دئییه اونو (دججالی) دییسیز درینلیکلره آتدی، اورایا باغلایب گیریشی مؤهورلهدی... (وحی، 20:3)

... دونیادا پیس آرزولارین گتیریب چیخاردیگی کورلامادان خلاص اولموش اولراق، بو ودرلر واسطهسیله رحمانی اوزیایپیا اورتاق اولاسینیز. (پنتروسا ایکی. مکتوب، 1:4)

آرتیق آجمایاجاق، آرتیق سوسامایاجاقلار... (وحی، 7:16)

اینجیلده کئچن فاراکلیت سۆزو حضرت مهدی (آس) آ
ایشاره ائتمکدهدیر (دوغروسونو الله بیلر)

فاراکلیتین سۆز معناس(ن)ای: کۆمکچی، حقیقت روحو، تسلیچی.
اگر منی سنویرسینیزسه، امرلریمی گۆدرسینیز. من ده الله یالواراجاغا(ای)م و او سیزه باشقا بیر "فاراکلیت" گۆنדרهچک.
(یوهاننا، 16-14:15)

فاراکلیت، انله بیر حقیقت روحودور کی، رب اونو منیم آدیلا گۆنדרهچک. او سیزه هر شئی اویردهچک و منیم سیزه سۆیلهدیکلریمی ده تکرار خاتیرلاداجاق. (یوهاننا، 14:26)

فاراکلیت گلدیگنده منیم اوچون شاهیدلیک ائدهچک و سیز ده منه شاهیدلیک ائدرسینیز. (یوهاننا، 27-15:26)

من سیزه حاقی سۆیلهیرم. منیم گتتم سیزین اوچون خئییر لیدیر. چونکی من گتتم سیزه فاراکلیت سیزه گلمز. اما من خرجسم اونو سیزه گۆندرم. (یوهاننا، 16:7)

فاراکلیت گلدیگنده بوتون عالمی سهولری سببیله قینایار و اونلاری تربیه ائدر. گوناھ مؤوضوسوندا، چونکی منه ایمان ائتمزلر. دوزگونلوک مؤوضوسوندا، چونکی الله گندیرم و آرتیق منی گۆره بیلمزسینیز. و حؤکم مؤوضوسوندا، چونکی بو دونیانین ریسینده حؤکم اندیلیمشدیر. سیزه سۆیلهیهچک داها چوخ شنیلریم وار، لاکین ایندی دۆزه بیلمزسینیز. لاکین او، یعنی حقیقت روحو گلنجه، سیزه هر حقیقته یول گۆسترهچک. چونکی اوزباشینا سۆیلهمهیهچک، لاکین هر نه انشیتسه سۆیلهیهچک و گلهچک شنیلری سیزه بیلدیرهچک. (یوهاننا، 13-16:8)

مسیح بنله دندی: آرتیق من سیزینله چوخ سۆیلنشمم. چونکی بو عالمین ریسی گلیر. منده اصلا اونون اوبینکتی یوخدور. (یوهاننا، 14:30)

اینجیلده کئچن "سو تستیسینی داشیپان آدام" حضرت مهدی (آس) آ
ایشاره ائتمکدهدیر (دوغروسونو الله بیلر)

"سو تنستیسى داشیيان آدم" آنلايشى آسترولوژیدى؛ وئره بورجونه ايشاره ائتمکدهدير. بو تعيين ائتمه عینی زاماندا اینجیلده کئچمکدهدير. آشاغىداكى اینجیل سۆزلرينده کئچن بو ايفاده ايله اینسانلیغا بیرلیک، بیرلیک، گۆزلیک، عاغل و برکت گئیرمچک وئره بورجوندن اولان بیر قورتاریجىنین، یعنی حضرت مهدی (آس)-ین گلیشینه ايشاره واردیر: (هواریلر) اونا، "هارادا حاضرلیق ائتمیزی ایستهرسن؟" دئییه سوروشدولار. عیسی اونلار، "باخین" دئدی، "شهره گیردیگینیزده قارشینیزا سو تنستیسى داشیيان بیر آدم چیخاجاق. آدمی، گندمچى ائوه قدر ایزلیمین". (لوقا 9-11) ...شاگیردلریندن ایکیسینی بو سۆزلرله اوندن گۆندردی: "شهره گندین، اورادا سو تنستیسى داشیيان بیر آدم چیخاجاق قارشینیزا. اونو ایزلیمین..." (مارکوس 14:13)

نتیجه

حضرت عیسی (آس) و حضرت مهدی (آس)-ین آخیر زاماندا گلیشى، اوجا ربیمیزین بوتون اینسانلیغا چوخ بویوک بیر موژدهسیدیر. بو موبارک شخصلرین ظهورویلا بیرلیکده، بوتون باتیل اینانچلار، دینسیز ایدنولوگییالار یئر اوزوندن قالخاجاق. بئلهجه سنوگیسیز، ناراحتات و ظلم ایچینده یاشایان؛ شفقت، دوستلوق، مرحمت، وفا، حورمت کیمی معنوی دیرلرین اونودولدوغو، ماتریالیست دونیانین قارانلیغی ایچینده ازیلن اینسانلار، درین ایمانین، اوستون اخلاقین حاکم اولدوغو و سنوگینین دویانا یاشانیدیغی بیر دؤوره شاهید اولاجاقلار. الله بیر و تک اولراق ایمانین حاکم اولاجاغی بو دؤورده، آرتیق فیتنه قالماياجاق، قارشیدورما و دویوش یاشانماياجاق، قان آخماياجاق. اینسانلار، عصرلردير حسرتینی انشیتدیکلری باریش، عدالت و قارداشلیق دؤورونه قوووشاجاق؛ جنابی اللهین ایجازهسیيله مؤهتشم بیر قیزیل چاغا شاهید اولاجاقلار.

بو، ربیمیزین قورآندا، تووراتدا، زبوردا و اینجیلده آخیر زامان اوچون موژدلهدیگی، آیریجا دیگر ایسلامی و یهودی قاینالاردا خبر وئرلن، مینرله ایلدن بری بیلینن و گۆزلهنیلن "مهدی" موژدهسیدیر. بیر-بیری آردینجا رئاللاشان آخیر زامان علامتتریندن ده آیدین اولدوغو عذره، بو آن آخیر زاماندا ییق و بوتون دونیا، اللهین سون بیر دفعه ایسلام اخلاقینی حاکم ائتمک عذره "هیدایت وئریجی" صیفتیيله گۆندردیگی حضرت مهدی (آس)-ین زیل و کؤلگهسی آلتیندادیر. اللهین دیلهمهسیيله حضرت مهدی (آس)، قدرینده یازیلی اولان بو اوستون وظیفهده موطلق موفقیتلی اولاجاق؛ الله ایمانی و اللهین بئندیگی اوتسون دین اخلاقینی بوتون دونیادا حاکم ائدهجک. حضرت مهدی (آس)-ین ظهورویلا بیرلیکده دونیادا حالی حاضردا داوام ائدن ظلم، قورخو، نیفرت، حیرص، دوشمنلیک، ناراحتلیق، قان تۆکوجولوک، شدت، تئررور، سنوگیسیزلیک، کورلانما و اخلاقسیزلیق تامامیله سونا چاتاجاق. اوجا ربیمیزین

ایجازه سییله بوتون موسلمانلار، خریستیانلار و یهودیلر دوستلوق و قارداشلیق ایچینه یاشایاجاق و یئر اوزونون بوتونونده باریش حاکم اولاجاق. الهی بیرلئینلر اولراق ایمان ائدن، بوتون صمیمی موسلمانلارین، خریستیانلارین و یهودیلرین ایچینه اولدوغوموز دؤورده ان بؤیوک وظیفه لریندن بیر، حضرت مهدی (آس) ای موژدله مک اولمالیدیر. اوچ ایلاهی دینه موژدله نیلن حضرت مهدی (آس) -ین اینکیشاف انت موژده سینی بوتون دونیایا یایمالی، حضرت مهدی (آس) اوچون موحیط حاضر لامالیدیرلار. دونیای قوجاقلایان بوتون پروبلنلرین و چتینلیکلرین حضرت مهدی (آس) -ین ظهورو ایله حل ائدیله جهینه اورکدن اینانمالی، اونون گلشیننه زمین حاضر لایان بیر قاباقجیل اولمالی، اونون کتیره جیی باریش، قارداشلیق و سئوگی توخوملاری نین موژدلیجیسی اولمالیدیرلار. آیریجا دونیادا دین و یا مذهبلر آراسیندا آیریلیق توخوملاری اگرک دؤیوشلری تهریکندیلجیلیگی ائدنلرین، موسلمان، خریستیان و یهودیلر آراسیندا سونی دوشمنلیکلر چیخاریب، ایمان ائدنلری بیر-بیرینه قیردیرماق ایسته ینلرین حیله گر اویونلارینی پوزماق اوچون سی صرف ائتمه لیدیرلر. بو، اوچ ایلاهی دینه ده بوتون صمیمی ایمان ائدنلر اوچون بیر اؤهدچیلیکدیر.

اونودولمالیدیر کی، اؤجا ربیمیزین سئودیگی اخلاق، جنت اخلاقدیر. جنتده ایسه، هنج بیر شکیلده دؤیوش، حیرص، دوشمنلیک اولمایاجاق. بو سببدن بوتون صمیمی دیندارلارین یئر اوزونده حاکم ائتمه سی لازیم اولان اخلاق، جنت اخلاقی اولمالیدیر. حضرت مهدی (آس) وصیله سییله دونیانین بوتونونه حاکم اولاجاق اولان بو اخلاق، الهین ایجازه سییله ایچینه اولدوغوموز مقدس دؤورده الله دوستلاری نین وصیله سییله گوج تاپاجاق و اینکیشاف ائده جک.

ائی ایمان ائدنلر، هامینیز توپلوجا باریش و تهلوکه سیزلییه گیرین و شیطانین آددیملارینی ایزله مه یین. چونکی او، سیزه آچیق-آشکار بیر دوشمندیر. (بقره سوره سی، 208)

گوئلرین، یئرین و ایچلرینده اولانلارین بوتونونون مولکو الهیندیر. او، هر شئییه گوج چاتدیراندیر. (مائده سوره سی، 120)

گوئلرده و یئرده الله اودور. گیزلینیزی و آچیغینیزی بیلر؛ قازاندىقلارینیزی دا بیلر. (انعام سوره سی، 3)

داروینیزم، یعنی تکامل نظریه‌سی، یارادیلش گنرچه‌یینی رد انتمک مقصدیله اورتایا آتیلیمیش، آنجاق موفقیتلی اولا بیلیمه‌میش علمدن کنار بیر بوش سوزدن باشقا بیر شنی دنییل. جاتلیلیغین، جانسیز ماده‌لردن تصادفن منیدانا گلدیگینی ادعا اندن بو نظریه، کایناتدا و جاتلیلاردا چوخ آچیق بیر نیازم تاپیلدیغینی نین علم طرفیندن اثبات اندیلیمه‌سیله و تکاملون هنج بیر زامان یاشانمادیغینی اورتایا قویان 350 میلیونو آشان قالیغین تاپیلیماسیلا چوروموشدور. بنله‌جه اللهین بوتون کایناتی و جاتلیلاری یاراتمیش اولدوغو گنرچی، علم طرفیندن ده ثبوت اندیلیمیشدیر. بو گون تکامل نظریه‌سینی دستک اولماق اوچون دونیا سویه‌سینده ایجرا اندیلن تبلیغات، یالینز علمی گنرچکلرین تحریف اندیلیمه‌سینه، طرفلی شرح اولونماسینا، علم گورونوشو آلتیندا دنییلن یالاتلارا و اندیلن ساختاکارلیقلارا سویکندیر.

آنجاق بو تبلیغات گنرچی گیزلمیه بیلیمه‌مکده‌دیر. تکامل نظریه‌سی‌نین علم تاریخینده‌کی ان بویوک یانیملا اولدوغو، سون 20-30 ایلدیر علم دونیاسیندا گنده‌رک داها یوکسک سسله دیله گنیریلیمکده‌دیر. خصوصیه 1980لردن سونرا اندیلن آراشدیرمالار، داروینست ادعالارین تامامیه سهو اولدوغونو اورتایا قویموش و بو گنرچک بیر چوخ علم آدمی طرفیندن دیله گنیریلیمیشدیر. خصوصیه آبداء، بیولوگیا، بیوکیما، پالئوتولوگیا کیمی فرقلی ساحلردن گلن چوخ سایدا علم آدمی، داروینیزمین اعتبارسیزلیغینی گورمکه، جانلیلارین منشایی یارادیلش گنرچییه آچیقلاماقدیر لار.

تکامل نظریه‌سی‌نین چوکوشونو و یارادیلش دلیللرینی دیگر بیر چوخ ایشیمیزده بوتون علمی دنتالاریلا اله آدلیق و گوتورمه‌یه داوام اندیریک. آنجاق مؤوضونو، داشیدیغی بویوک اهمیت سببیه، بورادا دا ینکونلاشدیرماقدا فایدا واردير.

داروینی بیخان چتینلیکلر تکامل نظریه‌سی، تاریخی کوهنه یونانا قدر اوزانان پاگان بیر تعلیم اولماقلا بیرلیکده، احاطه‌لی اولراق 19. عصرده اورتایا آتیلدی. نظریه‌نی علم دونیاسی‌نین گونده‌مین سوخان ان اهمیتلی اینکیشاف، چهارلنس داروینی 1859-جو ایلده نشر اولونان نؤولرین منشایی آدلی کیتابی ایدی. داروین بو کیتابدا دونیا اوزرینده‌کی فرقلی جانلی نؤولرینی اللهین آیری-آیری یاراتدیغی گنرچه‌یینه اوزونجه قارشى چیخیردی. داروینی یانیمالارینا گوره، بوتون نؤولر اورتاق بیر آتادان گلیردیلر و زامان ایچینده کیچیک دیشمه‌لرله فرقلشمیشلر ایدی.

داروینی نظریه‌سی، هنج بیر کونکرئت علمی تاپینتیا دوزموردو؛ اوزونون ده قبول انتدیگی کیمی یالینز بیر "منطیق ایجرا ائتمه" ایدی. حتی داروینی کیتابینداکی "نظریه‌نین چتینلیکلی" باشلیقلى اوزون حبسه‌ده اعتراف انتدیگی کیمی، نظریه بیر چوخ اهمیتلی سوال قارشیسیندا آچیق وئریردی.

داروین، نظریه‌سی‌نین اؤنوده‌کی چتینلیکلرین اینکیشاف ائدن علم طرفیندن آشیلماغینی، یئنی علمی تاپینتیلارین نظریه‌سینی گوجلندیرمه‌یینی اومید اندیردی. بونو کیتابیندا تنز-تنز ایفاده ائتمیشدی. آنجاق اینکیشاف ائدن علم، داروینی اومیدلری‌نین تام عکسینه، نظریه‌نین تمل ادعالارینی بیر-بیر دایاقسیز بوراخمیشدیر.

داروینیزمین علم قارشیسینداکی اودوزماسی، اوچ تمل باشلیقدا آراشدیریلما بیلر:

- (1) نظریه، حیاتین یئر اوزونده ایلک دفعه نجه اورتایا چیخدیغینی اصلا آچیقلاپ بیلیمه‌مکده‌دیر.
- (2) نظریه‌نین قارشیا قویدوغو "تکامل منخانیزملری" نین، گنرچکه تکامل‌لشدیریجی بیر تأثیره صاحب اولدوغونو گوسترن هنج بیر علمی تاپینتی بوخدر.
- (3) قالیق قنیدلری، تکامل نظریه‌سی‌نین نظرده توتولاری‌نین تام عکسینه بیر جدول اورتایا قویماقدیر.

بو حبسه‌ده، بو اوچ تمل باشلیغی آنا خطلری ایله آراشدیرماغیق.

آشیلما بیلیمه‌نین ایلک پیلله:

حیاتین منشایی

تکامل نظریه‌سی، بوتون جانلی نؤولری‌نین، بوندان تخمین 3.8 میلیارد ایل اول دونیادا خیالی شکیلده تصادفن اورتایا چیخان تک بیر جانلی هوجیرهدن گلدیکلرینی ادعا ائتمکده‌دیر. تک بیر هوجیره‌نین نجه اولوب دا میلیونلارلا کومپلنکس جانلی نؤعنو منیدانا گنیردیگی و اگر حقیقتن بو جور بیر تکامل رناللاشمیشسا سبب بونون ایزلری‌نین قالیق قنیدلرینده تاپیلا بیلیمه‌دیگی، نظریه‌نین آچیقلاپ بیلیمه‌دیگی سواللارداندیر. آنجاق بوتون بونلاردان اول، ادعا اندیلن تکامل مدتی‌نین ایلک پیلله‌سی اوزرینده دایانماق لازیمدیر. حاقیندا دانیشیلان او "ایلک هوجیره" نجه اورتایا چیخمیشدیر؟

تکامل نظریه‌سی، یارادیلشی جاهیلجه رد انتدیگی اوچون، او "ایلک هوجیره" نین، هنج بیر پلان و تنزیلمه اولمادان، طبیعت قانونلاری ایچینده کور تصادفلرین محصولو اولراق منیدانا گلدیگینی ادعا ائدر. یعنی نظریه‌یه گوره، جانسیز ماده تصادفلر نتیجه‌سینده اورتایا جانلی بیر هوجیره چیخارمیش اولمالیدیر. آنجاق بو، بیلین ان فوندامنتال بیولوگیا قانونلارینا ضد بیر ادعادیر.

"حيات حياتدان گلير"

داروين، كيتابىندا حياتين منشأىي موضوعوسوندا هنج دانىشمامىشىدى. چونكى اونون دۇوروندهكى پريمىتو علم آنلايشى، جانلىلارنى چوخ ساده بىر قورولوشا صاحب اولدوقلارنى فرض اندىردى. اورتا عصرلردن بىر ايناتيلان "سپونتاني گنئراسىيا" آدلى نظريه گۇرە، جانسىز ماددهلر تىصادف بىر يىره گليب، جانلى بىر وارلىق مىندانا كىتره بىلهچكلىرىنه ايناتىلىردى. بو دۇورده بۇچكلىرىن يىنمك آرتىقلارنىدان، سىچاتلارنى دا بوعدادان مىندانا گلدىگى مشهور بىر دوشونجه ايدى. بونو اثبات انتمك اوچون ده ماراقلى تجروبهلر اندىلمىشىدى. چىركلى بىر چىنقىلن اوزرىنه بىر آز بوغا قويولموش و بىر آز گۇزله نىلدىگىنده بو قارىشيقدان سىچاتلارنى مىندانا گلهجىي ساتىلمىشىدى.

انلرىن قورددانمىسى دا حياتين جانسىز ماددهلردن تۇرميه بىلدىگىنه بىر دليل سايىلىردى. حالبوكى داها سونرا آيدىن اولاجاقدى كى، انلرىن اوزرىندهكى قورددلار اوزباشلارنى مىندانا گلمىرلر، آعجاقانادلارنى كىتيرىب بوراخدىقلارى گۇزله گۇرولمىن سورفلردن چىخىردىلار.

داروينىن نۇولرىن منشأىي آدلى كىتابىنى يازدىغى دۇورده ايسه، باكتىريالارنى جانسىز ماددهدن مىندانا گله بىلدىكلرى اينانچى، علم دونياسىندا مشهور بىر قبول گۇروردو.

حالبوكى داروينىن كىتابىنىن نشر اولونمىسىندان بنش ايل سونرا، مشهور فرانسىز بيولوق لويىس پاستئور، تكامله اساس تشكىل اندن بو اينانچى قىطعى اولاراق چوروتدو. پاستئور انتدىگى اوزون ايش و تجروبهلر نىتجهسىنده چاتدىغى نىتجهسى بنله يىنكولاشدىرىمىشىدى:

جانسىز ماددهلر حيات مىندانا كىتره بىلهجىي ادعاسى آرتىق قىطعى اولاراق تارىخه باسدىرىلمىشىدىر. 1
تكامل نظريهسىنىن مدافعهچىلرى، پاستئورون تاپىنتىلارنى قارشى اوزون مدت مقاومت گۇستردىلر. آنچاق اينكىشاف اندن علم، جانلى هوجىرهمىنىن كومپلئكس قورولوشونو اورتايا چىخاردىقجا، حياتين اوزباشىنا مىندانا گله بىلهجىي ادعاسىنى اعتبارسىزلىغى داها دا آچىق حالا گلدى.

20. عصردهكى نىتجهسىز سىلر

20. عصرده حياتين منشأىي موضوعوسونو اله آلان اىلك تكاملوچو، مشهور روس بيولوق آلئكساندر اوپارين اولدو. اوپارين، 1930-جو اىللرده اورتايا آتدىغى بعضى تنزىسلرله، جاتلى هوجىرهمىنىن تىصادف مىندانا گله بىلهجهيىنى اثبات انتميه چالىشىدى. آنچاق بو ايشلر موفىقتىسىزلىكه نىتجلنهچك و اوپارين بو اعترافى انتمك مجبوريتىنده قالاجاقدى:

تأسف كى، هوجىرهمىن منشأىي، تكامل نظريهسىنىن بوتونونو اىچينه آلان ان قارائلىق نطقىنى مىندانا كىترمكدىر. 2
اوپارينىن يولونو ايزلەين تكاملوچولر، حياتين منشأىي موضوعوسونو حله قووشدوراجاق تجروبهلر انتميه چالىشدىلار. بو تجروبهلرىن ان مشهورو، آمريكالى كىمياچى ستانلى ميللر طرفىندن 1953-جو ايلده تشكىل اندىلدى. ميللر، پريمىتو يئر اتموسفئرىنده اولدوغونو ادعا انتىدىگى قازلارى بىر تجروبه قورغوسوندا بىرلشدىرمرك و بو قارىشىغا انئرژى علاوه اندىر، زولاللارنى قورولوشوندا اىستىفاده اندىلن بىر نىچه اورقانىك مولكول (امىن تورشوسو) سىنئتر انئدى.

او اىللرده تكامل آدينا اهمىتلى بىر مرحله كىمى تانيدىلان بو تجروبهين اعتبارلى اولمادىغى و تجروبهده اىستىفاده اندىلن اتموسفئرىن گئرچك دونيا شرطلرىندن چوخ فرقلى اولدوغو، ايرمىلەين اىللرده اورتايا چىخاجاقدى. 3

اوزون سورن بىر سىسسىزلىكن سونرا ميللرىن اوزو ده اىستىفاده انتىدىگى اتموسفئر موحىطىنىن حقيقى اولمادىغىنى اعتراف انئدى. 4
حياتين منشأىي پروبلەمنى آچىقلاماق اوچون 20. عصر بويونجا ايجرا اندىلن بوتون تكاملوچو سىلر هميشه موفىقتىسىزلىكه نىتچلندى. سان دىيىفو سجرىپس اينستىتوتوندا مشهور گنوكمىياچى ژنفىرنى بادا، تكاملوچو انارته ژورناليندا 1998-جى ايلده نشر اولونان بىر مقالهده بو گئرچىي بنله قبول اندر:

بو گون، 20. عصرى گزىده بوراخاركن، هله، 20. عصره گىردىگىمىزده صاحب اولدوغوموز ان بۇيوك حل اندىلمەمىش پروبلەمله قارشى-قارشىيلىق: حيات يئر اوزونده نىجه باشلادى؟ 5

حياتين كومپلئكس قورولوشو

تكاملوچولرىن حياتين منشأىي موضوعوسوندا بو جور بۇيوك بىر آچمازا گىرمەلرىنىن باشلىجا سىبى، داروينىستلرىن ان ساده زنن انئدىكلرى جاتلى ستروكتورلارنى بنله فۇقلاده درجهده كومپلئكس خصوصىتلره صاحب اولماسىدىر. جاتلى هوجىرهمى، اينسانوغلونون انتدىگى بوتون تىخنولوژى محصوللاردان داها كومپلئكسدىر. بنله كى، بو گون دونياتين ان اينكىشاف انتمىش لابوراتورىيالارىندا بنله جانسىز ماددهلر بىر يىره كىتيرىلەرك جاتلى بىر هوجىره، حتى هوجىرهيه عايد تك بىر زولال بنله چىخارىلا بىلمەمكدىر.

بىر هوجىرهمىن مىندانا گلمەسى اوچون لازىم اولان شرطلر، اصلا تىصادفلرله آچىقلانا بىلمەيهچك قدر چوخدور. آنچاق بونو دىئالارىيلا شرحه بنله احتياج يوخدور. تكاملوچولر داها هوجىره مرحلەسىنه گلمەدن چىخمازا گىررلر. چونكى هوجىرهمىن قورولوش داشلارىندان بىرى اولان زولاللارنىن تك بىر دنەسىنىن ده تىصادف مىندانا گلمەسى احتمالى رياضى اولاراق "0"دىر.

بونون سىبلرىدن باشلىجاسى بىر زولالين مىندانا گلمەسى اوچون باشقا زولاللارنىن وارلىغىنى لازىم اولماسىدىر كى بو، بىر زولالين تىصادف مىندانا گلمە احتمالىنى تامامىله اورتادان قالدىرار. بو سببىن تك باشىنا بو گئرچك بنله تكاملوچولرىن تىصادف ادعاسىنى ان باشدان يوخ انتمك اوچون كىفائىدىر. موضوعون اهمىتى باخمىندان خلاصىله آچىقلاياجاق اولساق،

1- فىرمنئتلر اولمادان زولال سىنئتر اندىله بىلمز و فىرمنئتلر ده بىر زولالدىر.

2- تک بیر زولالین سینتتیز اندیلمه‌سی اوچون 100ه یاخین زولالین حاضر اولماسی لازیمدیر. بو سببدن زولالارین وارلیغی اوچون زولالار لازیمدیر.

3- زولالاری سینتتیز ائدن فئرمنتلری دنت چیخارار. دنت اولمادان زولال سینتتیز اندیله بیلمز. بو سببدن زولالارین مئیدانا گله بیلمه‌سی اوچون دنت ده لازیمدیر.

4- زولال سینتتیز انتمه عملیاتیندا هوجنیر مدکی بوتون اورگانللترین اهمیتلی وظیفه‌لری واردیر. یعنی زولالارین مئیدانا گله بیلمه‌سی اوچون، اسکیکسیر و تام ایشلین بیر هوجنیرمین بوتون اورگانللترین ایله وار اولماسی لازیمدیر. هوجنیرمین نووه‌سینده ایشتیراک ائدن و گئننتیک معلوماتی ساخلایان دنت مولنکولو ایسه، اینانیماز بیر معلومات بانکیدیر. اینسان دنت‌نین انهنیوا انتدیگی معلوماتین، اگر کاغیذا تۆکولمه‌یه قالخیلسا، 500 صحیفه‌دن عبارت یارانان 900 دریلیک بیر کیتابخانا مئیدانا گنیرمجیی حسابلانماقدادیر.

بو نقطه‌ده چوخ ماراقلی بیر اکیلم داها واردیر: دنت، تک بعضی خصوصیلشمیش زولالارین (فئرمنتلرین) کؤمیی ایله برابر بیلر. اما بو فئرمنتلرین سینتتیزی ده آنجاق دنتده‌کی معلوماتلار ایستیکامتینده رئاللاشار. بیر-بیرینه آسیلی اولدوقلاریندان، ایشلنمین مئیدانا گله بیلمه‌سی اوچون ایکسی‌نین ده عینی آندا وار اولمالاری لازیمدیر. بو ایسه، حیاتین اؤزباشینا مئیدانا گلدیگی سسنناریسینی چیخمازا سوخماقدادیر. سان دیننکو کالیفورنیا اونیورسیتتیندن مشهور تکامولچو پروف. لنسلی اورگنل، سجننتیفیج آمریجان ژورنالی‌نین اوکتیابر 1994 تاریخلی سایندا بو گنرچی بنله اعتراف اندر: سون درجه کومپلنکس ستروکتورلارا صاحب اولان زولالارین و نوکلئیک تورشولارین (رنا و دنت) عینی یئرده و عینی زاماندا تصادفی اولراق مئیدانا گلمه‌لری حدیددن آرتیق درجه‌ده احتیمال خاریدیر. اما بونلارین بیر ی اولمادان دیگرینی الده ائتمک ده مومکون دئییل. بو سببدن اینسان، حیاتین کیمیوی یوللارلا اورتایا چیخماسی‌نین اصلا مومکون اولمادیغی نتیجه‌سینه چاتماق مجبوریتینده قالماقدادیر. 6 شوبه‌سیر اگر حیاتین کور تصادفلر نتیجه‌سینده اؤز-اؤزونه اورتایا چیخماسی قئیری- مومکون ایسه، بو وضعیتده حیاتین یارادیلدیغینی قبول ائتمک لازیمدیر. بو گنرچک، ان فوندامنتال مقصدی یارادیلشی رد ائتمک اولان تکامول نظریه‌سینی آچیقجا اعتبارسیر ائتمکده‌دیر.

تکاملون خیالی مئخانیزم‌لری داروینین نظریه‌سینی اعتبارسیر ائدن ایکینجی بؤیوک نقطه، نظریه‌نین "تکامل مئخانیزم‌لری" اولراق قارشیا قویدو غو ایکی آنلایشین دا گنرچکده هنج بیر تکامللشدیرجی گوجه صاحب اولمادیغینی آیدین اولموش اولماسیدیر. داروین، اورتایا آندیغی تکامل ادعاسینی تامامیله "طبیعی سنلکسیا" مئخانیزمینه باغلامیشدی. بو مئخانیزمه ونردیگی اهمیت، کیتابی‌نین آیدینان دا آچیقجا آیدین اولوردو: نؤولرین منشایی، طبیعی سنلکسیا یولویلا... طبیعی سنلکسیا، طبیعی سنجمه دنمکیدر. طبیعتده‌کی حیات موباریزه‌سی ایچینده، طبیعی شرطلره اویغون و گوجلو جاتیلارین حیاتدا قالاغای دوشونجه‌سینه دؤزر. مثلا بیرتیجی حنیوانلار طرفیندن تهدید اندیلن بیر مارال سوروسونده، داها سرعتلی قاچا بیلن مارالار حیاتدا قالاچاق. بنله‌جه مارال سوروسو، سرعتلی و گوجلو فردلردن مئیدانا گله‌جک. اما البته بو مئخانیزم، مارالاری تکامللشدیرمز، اونلاری باشقا بیر جاتلی نؤعنه، مثلا اتلارا چنورمز. بو سببدن طبیعی سنلکسیا مئخانیزمی هنج بیر تکامللشدیرجی گوجه صاحب دئییل. داروین ده بو گنرچمین فرقیده ایدی و نؤولرین منشایی آدلی کیتابیندا "فایدالی دییشیکلیکلر مئیدانا گلمه‌دیگی مدته طبیعی سنلکسیا هنج بیر شئی انده بیلمز" دنمک مجبوریتینده قالمیشدی. 7

لامارکین تأثیری یاخشی بو "فایدالی دییشیکلیکلر" نجه مئیدانا گله بیلردی؟ داروین، اؤز دؤورونون پریمییتیو علم آنلایشی ایچینده، بو سوالی لامارکا دؤزمرک جاوابلاندیرماغا چالیشمیشدی. دارویندن اول یاشامیش اولان فرانسیز بیولوق لامارکا گۆره، جاتیلار حیاتلاری اسناسیندا کنچیردیکلری فیزیکی دییشیکلیکلری سونراکی نسله کؤچورورلر، نسیلدن نسله بیغیلان بو خصوصیتلر نتیجه‌سینده یئنی نؤولر اورتایا

چىخىردى. مثلا لامارچكا گۆرە زور افەلەر جئىر انلاردان تۆرمىشلەر ايدى، يوكسك آغاچلار يارپاقلارنى يىمك اوچون چالېشاركن نىسېلدىن نىسېلە بويونلارنى اوزانمىشىدى.

داروين دە بنزرى نومونەلەر ونرمىش، مثلا نۇولرىن منشأى آدلى كىتابىندا، يىمك تاپماق اوچون سويلا گىرن بعضى آيىلارنى زامانلا بالىنالا چنورلىدىگىنى ادعا انتمىشىدى. 8

اما محرومىدالېن كىشف انتدىگى و 20. عصرده اينكىشاف اندن گىنتىكا علمىيلە دىقىلشن وارېتلىك قانونلارنى، قازانېلمىش خصوصىتلىرىن سونراكى نىسېللەر كۆچورولمىسى افسانەسىنى قىطىلى اولراق بىخىدى. بىلەجە طېبىعى سىلنكىسىيا "تەك باشىنا" و دولايىسىلە تامامىلە تائىرسىز بىر مۇخانىزم اولراق قالمىش اولوردو.

نۇوداروينىزم و موتاسىيالار

داروينىستلر ايسە بو وضعىتە بىر حل تاپا بىلمك اوچون 1930لارنى سونلارېندا، "معاصر سىنتىتىك نظرىيە"نى يا دا داها مشهور آديىلا نۇوداروينىزمى اورتابا آتدىلار. نۇوداروينىزم، طېبىعى سىلنكىسىيانىن يانېنا "فايدالى دىئىشكىلىك سىبى" اولراق موتاسىيالارنى، يعنى جانلىلارنى گىنتلرېندە رادىياسىيا كىمى تائىرلر يا دا كويىيالام سىهولرى نىتېجەسىندە عبارت يارانان پوزولمالارنى علاوہ انتدى. بو گون دە ھلە علمى اولراق اعتبارسىز اولدوغونو بىلمەلرېنە باخمايلاق، داروينىستلرېن مدافىعە انتدىگى مودىل نۇوداروينىزمىدېر. نظرىيە، يئر اوزوندە اولان مىليونلارلا جانلى نۇغون، بو جانلىلارنى، قولاق، گۆز، آغچىير، قاناد كىمى سايسىز كومپلنكس اورقانلارنىن "موتاسىيالار"، يعنى گىنتىك پوزولقلارلا سويكن بىر مدت نىتېجەسىندە مئيدانا گلدېگىنى ادعا انتمكەدېر. اما نظرىيەنى چارەسىز بوراخان آچىق بىر علمى گىرچك واردير: موتاسىيالار جانلىلارنى اينكىشاف انتدىرملر، عكسىنە ھر واخت اوچون جانلىلارلا ضرر ونرلر.

بونون سىبى چوخ سادەدېر: دىنت چوخ كومپلنكس بىر نىزاما ماليكىدېر. بو مولنكول اوزرىندە عبارت يارانان ھر ھانسى بىر تصادفو تائىر انچاق ضرر ونر. آمىرىكالى گىنتىكچى ب.گ. رانگاناتھان بونو بىلە آچىقلار:

موتاسىيالار كىچىك، تصادفى و ضررلىدېرلر. چوخ نادىر اولراق مئيدانا گىلرلر و ان ياخشى اھتىماللا تائىرسىزدېرلر. بو اوچ خصوصىت، موتاسىيالارنى تكموللو بىر اينكىشاف مئيدانا گىترە بىلمەيەجەيىنى گۆستىر. اونسوز ذاتاً يوكسك درجەدە خصوصىلشمىش بىر اورقانېزمدە مئيدانا گلە بىلەجك تصادفى بىر دىئىشمە، يا تائىرسىز اولاق يا دا ضررلى. بىر قول ساعىتىندا مئيدانا گلەجك تصادفى بىر دىئىشمە قول ساعىتىنى اينكىشاف انتدىرمەيەجك. اونا بويوك اھتىماللا ضرر ونرەجك و يا ان ياخشى اھتىماللا تائىرسىز اولاق. بىر زىلزە بىر شىرى اينكىشاف انتدىرمز، اونا داغىتما گىتېر. 9

نۇجە كى بو گونە قدر ھىچ بىر فايدالى، يعنى گىنتىك معلوماتى اينكىشاف انتدىر مۇتاسىيا نومونەسى موشاھىدە اندىلمەدى. بوتون موتاسىيالارنى ضررلى اولدوغو گۆرولدى. آيدىن اولدىكى، تكمول نظرىيەسىنىن "تكمول مۇخانىزمى" اولراق گۆستردىگى موتاسىيالار، گىرچكە جانلىلارنى يالنىز كورلايان، شىكست بوراخان گىنتىك حادثەلدېر. (اينسانلاردا موتاسىيانىن ان سىخ گۆرولن تائىرى دە خرچىگىدېر). البتە كورلايىجى بىر مۇخانىزم "تكمول مۇخانىزمى" ولا بىلمز. طېبىعى سىلنكىسىيا ايسە، داروينىن دە قبول انتدىگى كىمى، "تەك باشىنا ھىچ بىر شىئى اندە بىلمز." بو گىرچك بىزلرە طېبىغىدە ھىچ بىر "تكمول مۇخانىزمى" اولمادىغىنى گۆستىرمكەدېر. تكمول مۇخانىزمى اولمادىغىنا گۆرە دە، تكمول دىئىلن خىالى مدت ياشانمىش ولا بىلمز.

قالىق قىندىلرى:

آرالىق فورمالاردان اثر بوخ

تكمول نظرىيەسىنىن ادعا انتدىگى سىسنىرىنىن ياشانمامىش اولدوغونون ان آچىق گۆستىرىجىسى ايسە قالىق قىندىلرېدېر. تكمول نظرىيەسىنىن علمدن كىنار ادعاسىنا گۆرە بوتون جانلىلار بىر-بىرلىرىندە تۆرمىشلر. اولدىن وار اولان بىر جانلى نۇع، زامانلا بىر باشقاسىنا چنورىلمىش و بوتون نۇولر بو شكىلدە اورتابا چىخمىشلار. نظرىيە گۆرە بو چنورىلمە يوز مىليونلارلا ايل داوام اندن اوزون بىر زامان دىلېمىنى احاطە انتمىش و آدىم-آدىم ايرەلىلەمىشدېر.

بو وضعىتدە، ادعا اندىلن اوزون چنورىلمە مدتى اچىندە سايسىز "آرالىق نۇولر" اىن مئيدانا گلمىش و ياشامىش اولمالارنى لازىمدېر. مثلا كىچىشمە، بالىق خصوصىتلىرىنى داشىمالارنى باخمايلاق، بىر طرفدن دە بعضى سورون خصوصىتلىرى قازانمىش اولان يارى بالىق-يارى سورون جانلىلار ياشامىش اولماليدير. يا دا سورون خصوصىتلىرىنى داشىياركن، بىر طرفدن دە بعضى قوش خصوصىتلىرى قازانمىش سورون-قوشلار اورتابا چىخمىش اولماليدير. بونلار، بىر كىچىش مدتېندە اولدوقلارنى اوچون دە، شىكست، اسكىك، قوسورلو جانلىلار اولماليدير. تكمولچولر كىچىشمە ياشامىش اولدوقلارنى ايناندىقلارنى بو خىالى وارلىقلارلا "آرالىق-كىچىد فورماسى" آدىنى ونرىلر.

اگر حقيقتن بو جور جانلىلار كىچىشمە ياشامىشلارلا بونلارنى اددلرىنىن و نۇولرىنىن مىليونلارلا حتى مىلياردلارلا اولماسى لازىمدېر. و بو قىرىبە جانلىلارنى قالىقلارنى موطلق قالىق قىندىلرېندە راست گلىنمەسى لازىمدېر. داروين، نۇولرىن منشأىندە بونو بىلە آچىقلامىشدېر:

اگر نظرىيەم دوغور دوسا، نۇولرى بىر-بىرىنە باغلايان سايسىز آرالىق-كىچىد نۇولرى موطلق ياشامىش اولماليدير... بونلارنى ياشامىش اولدوقلارنىن دىللىرى دە يالنىز قالىق قالىقلارنى آراسىندا تاپىلا بىلر. 10

آنچاق بو سطرلرى يازان داروين، بو واخت فورمالارنى قالىقلارنىن ھىچ جور تاپىلا بىلمەيدىگىنىن دە فرقىندە ايدى. بونون نظرىيەسى اوچون بويوك بىر آچماز مئيدانا گىتېردىگىنى گۆروردو. بونا گۆرە، نۇولرىن منشأى كىتابىنىن "نظرىيەنىن چىتلىكلرى" (دېففىجولتىنس اون تھورى) آدلى حىصەسىندە بىلە يازمىشىدۇ:

اگر حقیقتن ئۇلار او بىرى نۇلدىن ياواش اينكىشافلارلا تۇرمەيشە، سىبب سايسىز آرايىق-كئچىد فورماسىنا راست گلمىرىك؟ سىبب بوتون طىبىعت بىر قارىشىقلىق حالىدا دئىل دە، تام اولاراق تەيىن اولونموش و يئرلى يىزىندە؟ سايسىز آرايىق-كئچىد فورماسى اولمالى، لاکىن نه اوچون يىز اوزونون سايبلا بىلمەيهچك قدر چوخ لايىندا باسدىرىلمىش اولاراق تاپا بىلمىرىك... نه اوچون هر گنولۇزى قورولوش و هر طبقه بىلە علاقمىرلە دولو دئىل؟ 11

داروئىن بىخىلان اومىدلىرى
انچاق 19. عصرىن اورتاسىندان بو يانا دونيانىن دۇرد بىر طرفىندە قىزدىرمالى قالىق آراشدىرمالارى اندىلدىكى حالدا بو واخت كئچىش فورمالارىنا راست گلىنە بىلمەيشدىر. اندىلن قاضىنتىلاردا و آراشدىرمالاردا الدە اندىلن بوتون تاپىنتىلار، تكمولچولرىن گۈزلەيدىكلىرىن عكسىنە، جانلىلارنى يىز اوزوندى بىردىن-بىرە، اسكىكسىز و قوسورسوز بىر شكىلدە اورتايا چىخىدىقلىرىنى گۈسترمىشدىر.
مشهور اينگىلىس پالئونتولوق (قالىق عاليم) دئرك w. آگنر، بىر تكمولچو اولماسىنا قارشى بو گنرچى بىلە اعتراف اندر:
پروبلەمىمىز بودور: قالىق قندىلرىنى دنتاللى اولاراق آراشدىردىغىمىزدا، نۇلر يا دا تسنىف اندر سويەسىندە اولسون، داواملى اولاراق عىنى گنرچكە قارشىلاشماق؛ پىللەلى تكموللە اينكىشاف اندن دئىل، بىردىن يىز اوزوندى عبارت يارانان قروپلار گۈررىك. 12
يعنى قالىق قندىلرىندە، بوتون جاتلى نۇلرى، آرالارىندا هنج بىر كئچىش فورماسى اولمادان اسكىكسىز فورمالارىلا بىردىن اورتايا چىخماقدا بىرلار. بو، داروئىن نىن نظردە توتولارىنىن تام عكسىنەدەر. داھاسى، بو جاتلى نۇلرىنى يارادىلدىقلىرىنى گۈسترن چوخ گۈجلو بىر دىلدىر. چونكى بىر جاتلى نۇغون، اوزوندىن تكموللشدىكى هنج بىر آتاسى اولمادان، بىر آندا و قوسورسوز اولاراق اورتايا چىخماسىنىن تكم شرحى، او نۇغن يارادىلمىش اولماسىدىر. بو گنرچك، مشهور تكمولچو بىولوق دووگلاس فوتوما طرفىندە دە قبول اندىلر:
يارادىلىش و تكمول، ياشايان جانلىلارنى منشائى حاقىندا اندىلە بىلەچك يىنگانە ايكي شرحىدەر. جانلىلار دونيا اوزرىندە يا تامامىلە موكمىل و اسكىكسىز بىر شكىلدە اورتايا چىخىمىشلار يا دا بىلە اولمامىشدىر. اگر بىلە اولمادىسا، بىر دىيشمە مدتى سايەسىندە اوزلرىندىن اول وار اولان بعضى جاتلى نۇلرىندىن تكموللشەرك مئىدانا گلمىش اولمايدىرلار. اما اگر اسكىكسىز و موكمىل بىر شكىلدە اورتايا چىخىمىشلارسا، او حالدا سونسوز گۈج صاحى بىر عاغىل طرفىندە يارادىلمىش اولمالارى لازىمدىر. 13
قالىقلار ايسە، جانلىلارنى يىز اوزوندى اسكىكسىز و موكمىل بىر شكىلدە اورتايا چىخىدىقلىرىنى گۈسترمەكدەر. يعنى "نۇلرىن منشائى"، داروئىن ساندىغىنىن عكسىنە، تكمول دئىل يارادىلىشدىر.

اينسانىن تكمولو ناغىلى

تكمول نظرىسىنى مدافعه اندلرىن ان چوخ گۈندەمە گنردىكلىرى مۇوضو، اينسانىن منشائى مۇوضوسودور. بو مۇوضوداكى داروئىست ادعا، اينسانىن سۈزدە مئىمونابنزر بعضى وارلىقلاردان گلدىگىنى فرض اندر. 4-5 مىليون ايل اول باشلادىغى فرض اندىلن بو مدندە، اينسان ايله خيالى آتالارى آراسىندا بعضى "ارالىق فورما"لارنى ياشادىغى ادعا اندىلر. گنرچكە تامامىلە خيالى اولان بو سىسنانرىدە دۇرد تمل "كانتقورىيا" سايبلار:

1- آوسترالوپىتھىجوس

2- هومو هابىلىس

3- هومو انرئجتوس

4- هومو ساپىننس

تكمولچولر، اينسانلارنى سۈزدە ايلك مئىمونابنزر آتالارىنا "جنوب مئىمونو" معناسىنى وئرن "آوسترالوپىتھىجوس" آدىنى وئىرلر. بو جانلىلار گنرچكە سويو توكنمىش بىر مئىمون نۇغدىن باشقا بىر شئي دئىل. لورد سوللى زوجكئرمان و پروف. جىهارئس اوخنارد كىمى اينگىلتەرە و آيشدان دونيا طرفىندە مشهور ايكي اناتومىياچىنىن آوسترالوپىتھىجوس نومونەلرى اوزرىندە انتدىكلىرى چوخ گننىش احاطەلى ايشلر، بو جانلىلارنى بالنىز سويو توكنمىش بىر مئىمون نۇغنى عابد اولدوقلارنى و اينسانلارلا هنج بىر بنزىلىك داشىمادىقلىرىنى گۈسترمىشدىر. 14

تكمولچولر اينسان تكمولونون بىر سونراكى مرحلەسىنى دە، "هومو" يعنى اينسان اولاراق تسنىف اندلر. ادعايا گۈرە هومو آردىجىللىغىنداكى جانلىلار، آوسترالوپىتھىجوسلاردان داھا اينكىشاف انتمىشلر. تكمولچولر، بو فرقلى جانلىلارلا عابد قالىقلارنى آرد-آردا دوزەرك خيالى بىر تكمول سخمى مئىدانا گنرلر. بو سخم خيالىدەر، چونكى گنرچكە بو فرقلى تسنىف اندرىن آراسىندا تكموللو بىر علاقه اولدوغو اصلا اثبات اندىلە بىلمەيشدىر. تكمول نظرىسىنىن 20. عصردهكى ان اهمىتلى مدافعهچىلرىندىن بىرى اولان انرئست ماير، "هومو ساپىننسە اوزانان زنجىر گنرچكە ايتكىندىر" دئىرك بونو قبول اندر. 15

تكمولچولر "آوسترالوپىتھىجوس < هومو هابىلىس < هومو انرئجتوس < هومو ساپىننس" سىرالاماسىنى يازاركن، بو نۇلرىن هر بىرىنىن، بىر سونراكىنىن آتاسى اولدوغو تسسوراتىنى وئىرلر. حال-بوكى پالئونتروپولوقلارنى سون تاپىنتىلارنى، آوسترالوپىتھىجوس، هومو هابىلىس و هومو انرئجتوسون دونيانىن فرقلى بۇلگىلرىندە عىنى دۇرلردە ياشادىقلىرىنى گۈسترمەكدەر. 16
داھاسى هومو انرئجتوس تسنىف انتمەسىنە عابد اينسانلارنى بىر حبصەسى چوخ معاصر زامانلارلا قدر ياشامىشلار، هومو ساپىننس ناندنر تالنىسىس و هومو ساپىننس ساپىننس (اينسانى ايله عىنى موحىطدە يان-يانا تاپىلمىشلار. 17

بو ایسه البته بو تسنیف اندرین بیر-بیرلرینین آتالاری اولدوقلاری ادعاسینین اعتبارسیزلیغینی آچیقجا اورتایا قویماقدادیر. هاروارد اونیورسیتنتی پالئونتولوقلاربندان ستنپهن ژای گولده، اوزو ده بیر تکاملچو اولماسینا قارشی، داروینیست نظریه‌نین ایچینه گیردیگی بو چیخمازی بنله آچیقلاپار:

اگر بیر-بیری ایله پارالل بیر شکلهده باشیان اوچ فرقلی هومینید (اینسانا خاس) خطی وارسا، او حالدا بیزیم سوی آعاجیمیزا نه اولدو؟ آچقدیر کی، بونلارین بیری دیگریندن گلیمش اوللا بیلیمز. داهاسی، بیری دیگر بیلله موقاییسه اندیلدیگنده تکاملو بیر اینکیشاف قاتار ایدی گؤستریممکدهدیرلر. 18

قیساجاسی، مندیادا یا دا درس کیتابلاریندا ایشتیراک ائدن خیالی بعضی "یاری منیمون، یاری اینسان" جانلیلارین شکیللریله، یعنی صرف تبلیغات یولویلا دستک اولولماغا چالیشیلان اینسانین تکاملو سسنناریسی، هنج بیر علمی تمهلی اولمایان بیر ناغیلدان عبارتدیر.

بو مؤوضونو اوزون ایللر ارشدیران، خصوصیه آسترالوپیتھئوس قالیققلاری اوزرینده 15 ایل ارشدیرما ائدن اینگیلتره‌نین ان مشهور و حورمتلی علم آداملاریندان لورد سوللی زوجکئرمان، بیر تکاملچو اولماسینا باخمایارق، اورتادا منیمونابنزر جانلیلاردان اینسانا اوزانان گنرچک بیر سوی آعاجی اولمادیگی نتیجه‌سینه چاتمیشدیر.

زوجکئرمان بیر ده ماراقلی بیر "علم شکالاسی" ائتمیشدیر. علمی اولاراق قبول ائتدیگی معلومات بوداقلاریندان، علمدن کنار اولاراق قبول ائتدیگی معلومات بوداقلارینا قدر بیر یئلیک منیدانا گتیرمیشدیر. زوجکئرمانین بو جدوه‌لینه گؤره ان "علمی" یعنی کونکرنٹ معلوماتلارا دؤزن- معلومات بوداقلاری کیمیا و فیزیکادیر. یئلیکده بونلاردان سونرا بیولوگیا علملری، سونرا دا اجتماعی علملر گلیر. یئلیگین ان اوجوندا، یعنی ان "علمدن کنار" ساییلان قیسیمده ایسه، زوجکئرمانا گؤره، تئلیپاتییا، آلتینجی حیسس کیمی "دویغو سونراسی قبول ائتمه" آنالایشلاری و بیر ده "اینسانین تکاملو" واردير! زوجکئرمان، یئلیگین بو اوجونو بنله آچیقلاپار:

اوبینکتیو حقیقتین ساحمیسندن چیخیب دا، بیولوژی علم اولاراق فرض اندیلن بو ساحلره -یعنی دویغو سونراسی قبول ائتمهیه و اینسانین قالیق تاریخینین شرح اولونماسینا- گیردیگیمیز ده، تکامل نظریه‌سینه اینانان بیر کیمسه اوچون هر شئین مومکون اولدوغونو گؤرریک. بنله کی نظریه‌لرینه قطعیلکله اینانان بو کسلرین ضدیتلی بعضی موهاکیمه‌لری عینی آندا قبول ائتمه‌لری بنله مومکوندور.

19

ایشده اینسانین تکاملو ناغیلی دا، نظریه‌لرینه کور-کورانه اینانان بعضی اینسانلارین تاپدیقلاری بعضی قالیققلاری اون فیکیرلی بیر شکلهده شرح ائتمه‌لریندن عبارتدیر.

داروین دوستورو!

ایندییه قدر اله آدیغیمیز بوتون تکنیکی دلیللرین یانیندا، ایستهمه‌نیز تکاملچولرین نجه آخماق بیر اینانیشا صاحب اولدوقلارینی بیر ده اوشاقلارین بنله آنالیا بیله‌جیی قدر آچیق بیر اورنکله یئکونلاشدیراق.

تکامل نظریه‌سی جانلیلیغین تصادفن منیدانا گلدیگینی ادعا ائتمکده‌دیر. بو سببدن بو عاغل خارجی ادعایا گؤره جانسیز و شعورسوز آتوملار بیر ینره گله‌رک اول هوجنیره‌نی منیدانا گتیرمیشلر و سونراسیندا عینی آتوملار بیر شکلهده دیگر جانلیلاری و اینسانی منیدانا گتیرمیشلر. ایندی دوشونک؛ جانلیلیغین ائمنت اولان کاربون، فوسفور، آزوت، کالیوم کیمی ائمنتلری بیر ینره گتیردیگیمیزده بیر ییغین منیدانا گلر. بو آتوم ییغینی، هاتسی عملیاتدان کنچیریلسه کنچیریلسن، تک بیر جانلی منیدانا گتیره بیلیمز. ایستهمه‌نیز بو مؤوضودا بیر "تجربه" حاضرلاپاق و تکاملچولرین اصلینده مدافعه ائتدیکلری، اما یوکسک سسله دیله گتیره بیلیمه‌دیکلری ادعائی اونلار آدینا "داروین دوستورو" آدیلا ارشدیراق:

تکاملچولر، چوخ سایدا بؤیوک وئدرمین ایچینه جانلیلیغین قورولوشوندا اولان فوسفور، آزوت، کاربون، اوکسیگن، دمیر، ماقنزیوم کیمی ائمنتلردن بول میقداردا قویسونلار. حتی نورمال شرطلرده تاپیلمایان آنجاق بو قاریشیغین ایچینده اولماسینی لازیملی گوردوکلری وسایطلری ده بو وئدرمه علاوه ائتسینلر. قاریشیققلارین ایچینه، ایستهمه‌دیکلری قدر آمین تورشوسو، ایستهمه‌دیکلری قدر ده زولال دولورسونلار. بو قاریشیققلارا ایستهمه‌دیکلری نیسبتده ایستیلیک و نم وئرسینلر. بونلاری ایستهمه‌دیکلری اینکیشاف ائتمیش جیهازلارلا قاریشدیرسینلار. وئدرلرین باشینا دا دونیانین قاباقدا گلن علم آداملارینی قویسونلار. بو متخصصلر آتادان اوغولا، نسلدن نسله

كۆچۈرۈمك نۇبەلى مىلياردلارلا، ھىتى تىرلىونلارغا ايل داواملى وندەرلەرىن باشىندا گۈزلەسىلەر. بىر جانلىنىن مۇيدانا گەلمەسى اوچون ھانسى شىرطلەرىن وار اولماسى لازىم اولدوغونا اينانلىرىسا ھامىسىنى اىستىفادە ائتمەك سىرىست اولسون. آنچاق، نە انتىسەرلر انتىسىلر او وندەرلەردىن قىشلىكلە بىر جانلى چىخاردا بىلمەلر. زوراقەلەرى، آسلانلار، آرلار، سارىيولوللار، بولبوللار، توتوقوشولار، آتالار، دىلفىنلەر، گوللەر، اوركىدنىلەر، زانباقلار، قىرغىلەر، بانانلار، پورتاغاللار، آلالار، خورمالار، پومپودورلار، قوونلار، قارىز لار، انجىرلەر، زىتونلار، اوزوملەر، شاققاللار، توووز قوشلارنى، سولونلەر، رىنگ رىنگ كىنكلەر و بونلار كىمى مىليونلارلا جانلى نۇعدىن ھىچ بىرىنى مۇيدانا كىتەر بىلمەلر. دىنىل بورادا بىر نىچەسىنى سادىغىمىز بو جانلى وارلىقلار، بونلارنى تەك بىر ھونىرەسىنى بىلە ەلە بىلمەلر.

قىسجاسى، شعورسوز ائوملار بىر ىنرە گەلەرك ھونىرەنى مۇيدانا كىتەر بىلمەلر. سونرا ىننى بىر قارار وئەرك بىر ھونىرەنى اىكىيە بۇلۇپ، سونرا آرت اردا باشقا قارارلار گۇتورۇپ، ائلكىتون مىكروسكوپونو بولان، سونرا اوز ھونىرە قورولوشونو بو مىكروسكوپ آلتىندا اىزەلەپ پروفوسورلارنى مۇيدانا كىتەر بىلمەلر. ماددە، آنچاق اللەين اوستون يارناماسىلا ھىيات تاپار. بونون عكىسەمنى ادعا ائىن تەكامول نظرىەسى ايسە، آغلا تامامىلە ضد بىر بوش سۇزور. تەكامولچولرىن اورتايا آتدىغى ادعالار اوزرىندە بىر آز بىلە دوشونەك، اوستەمكى نومونەدە اولدوغو كىمى، بو گىرچى آچىقچا گۇستەر.

گۈز و قولادىكى تىخنولوگىيا

تەكامول نظرىەسىنى قىشلىكلە شىخ كىتەر بىلمەيەجى بىر باشقا مۇوضو ايسە گۈز و قولادىكى اوستون قبول انتەمە كنىفىتىدەر. گۈزلە علاقە دار مۇوضويا كىچمەن اول "نىجە گۇرىك؟" سوالىنا قىسجىا جاواب وئەك. بىر جىسىمدىن گەل شوالار، گۈزدە رىتىناريا ترس اولاراق دوش. بو شوالار، بورادىكى ھونىرەلر طرفىندىن ائلكىترىك سىقتالارنى چنورلر و بىنىن آرخا قىسىمىندەكى گۇرمە مەركىزى دىنىل كىچىك بىر نەقىيە چاتار. بو ائلكىترىك سىقتالارنى بىر سىلىسەلە عملاتدان سونرا بىنىندەكى بو مەركىزە گۇرونوش حساب ائىلر. بو معلوماتدان سونرا اىندى دوشونەك:

بىنىن ايشىغا باغلىدەر. ىنى بىنىن اىچى قاپقارانلىقىدەر، ايشىق بىنىن تاپىلدىغى ىنرە قدر گىرە بىلمە. گۇرونوش مەركىزى دىنىل ىنر قاپقارانلىق، ايشىغىن اصلا چاتمادىغى، بلكە دە ھىچ قارشىلاشمادىغىنىز قدر قارانلىق بىر ىندەر. آنچاق سىز بو ظلمت قارانلىقدا ايشىقلى، تىتمىز بىر دونيانى سىر ائتمەكەسىنىز.

اوستەلىك بو او قدر دىق و كنىفىتىلى بىر گۇرونوشدور كى 21. عصر تىخنولوگىياسى بىلە ھر جور اىمكانا باخمىياراق بو دىقلىكى تەمىن ەندە بىلمەمىشىدەر. مۇلا بو آندا اوخودوغونوز كىتابا، كىتابى توتان اللرىنە باخىن، سونرا باشىنىزى قالدىرىن و اطرافىنىز باخىن. بو آندا گۇردويونوز دىقلىك و كنىفىتەكى بو گۇرونوشو باشقا بىر ىندە گۇردونوزمو؟ بو قدر دىق بىر گۇرونوشو سىزە دونيانى بىر ئومرەلى تىلنوزىيا شىركىتىنى چىخاردىغى ان اىنكىشاف ائتمىش تىلنوزىيا انكرانى دا وئە بىلمە. 100 اىلدەر مىنلەرە موندەس بو دىقلىيە چاتماغا چالىشماقدادەر. بونون اوچون فابرىكلر، نەنگ تىسىلر قورولماقدا، آراشدىرملار ائىلمەكە، پلانلار و دىزاینلار اىنكىشاف ائندىرەلمەكەدەر. ىننە بىر تو انكرانى باخىن، بىر دە بو آندا اىلنەزدە توتدوغونوز بو كىتابا. آرادا بويوك بىر دىقلىك و كنىفىت فرقى اولدوغونو گۇرمەكسىنىز. اوستەلىك، تو انكرانى سىزە اىكى اولچولو بىر گۇرونوش گۇستەر، ھالبوكى سىز اوچ اولچولو، درىنلىكى بىر ىر سىپىكتىوى اىزەلمەكەسىنىز.

اوزون اىللردەر اون مىنلەرە موندەس اوچ اولچولو تو ائتمەيە، گۇزون گۇرمە كنىفىتىنە چاتماغا چالىشماقدادەرلار. بلى، اوچ اولچولو بىر تىلنوزىيا سىستەمى ەندە بىلدەر اما اونو دا عىنك تەخامدان اوچ اولچولو گۇرمەك مومكون دىنىل، قالدى كى بو سونى بىر اوچ اولچودور. آرخا طرف داھا بولانىق، اون طرف ايسە كاغىزدان دىكوراسىيا كىمى دايانار. ھىچ بىر زامان گۇزون گۇردويو قدر دىق و كنىفىتىلى بىر گۇرونوش مۇيدانا گەلمە. كامرادا دا، تىلنوزىيادا دا موطلق گۇرونوش اىتكىسى مۇيدانا گەلەر.

ايشە تەكامولچولر، بو كنىفىتىلى و دىق گۇرونوشو مۇيدانا كىنر مۇخانىز مىن تەصدافن مۇيدانا گەلدىگىنى ادعا ائتمەكەدەرلر. اىندى بىرى سىزە، اوتاغىنىز دا دايانان تىلنوزىيا تەصدافلر نىجەسىندە مۇيدانا گەلدى، ائوملار بىر ىنرە گەلدى و بو گۇرونوش مۇيدانا كىنر آلتى مۇيدانا كىنردى دىسە نە دوشونرسىنىز؟ مىنلەرە آدامىن بىر ىنرە گەلەپ ەندە بىلمەدىگىنى شعورسوز ائوملار نىجە ائىسىن؟

گۇزون گۇردويوندىن داھا ىرىمىتىو اولان بىر گۇرونوشو مۇيدانا كىنر آلت تەصدافن مۇيدانا گەلە بىلمەرسە، گۇزون و گۇزون گۇردويو گۇرونوشون دە تەصدافن مۇيدانا گەلە بىلمەيەجى چوخ آچىقدەر. عىنى وىعت قولاچ اوچون دە اعتبارلىدەر. خارىجى قولاچ، اطرافدىكى سىلرى قولاچ چۇمچەسى واسطەسىلە بىغىب اورتا قولاغا چاتدەر؛ اورتا قولاچ گۇتوردويو سس تىترشمەلرىنى گولندىرەك اىچ قولاغا كۇچور؛ اىچ قولاچ دا بو تىترشمەلرى ائلكىترىك سىقتالارنى چنورەك بىنە گۇندەر. عىنەلە گۇرمەدە اولدوغو كىمى ائشىتمە عملاتى دا بىنىندەكى ائشىتمە مەركىزىندە رىئاللاشار.

گۇزدەكى وىعت قولاچ اوچون دە اعتبارلىدەر، ىنى بىنىن، ايشىق كىمى سسە دە باغلىدەر، سس كىچىرەم. بو سىبدىن چۇلە نە قدر گۇرولتولو دا اولسا بىنىن اىچى تامامىلە سسىزدەر. بونا باخمىياراق ان دىق سىلر بىنىندە قبول ائىلر. سس كىچىرەمىن بىنىنىز دە بىر اوركىسترىن سىمفونىيالارنى دىنلرسىنىز، سىخلىق بىر موخىطىن بوتون سس-كويونو ائشىدرسىنىز. اما او آندا حساس بىر جىھازلا بىنىنىزىن اىچىندەكى سس سويەسى اولچولسە، بورادا ايتى بىر سسىزلىگىن ھاكم اولدوغو گۇرولەجەك. دىق بىر گۇرونوش ەلە ەندە بىلمەك اومىدىلە تىخنولوگىيا نىجە اىستىفادە ائىلەرسە، سس اوچون دە عىنى سىلر اونلارلا اىلدەر داوام ائندىرەلمەكەدەر. سس قىند جىھازلار، موسىقى سئلرى، بىر چوخ اىلكترونىك آلت، سسى قبول ائىن موسىقى سىستەملرى بو ايشلردىن بعضىلردەر. آنچاق، بوتون تىخنولوگىيا، بو تىخنولوگىيادا چالىشان مىنلەرە موندەسە و مەخسەسە باخمىياراق قولاغىن مۇيدانا كىنردىكى دىقلىك و كنىفىتە بىر سسە چاتىلا بىلمەمىشىدەر.

ان بۈيۈك موسيقي سىستېمى شىركىتى نىن چىخاردىغى ان كنىفېتلى موسيقي سىتېنى دوشونون. سسى قنيد انتدېگىندە مطلق سسېن بېر قىسېمى ايتىر و يا آز دا اولسا مطلق پارازىت مئيدانا گلر و يا موسيقي سىتېنى آچدىغىنۇزدا داھا موسيقي باشلامدان بېر خىشېلىتى مطلق انشىدرسىنيز. آناچاق اينسان بىدنىدەكى تىخنولوگىيانىن محصولو اولان سسلر سون درجه دقيق و قوسورسوزدور. بېر اينسان قولاغى، ھىچ بېر زامان موسيقي سىتېندە اولدو غو كىمى خىشېلىتلى و يا پارازىتلى قبول ائتمز؛ سس نه ايسه تام و دقيق بېر شىكىلدە اونو قبول ھېسسلر. بو وضعيت، اينسان يارادىلدىغى گوندن بو يانا بىلەدېر. ايندىيە قدر اينسانو غلونون انتدىگى ھىچ بېر گۈرونوش و سس ھېھازى، گۈز و قولاق قدر حساس و موفىتلى بېر قبول اندىجى اولا بىلمەمىشدىر. آناچاق گۈرمە و انشىتمە حادثەسىندە، بوتون بونلارېن كىنارىندا، چوخ بۈيۈك بېر گىرچىك داھا وار دېر.

بىنېن اېچىندە گۈرن و انشىدن

شعور كىمە عايددېر؟

بىنېن اېچىندە، ايشىل ايشىل رنگلى بېر دونيانى سئىر ائىن، سىمفونىيالارى، قوشلارېن جەھلېرىنى دىنلەين، گولو ايلەين كىمدېر؟ اينسانېن گۈزلرېندىن، قولاقلارېندىن، بونوندىن گلن خىردارلىقلار، انلكتىرىك سىقتالى اولراق بىنېنە كىندىر. بېولوگىيا، فېزىولوژى و يا بېوكىمىا كىتابلارېندا بو گۈرونوشون بىنېندە نىجە مئيدانا گلدېگىنە داير بېر چوخ دىتال اوخوسونوز. آناچاق، بو مۇوضو ھاقىنداكى ان ھىمىتلى گىرچەمە ھىچ بېر بىردە راست گلە بىلمزسىنيز: بىنېندە، بو انلكتىرىك سىقتالارېنى گۈرونوش، سس، قوخو و ھىسس حساب ائىن كىمدېر؟ بىنېن اېچىندە گۈزە، قولغا، بورنا احتىياج دۇمىدان بوتون بونلارې قبول ائىن بېر شعور وار. بو شعور كىمە عايددېر؟ البتە بو شعور بىنېنى مئيدانا كىتىر سىنېرلر، ياغ طبقەسى و سىنېر ھوجىرلرېنە عايد دىيىل. ايشىدە بونا گۈرە، ھر شىيىن ماددەدن عبارت اولدو غونو زن ائىن داروېنىست-ماتىريالىستلر بو سواللار ھىچ بېر جاواب و نرە بىلمەمىكەدېرلر. چونكى بو شعور، اللھىن ياراتمىش اولدو غو روحدور. روح، گۈرونوشو سئىر ائىتمك اوچون گۈزە، سسى ائىشېتمك اوچون قولغا احتىياج دۇمىاز. بونلارېن دا كىنارىندا دوشونمك اوچون بىنېنە احتىياج دۇمىاز.

بو آچىق و علمى گىرچى اىنسانېن، بىنېن اېچىندەكى بېر نىچە كوپ سانتىمىنترلىك، قاپقارالىق مەكانا بوتون كاپىناتى اوچ اوچلو، رنگلى، كۈلگەلى و ايشىقتى اولراق سىغىدىران اۋجا اللھى دوشونوب، اوندان قورخوب، اونا سىغىنمىسى لازىمدېر.

ماتىريالىست بېر اىنانچ

بورا قدر آراشدىر دىقلارېمىز، تەكمول نظرىھىسىنېن علمى تاپىنتىلارلا آچىقجا ضدىت تىشكىل ائىن بېر ادعا اولدو غونو گۈستىر مەكەدېر. نظرىھىنېن ھىياتىن مەشائى ھاقىنداكى ادعاسى علمە ضدېر، قارشىيا قويدو غو تەكمول مەخانىزملرىنېن ھىچ بېر تەكموللشدىرىجى تائىرى يوخدور و قالىقلار نظرىھىنېن طلب انتدىگى آرالىق فورمالارېن ياشامادىقلارېنى گۈستىر مەكەدېر. بو وضعيتدە، البتە، تەكمول نظرىھىسىنېن علمە ضد بېر دوشونجە اولراق بېر كىنارا ائىلماسى لازىمدېر. نىجە كى تارىخ بويونجا دونيا مەركزلى كاپىنات مودىلى كىمى بېر چوخ دوشونجە، علمىن گۈندەمىندىن چىخارېلمىشدىر. اما تەكمول نظرىھىسى ايسارالا علمىن گۈندەمىندە توتولماقدادېر. ھىتى بعضى اينسانلار نظرىھىنېن تىقېد "علمە ھوجوم" اولراق گۈستىر مەيە بىلە چالېشماقدادېرلار. ياخشى بس نىيە؟ بو وضعيتىن سىبى، تەكمول نظرىھىسىنېن بعضى اطرافلار اوچون، اۋزوندن اصلا ايمىتينا اندىلە بىلمەيەك دوقمادىق بېر اىنانىش اولوشدور. بو اطرافلار، ماتىريالىست فلسفەيە كور-كورانە باغلىدېرلار و داروېنىزىمى دە طىبەتە گىتېرېلە بىلەك پىگانە ماتىريالىست شرح اولدو غو اوچون مەيەمەكەدېرلر. بىضا بونو آچىقجا اعتراف دا اندرلر. ھاروارد اونىۋىرسىتېنتىندىن مشھور بېر گىتېنتىكىچى و عىنى زاماندا قاپاقدا گلن بېر تەكمولچو اولان رىجھارد لى وىننېن، "اول ماتىريالىست، سونرا علم آدمى" اولدو غونو بىلە اعتراف ائىتمەكەدېر: بىزىم ماتىريالىزمە بېر اىنانچىمىز وار، 'آپرىورى' (اولدىن قبول اندىلمىش، دوغرو فرض اندىلمىش) بېر اىنانچ بو. بىزى دونيايا ماتىريالىست بېر شرح گىتېر مەيە مەجبور ائىن شى، علمىن اصوللارى و قايدالارى دىيىل. عكسىنە، ماتىريالىزمە اولان 'آپرىورى' باغلىلىغىمىز سىبىلە، دونيايا ماتىريالىست بېر شرح گىتېر آراشدىرما اصوللارېنى و انلايىشلارې ھاضىرلايىرىق. ماتىريالىزم مطلق دوغرو اولدو غونا گۈرە دە، اىلاھى بېر شرحىن صەنەيە گىر مەسىنە اىجازە ورمەيىك. 20

بو سۈزلر، داروېنىزىمىن، ماتىريالىست فلسفەيە باغلىلىق اوغرونا ياشادىلان بېر دوقما اولدو غونون آچىق ايفادەلرېدېر. بو دوقما، ماددەدن باشقا ھىچ بېر وارلىق اولمادىغىنى فرض اندر. بو سىبىلە دە جانسىز، شعورسوز ماددەنېن، ھىياتى وار انتدىگىنە اىنانار. مېليونلارلا فرقلى جانلى نۇعون؛ مەلا قوشلارېن، بالىقلارېن، زورافەلرېن، اۋرتوللرېن، بۈجىكلرېن، آغاجلارېن، چىچىكلرېن، بالىنلارېن و اينسانلارېن ماددەنېن اۋز اېچىندەكى قارلىلىقتى تائىرلرە، يعنى ياغان ياغىشلا، چاخان شىمشىكلە، جانسىز ماددەنېن اېچىندىن مئيدانا گلدېگىنى قبول اندر. گىرچەكە ايسە بو، ھم آغلا ھم علمە ضد بېر قبولدور. اما داروېنىستلر اۋزلرېنچە اللھىن آچىق-آشكار اولان وارلىغىنى قبول ائىتمەك اوچون، بو عاغىل و علمدن كىنار قبولو جەھالتلە مدافەعە ائىتمەيە داوام ائىتمەكەدېرلر. جانلىلارېن مەشائىنە ماتىريالىست بېر اۋن فېكىر ايلە باخمايان اينسانلار ايسە، بو آچىق گىرچى گۈررلر: بوتون جانلىلار، اوستون بېر گۈج، معلومات و آغلا صاحب اولان بېر يارادىجىنېن ائىرىدېرلر. يارادىجى، بوتون كاپىناتى يوخدان وار ائىن، ان قوسورسوز شىكىلدە تىشكىل ائىن و بوتون جانلىلارې يارادىب شىكىللندېر اللھىدېر.

تەكمول نظرىھىسى دونيا تارىخىنېن

ان تائىرلى جادوسودور

بورادا بونو دا ایفاده انتمک لازیمدیر کی، اؤن فیکیرسیز، هئج بیر ایدئولوگیانین تأثیر آلتیندا قالمادان، بالنیز عاگیلینی و منطیقی ایستیفاده ائدن هر اینسان، علم و مدنیتدن اوزاق جمعیترین خورافاتلارینی خاتیرلادان تکامل نظریهسینین اینانیلماسی قئیری-مومکون بیر ادعا اولدوغونو آسانلیقلا آنلاپاجاق.

یوخاریدا دا ایفاده ائدیلمیش کیمی، تکامل نظریهسینه اینانانلار، بویوک بیر وئرنهین ایچینه بیر چوخ آتومو، مولکولو، جانسیز ماددهنی دولوران و بونلارین قارشیشیندان زامان ایچینده دوشون، آغلادان، گؤروشلر ائدن پروفیسورلارین، اونیورسیتت شاکیرلرین، عیشتنین، هابل کیمی علم آداملارین، فرانک سیناترا، چهارلتون هئستون کیمی صنعتچیلرین، بونون یانیندا جنیرانلارین، لیمون آغاجلارین، قرنفیللرین چیخاجاغینا اینانماقدادیرلار. اوستهلیک، بو اخماق ادعا یا اینانانلار علم آداملاری، پروفیسورلار، مدنی، تحصیلی اینسانلاردیر. بو سببله تکامل نظریهسی اوچون "دونیا تاریخی نین ان بویوک و ان تأثیرلی جادوسو" ایفادهسینی ایستیفاده ائتمک یئرینده اولاجاق. چونکی، دونیا تاریخینده اینسانلارین بو درجه عاگیلینی باشیندا ساحه، عاغل و منطیقله دوشونمه لرینه ایمکان تانیما یان، گؤزلرین اؤنونه سانکی بیر پرده چکیب چوخ آچیق اولان گئرچکلی گؤرمه لرینه مانع اولان بیر باشقا اینانج و یا ادعا داها یوخدور. بو، آفریکالی بعضی قبیله لرین توتنملره، صبا خالقین گونشه تاپینماسیندان، حضرت ایبراهیم (آس)-ین قومونون اللری ایله ائندیکلری بوتلره، حضرت موسا (آس)-ین قومونون ایچیندن بعضی اینسانلارین آلتیندان ائندیکلری بوزوو تاپینمالاریندان چوخ داها دهشتلی و آغلا سیغماز بیر کورلوقدور. گئرچکده بو وضعیت، اللهین قورآندا ایشاره ائدیلمیش بیر عاگیلسیزلیقدیر. الله، بعضی اینسانلارین آنلاپیشلارین نین باغلاناجاغینی و گئرچکلی گؤرمکدن عاجیز وضعیته دوشه جکلرینی بیر چوخ آیه سینده بیلدیرمکده دیر. بو آیملردن بعضیلری بئله دیر:

شوبهه سیز، اینکار ائندلری خبردار ائتمسنه ده، خبردار ائتمه سنسه ده، اونلار اوچون فرق ائتمز؛ اینانمازلار. الله، اونلارین اورکلرینی و قولقلارینی مؤهورله میشدیر؛ گؤزلرین اوزرینده پردملر واردیر. و بویوک عذاب اونلارادیر. (بقره سورهمی، 6-7) ... و رکلی واردیر بونونلا قوراییب-انلامازلار، گؤزلری واردیر بونونلا گؤرمزلر، قولقلاری واردیر بونونلا ائشیتمزلر. بونلار حنیوانلار کیمیدیر، حتی داها آلاقدیرلار. ایشده بونلار قاقیل اولانلاردیر. (اعراف سورهمی، 179)

الله، هیجر سورهمینده ایسه، بو اینسانلارین معجزه لر گؤرسه لر بئله اینانمایاجاق قدر اوسونلاندیقلا رینی بئله بیلدیرمکده دیر:

اونلارین اوزرلرینه سمدان بیر قایی آچساق، اورادان یوخاری یوکسله سله ده، مطلق: "گؤزله رمیک چنوریلدی، بلکه بیز اوسونلانیش بیر بیرلیگیگ" دئیجه جکلر. (هیجر سورهمی، 14-15)

بو قدر گنیش بیر کیلیدله نین اوزرینده بو بؤیونونول تأثیرلی اولماسی، اینسانلارین گئرچکلردن بو قدر اوزاق توتولمالاری و 150 ایلدیر بو بؤیونونول پوزولماماسی ایسه، سؤزلرله ایضاح ائدیله بیلمه یه جک قدر حثیرت و ثریجی بیر وضعیته دیر. چونکی، بیر و یا بیر نچه اینسانین قئیری-مومکون سسنا ریلره، اخماقلیق و منطیقسیزلیکلره دولو ادعالارا اینانمالاری آیدین اولاییلر. آنجاق دونیانین دؤرد بیر طرفینده کی اینسانلارین، شعورسوز و جانسیز آتوملارین آنی بیر قرارلا بیر یئره گلیب؛ فؤقلاده بیر تشکیلات، اینتیزام، عاغل و شعور گؤستریب قوسورسوز بیر سیستمه ایشله ن کابناتی، جانلیلیق اوچون او یغون اولان هر جور خصوصیتیه صاحب اولان یئر پلانننننی و ساییسز کومپلئکس سیستمه له تجهیز ائدیلمیش جانلیلاری منیدانا گئیردیگینه اینانماسی نین، "جادو" دان باشقا بیر شرحی یوخدور.

ننجه کی، الله قورآندا، اینکارچی فلسفه نین مدافعه چپسی اولان بعضی کسلرین، ائندیکلری جادولارلا اینسانلاری تأثیر ائندیکلرینی حضرت موسا (آس) و فیرعون آراسیندا کچن بیر حادثه له بیلرله بیلدیرمکده دیر. حضرت موسا (آس)، فیرعون حاق دینی ایضاح ائندیکینده، فیرعون حضرت موسا (آس)، اؤز "معلوماتین جادوگرلی" ایله اینسانلارین توپلاندیغی بیر یئره قارشیشماسینی سؤیلیر. حضرت موسا (آس)، جادوگرلره قارشیشلادیغیندا، جادوگرلره اول اونلارین باجاریقلارینی سرگیله مملرینی امر ائدر. بو حادثه نین ایضاح ائدیلمیش آیه بئله دیر:

(موسا): "سیز آتین" دئدی. (عصا لارینی) آتینجا، اینسانلارین گؤزلرینی اوسونلادیلار، اونلاری دهشته سالدیلار و (اورتایا) بویوک بیر سئهر گئیرمیش اولدولار. (اعراف سورهمی، 116)

گؤرولویو کیمی فیرعونون جادوگرلری ائندیکلری "آلداماجالار" لا-حضرت موسا (آس) و اونا اینانانلار خاربیجینه- اینسانلارین هامیسی اوسونلایا بیلیمیشلر. آنجاق، اونلارین ائدیقلارینا قارشیلیق حضرت موسا (آس)-ین اورتایا قویدوغو دلیل، اونلارین بو جادوسونو، آیه ده بیلدیریلدیگی کیمی "اویوردوقلارینی اوموش" یعنی تأثیرسیز ائتمیشدیر:

بیز ده موسایا: "عصانی آت" دئییه وحی ائدیک. (او دا آتینجا) بیر ده باخدیلار کی، او بوتون اویوردوقلارینی بیغیب-بیغیشدیریب اودور. بئله حاق یئرینی تاپدی، اونلارین بوتون ائتمکده اولدوقلاری اعتبارسیز قالدی. اورادا مغلوب اولموش اولدولار و کیچیک دوشموشلر اولاراق ترسیک چنوریلدیلر. (اعراف سورهمی، 117-119)

آیه‌لرده ده بیلدیریلدیگی کیمی، داها اول اینسانلاری اووسونلایارق تاثیر اندن بو کسلرین انتدیکلری نین بیر ساختاکارلیق اولدوغونون باشا دوشولمه‌سی ایله، سوز موضوعو اینسانلار کیچیک دوشموشلر. ایندیگی واختدا دا بیر بؤیونونول تاثیریه، علمیلیک اورتویو آلتیندا سون درجه آخماق ادعالارا ایناتان و بونلاری مدافعه ائتمه‌یه حیاتلارینی حصر اندنلر، اگر بو ادعالاردان ایمتینا ائتمزلر سه گنرچکلر تام معناسیلا اورتایا چیخدیغیندا و "جادو پوزولدوغوندا" کیچیک وضعیته دوشه‌جکلر. نجه کی، تخمینن 60 یاشینا قدر تکاملو مدافعه اندن و آتیسیت بیر فلسفچی اولان، آنجاق داها سونرا گنرچکلری گۆرن مالجولم موگنریدگی تکامل نظریه‌سی نین یاخین گله‌جکده دوشه‌جیبی وضعیتی بنله آچیقلاماقدادیر:

من اوزوم، تکامل نظریه‌سی نین، خصوصیه تطبیق اولوندوغو ساحه‌لرده، گله‌جه‌یین تاریخ کیتابلارینداکی ان بؤیوک زارافات وسایطلریندن بیرى اولاجاغینا راضی‌سالما اولدوم. گله‌جک قورشاق، بو قدر چوروک و ناملوم بیر فرضیه‌نین اینانیلماز بیر صافلا قبول اندیلمه‌سینی حنیرتله قارشیلایاجاق. 21

بو گله‌جک، اوزاقدا دئیل عکسینه چوخ یاخین بیر گله‌جکده اینسانلار "تصادفلر" این ایلاه اولایلمه‌یه‌جکلرینی آنلایاجاقلار و تکامل نظریه‌سی دونیا تاریخی نین ان بؤیوک آلداتماجاسی و ان شدتلی جادوسو اولاراق تعین اولوناجاق. بو شدتلی جادو، بؤیوک بیر سر عتله دونیانین دؤرد بیر طرفینده اینسانلارین اوزریندن قالخماغا باشلامیشدیر. تکامل آلداتماجاسی نین سیررینی اویرنن بیر چوخ اینسان، بو آلداتماجایا نجه آلداندیغینی حنیرت و قاریشقیلا دوشونمکده‌یر.

دندیلر کی: "سن اوجاسان، بیزه اویرتدیگیندن باشقا بیزیم هنج بیر معلوماتیمیز یوخ. حقیقتن سن، هر شئی بیلن، حؤکم و حکمت صاحبی اولانسان." (بقره سورمه‌سی، 32)

قندیلر

1. سیدنی فوخ، کلاوس دوسه، مولنچولار انولوتیون آند تهی اوریگین اوف لیفه، نی w یورک: مارچنل دنکندر، 1977، س. 2.
2. آلکساندر بیر. اوپارین، اوریگین اوف لیفه، (1936) نی w یورک، دوئر پوبلیجاتیونس، 1953 (ریپرینت)، س. 196.
3. "نی w ائوین طرفیندن اون انولوتیون اوف انارلی آتموسپهری آند لیفه"، بوللتین اوف تهی آمریجان منتورولوگیجال سوجیتی، ج. 63، نوایر 1982، س. 1330-1328.
4. ستانلی میللر، مولنچولار انولوتیون اوف لیفه: جورننت ستاتوس اوف تهی پرنبیوتیج سینته‌سیس اوف سمائل مولنچولنس، 1986، س. 7.
5. ژنفرفنی بادا، انارته، فنورال 1998، س. 40.
6. لنسلیئ ائ. اورگنل، تهی اوریگین اوف لیفه اون انارته، سچینتیفیج آمریجان، ج. 271، اوکتایر 1994، س. 78.
7. جهارلنس داروین، تهی اوریگین اوف سپنجیس: آ فاجسیمیلی اوف تهی فیرست اندیتیون، هاروارد اونیورسیتی پرنسس، 1964، س. 189.
8. جهارلنس داروین، تهی اوریگین اوف سپنجیس: آ فاجسیمیلی اوف تهی فیرست اندیتیون، هاروارد اونیورسیتی پرنسس، 1964، س. 184.
9. ب. گ. رانگانتهان، اوریگین؟ پننسیلوانیا: تهی باننر اوف تروته تروست، 1988.
10. جهارلنس داروین، تهی اوریگین اوف سپنجیس: آ فاجسیمیلی اوف تهی فیرست اندیتیون، هاروارد اونیورسیتی پرنسس، 1964، س. 179.
11. جهارلنس داروین، تهی اوریگین اوف سپنجیس، س. 172، 280.
12. دنرک آ. آگنر، "تهی ناتوری اوف تهی فوسسیل رنچورد"، پروجندینگس اوف تهی بریتیه گنولوگیجال آسوجیاتیون، ج. 87، 1976، س. 133.
13. دووگلاس ژ. فوتیما، سچینجی اون تریال، نی w یورک: پانتئون بووکس، 1983، س. 197.
14. سوللی زوجکرممان، بنیوند تهی ایووری تو w، نی w یورک: توپلینگنر پوبلیجاتیونس، 1970، س. 75-94؛ جهارلنس ائ. اوخنارد، "تهی پلاجی اوف آسترالوپیته‌جینس ائن هومان انولوتیون: گرووندس فور دووبت"، ناتوری، ج. 258، س. 389.
15. ژ. رننئی، "دارwینس جورننت بوللدوگ: انرست مایر"، سچینتیفیج آمریجان، دنکابر 1992

16. ساحه w الكنر، سجينجى، ج. 207، 1980، س. 1103؛ آ. ژ. كنلسو، پھيسيجال آنتروپولوگى، 1. نشر، نى w يورك: ژ. ب. لپينجوت جو. 1970، س. 221؛ م. د. لئاكني، اولدوواى گورگى، ج. 3، جامبريدگى: جامبريدگى اونيورسيتي پرنسس، 1971، س. 272.
17. تيمى، نوياير 1996.
18. س. ژ. گولد، ناتورال هيستوري، ج. 85، 1976، س. 30.
19. سوللي زوجنرمان، بئيوند تھى ايوروي تو w نى، يورك: تويلينگنر پوبليجائونس، 1970، س. 19.
20. ريجھارد لى w وننتين، "تھى دنمون-ھاونتند w وړلد"، تھى نى w يورك رنويى w اوف بووكس، 9 يانوار، 1997، س. 28.
21. مالجولم موگنريدگى، تھى انند اوف جھريستندوم، گراند راپيدس: انتردمانس، 1980، س. 43.

شكيل آلتى يازيلارى

- س. 48
جھارلنس داروين
- س. 49
لويس پاستور، تڪامول نظريھسېنن داياغى اولان "جانسيز مادده جانليليق منيدانا گتيره بيلر" ادعاسېنى انتديگى تجرويه لرله اعتبارسيز انتدى.

س. 50
روس بيولوق آلكساندر اوپارين

س. 51
تڪامول نظريھسېنى اعتبارسيز ائدن گنرچكلردن بير دنهسى، جانليليغين اينانيلماز درجهدكى كومپلنكس قورولوشودور. جانلى هوچنرملرى نين نووھسېنده ايشتيراك ائدن دنت مولنكولو، بونون بير نوموھسېديز. دنت، دورد ايرى مولنكولون فرقلى دوزولمھسېندن عبارت يارانان بير نوو معلومات بانكيدير. بو معلومات بانكيدا جانليليا علاقه دار بوتون فيزيكى خصوصيتلرين شيفرملرى ايشتيراك ائدر. اينسان دنتى كاغېذا توكولديوونده، اورتايا تخمين 900 دريليك بير اننسيكلوپېديا چيخاجاغى حسابلانماقادير. البته بئلهسېنه فووقلاده بير معلومات، تصادف آنلاييشېنى قطعى شكيلده اعتبارسيز انتمكدهدير.

س. 53
طبيعى سنلنكسيانين تڪامول نظريھسېنه قازانديرديغى ھنچ بير شني يوخدور. چونكى بو منخانيزم، ھنچ بير زامان بير نوعن گننتيك معلوماتىنى زنگيتلشديريپ اينكيشاف انتديرمز. ھنچ بير زامان بير نوع بير باشقا نووھ چنويرمز.

س. 55
تكامولچولر عصرين باشيندان برى آغاجانادلارى موتاسيبيا اوغراداراق، فايدالى موتاسيبيا نوموھسى مئيدانا گنيرمھيه چاليشديلار. آنچاق اون ايللرجه سورن بو سيلرين نتيجهسېنده الده انديلن تڪ نتيجه، شيكست، خستھليكلى و قوسورلو آغاجانادلار اولدو. ياندا، موتاسيبيا اوغراميش بير آغاجاناد گورولور.

س. 56
ياشاين قاليقلار تڪامولو يالانلاير

قاليقلار، تڪامولون ھنچ بير زامان ياشانماديغى نين اثباتيدير. قاليق قنيدلرى نين اورتايا قويدوغو كيمي، جانليلار صاحب اولدوقلارى بوتون خصوصيتلرله بير آندا وار اولموشلار و سويلارى داوام انتديگى مدتجه ان كيچيك بير دييشيكليك كنچيرمھيشلر. باليقلار ھميشه باليق، بوجكلر ھميشه بوجك، سوروننلر ھميشه سورونن اولاراق وار اولموشدور. نولرين مرحله مرحله مئيدانا گلديگى ادعاسېنن علمى ھنچ بير اعتبارليليغى يوخدور. بوتون جانليلارى يارادان اللھدير.

گونش باليغى
دوور: سننوزويك زامان، انوسنن دوورو

ياش: 54 - 37 مىليون ايل

چايير آغجاقانادى

دۇور: سىئوزويك زامان، ئوسىن دۇورو

ياش: 37-48 مىليون ايل

دنىز شابالىدى

دۇور: پالئوزويك زامان، كاربونىفەر دۇورو

ياش: 295 مىليون ايل

س. 57

دنىز اولدوزو

دۇور: پالئوزويك زامان، اردوويسىن دۇورو

ياش: 490 - 443 مىليون ايل

هوش آغجى يارپاغى

دۇور: سىئوزويك زامان، ئوسىن دۇورو

ياش: 50 مىليون ايل

كۆپوكلو آقوست بۇجىي

دۇور: مىئوزويك زامان، كرىتاسى دۇورو

ياش: 125 مىليون ايل

سكوييا يارپاغى

دۇور: سىئوزويك زامان، ئوسىن دۇورو

ياش: 50 مىليون ايل

س. 60

خيالى

تكامول ياتلىسى قزىت و ژورناللاردا چىخان خبرلردە يوخارىداكىنا بنزر خيالى "پريميتيو" اينسان شكىللىرى سىخلىقلا ايستىفاده اندىلر. بو خيالى شكىللرە دۇزەرك يارادىلان خبرلردەكى تك قايناق، يازان ادامىن تخيىولدور. آنجاق تكامول علم قارشىسىندا او قدر چوخ اودوزما كۆتورموشدور كى آرتىق علمى ژورناللاردا تكامللە علاقه دار خبرلرە داها آز راست گلىنمكدەدىر.

س. 66

بوتون حياتىمىزى بنىمىمىزىن اچىندە ياشايرىق. گوردويوموز اينسانلار، ايىلەدىگىمىز چىچكلر، دىنلەدىگىمىز موسيقى، داددىگىمىز منيوەر، اليمىزدە حىسس انتدىگىمىز ياشلىق... بونلارىن هامىسى بنىمىمىزدە مىيدانا گلر. گنرچكدە ايسە بنىمىمىزدە، نە رنكلر، نە سسلر، نە دە گۆرونوشلر واردىر. بنىيندە تاپىلا بىلەچك تك شئى انلنكترىك سىقتالارىدىر. قىساجاسى بىز، بنىمىمىزدەكى انلنكترىك سىقتالارىنىن مىيدانا گتىردىگى بىر دونيادا ياشايرىق. بو بىر گۆروش و يا فرضيه دىيىل، دونياتى نىجە قبول انتدىگىمىزلە علاقه دار علمى بىر شرحدىر.

اۇجا رېبىمىزىن ودى گرگى، ايمان انديب صالح عمللاردا تاپىلانلار بو دونيا يوردونا واريث اولاجاقلار. سئوگى، بارىش، حضور و تهلوكه سىزلىگىن قايناغى اولان ايسلام اخلاقى يئر اوزونه حاكم اولاجاق و باتىل بوتون اينانچ و فلسفەلر اورتادان قالخاجاق. بو شانلى و مقدس حاكميته اۇجا رېبىمىز، حضرت عيسى (آس) و حضرت مەدى (آس) اى وصيله اندهجك.

بو آن، پئىغمىرىمىز (سو)دان روايت اندىلمىش اولان يوزلرلە موتتواتير حديسين هيجرى 1400 ايلى (1979) اعتباريله بىر-بىر رنالاشمىش اولماسىندان، آخىر زاماندا ياشاماقدا اولدوغوموز و حضرت مەدى (آس)-ين ظهور انتدىگى آيدىن اولماقداير. بوتون دونيانين حضور، رىفاه، بارىش، دوستلوق، تهلوكه سىزلىك، آزادلىق و خوشبختلىك ايچىنده ياشايدىلار مەدىيتىن قىزىل چاغ دۇورو ياخينلاشماقداير.

قورآندا ايسلام اخلاقى نىن دونيا حاكميتينه ايشاره اندن آيەلرلە بىلدىرىلن مەدىيت دۇورو، ديگر مقدس كىتابلاردا دا خبر ونرىلمىش بىر گىرچكىدۇر. تۇورات، زبور و اينجىلى آراشيدىرديغىمىزدا، آخىر زامانا و مەدىيت دۇورونه ايشاره اندن، قورآن آيەلرى و حديسلرلە راضى حىصەلرين اولدوقجا دىتاللى شكىلدە ايشتىراك انتدىگى گۇرولمىكدهدۇر.

بو كىتابچادا، حضرت مەدى (آس)-ين ظهورونا ايشاره اندن قورآندان آيەلر و ديگر مقدس كىتابلاردان موختلىف حىصەلرە يئر ونرىلمىشدۇر. قورآن، تۇورات، زبور و اينجىل ايلە موژدەلەنلن بو دۇور، صمىمى ايمان اندنلر اوچون چوخ بۇيوك بىر موژدەدۇر. اۇجا الله، حضرت عيسى (آس) و حضرت مەدى (آس) اى وصيله اندهرك، حاق دىنى سونونن اندهجك و اوستون گوجونو، اۇجا قودرتىنى بوتون دونيايا گۇسترهجك.

يازار حاقىندا

هارون يەھيا تخلصونو اىستيفاده اندن آندان اوكتار، 1956-جى ايلدە آنكارادا دوغولدۇ. 1980-جى ايللردن بو يانا، ايمانى، علمى و سىياسى مۇوضولاردا بىر چوخ اثر حاضىرلادى. بونلار ياتىندا، يازارين تكاملچولرين ساختاكارلىقلارنى، ادعالارنى نىن اعتبار سىزلىغىنى و داروينىزمىن قاتلى ايدنولوگىيالارلا اولان قارائلىق علاقهلرنى اورتايا قويان چوخ اهمىتلى اثرلرى وار. يازارين بوتون ايشلريندەكى اورتاق حدف، قورآنين تىلبىغىنى دونيايا چاتدىرماق، بىللەلىكلە اينسانلارنى اللەين وارلىغى، بىرلىگى و آخىرت كىمى تىل ايمانى مۇوضولار اوزرىندە دوشونمەيە سۇوق انتىمك و اينكارچى سىستملرين چوروك تىللرلىنى و آزغىن تىبىقلرلىنى گۇزلر اۇنونه سىرمدىر. نىجە كى يازارين، بو گونه قدر 72 ايرى دىلە چنۇرلن 300دن چوخ اثرى، دونيا سويەسىندە گىنىش بىر اوخوجو كوتلەسى طرفىندن اىزلەنىلمىكدهدۇر. هارون يەھيا كوللىياتى، -اللەين اىجازەسىيلە- 21. عصرده دونيا اينسانلارلىنى قورآندا تىسوير اندىلن حضور و بارىشا، دوزگونلوك و عدالتە، گۇزللىك و خوشبختلىيە داشىماغا بىر وصيله اولاجاق.

توركييه توركجه سىندن كۇچورن: اوختاي نژاد محمد

<http://islam.arzublog.com/>

ايسلام دىنى وبلاقى

eissa120@gmail.com

**QURAN, TÖVRAT,
ZƏBUR VƏ İNCİLdə
HƏZRƏT MƏHDİ (AS)**

**HARUN YƏHYA
(ADNAN OKTAR)**

Bu kitabda istifadə edilən ayələr, Əli Bulaçın hazırladığı
"Qurani Kərim və Türkçə Mənas(n)ı" adlı tərcümədən alınmışdır.

Birinci Nəşr: Aprel 2011

**ARAŞDIRMA
NƏŞRİYYAT**

Talatpaşa Mah. Emirgazi Prospekti
İbrahim Almaz İş Mərkəzi
A Blok Qat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Nəşr: Seçil Ofset
100. İl Məhəlləsi MAS-SİT Mətbəəçilər Saytı
4. Prospekt Nömrə: 77 bağçılar-İstanbul
Tel: (0 212) 629 06 15

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net
www.harunyahya.tv

İçindəkilər

GİRİŞ

Quran, Tövrət, Zəbur və İncildə Həzrət Məhdi (as)

QURANda MƏHDİYƏTE VƏ DÜNYA HAKİMİYYƏTİNƏ İŞARƏ EDƏN AYƏLƏR

TÖVRATda VƏ YƏHUDİ QAYNAQLARDA HƏZRƏTİ MƏHDİ (AS)

Yəhudi Qaynaqlarda Həzrət Məhdi (as)ın Gəlişindən Əvvəlki Dövrün

Xüsusiyyətləri

Yəhudi Qaynaqlarda Həzrət Məhdi (as)ın Xüsusiyyətləri

Yəhudi Qaynaqlarda Həzrət Məhdi (as)ın Hakimiyyət Dövrü

ZƏBURda HƏZRƏTİ MƏHDİ (AS) VƏ HAKİMİYYƏT DÖVRÜ

İNCİLdə HƏZRƏTİ MƏHDİ (AS)

İncildə Həzrət Məhdi (as)ın Gəlişindən Əvvəlki Dövrün Xüsusiyyətləri

İncildə Həzrət Məhdi (as)ın Hakimiyyət Dövrü

İncildə Keçən Faraklit Sözü Həzrət Məhdi (as)a İşarə etməkdədir

(Doğrusunu Allah bilər)

İncildə Keçən "Su Testisini Daşıyan Adam" Həzrət Məhdi (as)a İşarə etməkdədir

(Doğrusunu Allah bilər)

NƏTİCƏ

ƏLAVƏ HİSSƏ: TƏKAMÜL YANILMASI

Oxucuya

- Bu kitabda və digər işlərimizdə təkamül nəzəriyyəsinin çöküşünə xüsusi bir yer ayrılmasının səbəbi, bu nəzəriyyənin hər cür din əleyhdarı fəlsəfənin təməlini meydana gətirməsidir. Yaradılışı və dolayısı ilə Allahın varlığını inkar edən Darwinizm, 150 ildir bir çox insanın imanını itirməsinə ya da şübhəyə düşməsinə səbəb olmuşdur. Bu səbəbdən bu nəzəriyyənin bir aldatmaca olduğunu gözlər önünə sərmək çox əhəmiyyətli bir imani vəzifədir. Bu əhəmiyyətli xidmətin bütün insanlarımıza çatdırıla bilməsi isə zəruridir. Kimi oxucularımız bəlkə tək bir kitabımızı oxuma imkanı tapa bilər. Bu səbəblə hər kitabımızda bu mövzuya xülasə də olsa bir hissə ayrılması uyğun hesab edilmişdir.

- İfadə edilməsi lazım olan bir başqa xüsüs, bu kitabların məzmunu ilə əlaqədardır. Yazarın bütün kitablarında imani mövzular, Quran ayələri istiqamətində izah edilməkdə, insanlar Allahın ayələrini öyrənməyə və yaşamağa dəvət edilməkdədirlər. Allahın ayələri ilə əlaqədar bütün mövzular, oxuyanın ağılında heç bir şübhə və ya sual işarəsi buraxmayacaq şəkildə açıqlanmaqdadır.

- Bu izahat əsnasında istifadə edilən səmimi, sadə və axıcı üslub isə kitabların yeddidən yetmişə hər kəs tərəfindən rahatca başa düşülməsini təmin etməkdədir. Bu təsirli və sadə izahat sayəsində, kitablar "bir nəfəsdə oxunan kitablar" deyiminə tam olaraq uyğun gəlməkdədir. Dini rədd etmə mövzusunda qəti bir rəftar sərgiləyən insanlar da, bu kitablarda izah edilən gerçəklərdən təsirlənməkdə və izah edilənlərin doğruluğunu inkar edə bilməməkdədirlər.

- Bu kitab və yazarın digər əsərləri, oxucular tərəfindən şəxsən oxuna biləcəyi kimi, qarşılıqlı bir söhbət mühiti şəklində də oxuna bilər. Bu kitablardan istifadə etmək istəyən bir qrup oxucunun kitabları bir yerdə oxumaları, mövzuyla əlaqədar öz təfəkkür və təcrübələrini də bir-birlərinə köçürmələri baxımından faydalı olacaq.

- Bunun yanında, yalnız Allahın razılığı üçün yazılmış olan bu kitabların tanınmasına və oxunmasına iştirak etmək də böyük bir xidmət olacaq. Çünki yazarın bütün kitablarında isbat və razı salıcı istiqamət son dərəcə güclüdür. Bu səbəblə dini izah etmək istəyənlər üçün ən təsirli üsul, bu kitabların digər insanlar tərəfindən də oxunmasının təşviq edilməsidir.

- Kitabların arxasına yazarın digər əsərlərinin təqdimatlarının əlavə olunmasının isə əhəmiyyətli səbəbləri vardır. Bu sayədə kitabı əlinə alan adam, yuxarıda danışdığımız xüsusiyyətləri daşıyan və oxumaqdan xoşlandığını ümid etdiyimiz bu kitabla eyni xüsusiyyətlərə sahib daha bir çox əsər olduğunu görəcək. İmani və siyasi mövzularda faydalana biləcəyi zəngin bir qaynaq təcrübəsinin tapıldığına şahid olacaq.

- Bu əsərlərdə, digər bəzi əsərlərdə görülən, yazarın şəxsi qənaətlərinə, şübhəli qaynaqlara söykənən izahlara, müqəddəsata qarşı lazım olan ədəbə və hörmətə diqqət yetirilməyən üslublara, burxuntu verən ümitsiz, şübhəçi və yesə sürüyən izahatlara rast gələ bilməzsiniz.

Yazar və Əsərləri Haqqında

Harun Yəhya təxəllüsünü istifadə edən yazar Adnan Oktar, 1956-cı ildə Ankarada doğuldu. İlk, orta və lisey təhsilini Ankarada tamamladı. Daha sonra İstanbul Memar Sinan Universiteti Gözəl Sənətlər Fakültəsində və İstanbul Universiteti Fəlsəfə Hissəsində təhsil gördü. 1980-ci illərdən bu yana, imani, elmi və siyasi mövzularda bir çox əsər hazırladı. Bunların yanında, yazarın təkamülçülərin

saxtakarlıqlarını, iddialarının etibarsızlığını və Darvinizmin qanlı ideologiyalarla olan qaranlıq əlaqələrini ortaya qoyan çox əhəmiyyətli əsərləri var.

Harun Yəhyanın əsərləri təxminən 40.000 şəkilin iştirak etdiyi cəmi 55.000 səhifəlik bir külliyyatdır və bu külliyyat 72 fərqli dilə çevrilmişdir.

Yazarın təxəllüsü, inkarçı düşüncəyə qarşı mübarizə edən iki peyğəmbərin xatirələrinə hörmət olaraq, adlarını yad etmək üçün Harun və Yəhya adlarından yaradılmışdır. Yazar tərəfindən kitabların qapağında Rəsulullah (səv)ın möhürünün istifadə edilmiş olmasının simvolik mənas(n)ı isə, kitabların məzmunu ilə əlaqədardır. Bu möhür, Quranı Kərimin Allahın son kitabı və son sözü, Peyğəmbərimiz (səv)ın da xatəmul ənbiya olmasını rəmz etməkdədir. Yazar da, nəşr etdiyi bütün işlərində, Quranı və Rəsulullah (səv)ın sünnəsini özünə rəhbər etmişdir. Bu surətlə, inkarçı düşüncə sistemlərinin bütün təməl iddialarını tək-tək çürütməyi və dinə qarşı yönəldilən etirazları tam olaraq susduracaq "son söz"ü söyləməyi hədəfləməkdədir. Çox böyük bir hikmət və kamal sahibi olan Rəsulullahın möhürü, bu son sözü ifadəyə niyyətinin bir duası olaraq istifadə edilmişdir.

Yazarın bütün işlərindəki ortaqlıq hədəf, Quranın təbliğini dünyaya çatdırmaq, beləliklə insanları Allahın varlığı, birliyi və axirət kimi təməl imani mövzular üzərində düşünməyə sövq etmək və inkarçı sistemlərin çürük təməllərini və azğın tətbiqlərini gözlər önünə sərməkdir.

Necə ki Harun Yəhyanın əsərləri Hindistandan Amerikaya, İngiltərədən İndoneziyaya, Polşadan Bosniya Hersekə, İspaniyadan Braziliyaya, Malayziyadan İtaliyaya, Fransadan Bolqarıstana və Rusiyaya qədər dünyanın daha bir çox ölkəsində bəyənməylə oxunmaqdadır. İngiliscə, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanca, Portuqalca, Urduca, Ərəbcə, Albanca, Rusca, Boşnakça, Uyğurca, İndoneziyaca, Malayca, Bengoli, Serbcə, Bolqarca, Çincə, Kishwahili (Tanzaniyada istifadə edilir), Hausa (Afrikada geniş şəkildə istifadə edilir), Dhivehi (Maldivlərdə istifadə edilir), Danimarkaca və İsveçcə kimi bir çox dilə çevrilən əsərlər, xaricdə geniş bir oxucu kütləsi tərəfindən izlənilməkdədir.

Dünyanın dörd bir tərəfində fəvqəladə təqdir toplayan bu əsərlər bir çox insanın iman etməsinə, bir çoxunun da imanında dərinləşməsinə vəsilə olmaqdadır. Kitablari oxuyan, araşdıran hər adam, bu əsərlərdəki hikmətli, köklü, asan aydın olar və səmimi üslubun, ağılcı və elmi yanaşmanın fərqiinə varmaqdadır. Bu əsərlər sürətli təsir etmə, qəti nəticə vermə, etiraz edilə bilməzlik, çürüdümlə bilməzlik xüsusiyyətləri daşımaqdadır. Bu əsərləri oxuyan və üzərində ciddi şəkildə düşüncə insanların, artıq materialist fəlsəfəni, ateizmi və digər azğın görüş və fəlsəfələrin heç birini səmimi olaraq müdafiə edə bilmələri mümkün deyil. Bundan sonra müdafiə etsələr də ancaq romantik bir inadla müdafiə edəcəklər, çünki fikri dayaqları çürüdülmüşdür. Çağımızdakı bütün inkarçı axınlar, Harun Yəhya Külliyyatı qarşısında fikirlə məğlub olmuşlar.

Şübhəsiz bu xüsusiyyətlər, Quranın hikmət və izahat təəccüblüliyündən qaynaqlanmaqdadır. Yazarın özü bu əsərlərdən ötəri bir öyüncə içində deyil, yalnız Allahın hidayətinə vəsilə olmağa niyyət etmişdir. Ayrıca bu əsərlərin çapında və nəşr olunmasında hər hansı bir maddi qazanc hədəflənməməkdədir.

Bu gerçəklər göz qarşısında saxlanıldığında, insanların görmədiklərini görmələrini təmin edən, hidayətlərinə vəsilə olan bu əsərlərin oxunmasını təşviq etmənin də, çox əhəmiyyətli bir xidmət olduğu ortaya çıxmaqdadır.

Bu qiymətli əsərləri tanıtmaq yerinə, insanların zehinlərini bulandıran, fikri qarışıqlıq meydana gətirən, şübhə və tərəddüdləri dağıt/paylamada, imanı qurtarmada güclü və iti bir təsiri olmadığı ümumi təcrübə ilə sabit olan kitabları yaymaq isə, əmək və zaman itkisinə səbəb olacaq. İmanı qurtarma məqsədindən çox, yazarının ədəbi gücünü vurğulamağa istiqamətli əsərlərdə bu təsirin əldə edilməyəcəyi açıqdır. Bu mövzuda şübhəsi olanlar varsa, Harun Yəhyanın əsərlərinin tək məqsədinin dinsizliyi çürütmək və Quran əxlaqını yaymaq olduğunu, bu xidmətdəki təsir, müvəffəqiyyət və səmimiyyətin açıqca görüldüyünü oxucuların ümumi qənaətindən anlamaq bilirlər.

Bilinməlidir ki, dünya üzərindəki zülm və qarışıqlıqların, Müsəlmanların çəkdiyi əziyyətlərin təməli səbəbi dinsizliyin fikri hakimiyyətidir. Bunlardan xilas olmanın yolu isə, dinsizliyin fikirlə məğlub edilməsi, iman həqiqətlərinin ortaya qoyulması və Quran əxlaqının, insanların qavrayıb yaşaya biləcəkləri şəkildə izah edilməsidir. Dünyanın gündən günə daha çox içində çəkilmək istəndiyi zülm, fəsad və qarışıqlıq mühiti diqqətə alındığında bu xidmətin əldən gəldiyincə sürətli və təsirli bir şəkildə edilməsi lazım olduğu açıqdır. Əks halda çox gec qalına bilər.

Bu əhəmiyyətli xidmətdə qabaqcıl rolunu boynuna götürmüş olan Harun Yəhya Külliyyəti, Allahın icazəsiylə, 21. əsrdə dünya insanlarını Quranda təsvir edilən hüsur və barışa, düzgünlük və ədalətə, gözəllik və xoşbəxtliyə daşımağa bir vəsilə olacaq.

Giriş

Quran, Tövrət, Zəbur və İncildə Həzrət Məhdi (as)

Uca Rəbbimiz, Quranda iman edənlərə "Ərz"də yəni bütün yer üzünü üzərində müqəddəs bir hakimiyyət vəd etmişdir. Rəbbimizin vədi gərəyi, iman edib saleh əməllərdə tapılanlar bu dünya yurduna varis olacaq, İslam əxlaqı dünyaya hakim olacaq. Bu; gözəlliyin, bərəkətin, sevincin, sevincin, işıqlığın, təmizliyin, barışın, ədalətin, qardaşlığın, sevginin dünyaya hakim olması deməkdir. Allaha Bir və Tək olaraq səmimi iman hakimi olduğu bu dövrdə, bütün batıl inanc və fəlsəfələr, dinsiz ideologiyalar yer üzündən qalxacaq. Uca Allah, bu böyük hakimiyyətə axır zamanda Həzrət İsa (as) və Həzrət Məhdi (as)ı vəsilə edəcək.

Həzrət Məhdi (as), Peyğəmbərimiz (səv)dan rəvayət edilən yüzlərlə mütevatir hədis ilə müjdələnmiş; axır zaman əlamətləri, Həzrət Məhdi (as)ın fiziki xüsusiyyətləri, zühuru və zühurundan əvvəlki və sonrakı dövr olduqca detallı bir şəkildə təsvir edilmişdir. Uca Allahın icazəsiylə bu rəvayətlərin Hicri 1400 (1979 ili) etibarilə reallaşmış olmasından, bu anda axır zamanda yaşadığımız və Həzrət Məhdi (as)ın zühur etdiyi aydın olmaqdadır. Hədislərlə razı olaraq reallaşan bütün əlamətlərdən,

Rəbbimizin təqdiri ilə, Həzrət İsa (as) və Həzrət Məhdi (as)ın öndərliyində İslam əxlaqının dünya hakimiyyətinin reallaşmasına az bir müddət qaldığı açıqca görülməkdədir.

Quranda İslam əxlaqının dünya hakimiyyəti və Məhdiyyət detallı olaraq izah edilmişdir:

- Böyük İslam alimləri Quran təfsirlərində, Həzrət **Məhdi (as)a və onun ətrafındakı mömin birliyinə işarə edən müxtəlif ayələri açıqlamışlar.**

- Uca Allah Quranda Müslümlənlərə birlik olmağı əmr etmiş, onlara bunu fərz etmişdir. Tarix boyunca dövrün Məhdilərinin öndərliyində birlik içində yaşayan Müsəlmanlar, bu gün də Rəbbimizin əmri görəyi bir lider öndərliyində birlik olmaq məcburiyyətindədirlər. **Axır zamanda Rəbbimizin vədi görəyi birlik halına gələcək olan Müsəlmanların mənəvi lideri də Həzrət Məhdi (as) olacaq. Bu səbəbdən, Müsəlmanların birlik olmasını izah edən hər ayə Məhdiyyəti izah edir.**

- Uca Rəbbimiz, Quranda bildirdiyi Peyğəmbər hekayələrində də ağıl sahibləri üçün hikmətlər olduğunu xəbər vermişdir. Hər Peyğəmbər, öz dövrünün Məhdisidir. **Bu səbəbdən hər Peyğəmbər hekayəsində, içində olduğumuz axır zamana, yəni Məhdiyyətə baxan işarələr var.** Kəhf Surəsində, Həzrət Süleyman (as) və Həzrət Zülkarneyn (as) hekayələrində Məhdiyyətə işarə edən ayələr olduğu isə Peyğəmbərimiz (səv) tərəfindən də bildirilən bir gerçəkdir.

- Tarix boyunca yaxşılar və pislər arasında, şeytanın tərəfdarlarıyla Haqqın tərəfdarları arasında davam edən bir mübarizə olmuşdur. Quranda Uca Allah, bu böyük mübarizəni təsvir etmiş və bunun nümunələrini vermişdir. **Adetullah görəyi, axır zamanda da deccaliyyət və Məhdiyyət arasında böyük bir mübarizə yaşanmaqdadır. Bu səbəbdən, Quranda bu mübarizəni izah edən hər ayə də, yenə Məhdiyyətə işarə etməkdədir.**

Açıqdır ki, Rəbbimiz Qurandakı bir çox ayələ, Məhdiyyəti və İslam əxlaqının dünya hakimiyyətini Müsəlmanlara xəbər vermişdir.

Həzrət Məhdi (as)ın zühuru, digər müqəddəs kitablarda da xəbər verilmiş olan bir gerçəkdir. Tövrat və Kitabı Müqəddəsəsin Mezmurlar hissəsini meydana gətirən Zəbur, Quran ayələri və Peyğəmbər Əfəndimiz (səv)ın hədisləri ilə razı olan və zaman içində dəyişdirilmədən qorunmuş hissələr ehtiva etməkdədir. Quranda, "And olsun, Biz Zikrdən (Tövratdan) sonra Zəburda da: **"Şübhəsiz Ərzə saleh qullarım varisçi olacaq" deyə yazdıq.** (Ənbiya Surəsi, 105) ayəsiylə, Həzrət Məhdi (as)ın inkişaf edinin və dünya hakimiyyətinin, Tövrat və Zəburda da müjdələndiyi xəbər verilməkdədir. Necə ki Tövrat və Zəburu araşdırdığımızda, bu gerçəyin olduqca detallı və Quran ayələri və hədislərlə razı şəkildə bildirilmiş olduğu görülməkdədir. Haqq olan söz mövzusu hissələrin içində, "Maşiyah", "Kral Məsih", "Shiloh (göndərilmiş olan, Allahın hədiyyəsi)" və müxtəlif başqa adlarla Həzrət Məhdi (as)ın zühuru və dünya hakimiyyəti izah edilmiş, Həzrət Məhdi (as)ın zühurundan əvvəlki və sonrakı dövr də təsvir edilmişdir.

Peyğəmbərimiz (səv)ın hədislərində də, Həzrət Məhdi (as)ın zühurunun, Allahın vəhyi olan bütün kitablarda xəbər verildiyi belə bildirilməkdədir:

Naim buyurdu ki: Mən Həzrət **Məhdi (as)ı Peyğəmbərlərin suhufunda (səhifələrdə; Adəm, Şit, İdris və İbrahim Peyğəmbərlərə endirilən səhifə şəklindəki kitablarda) belə taparam: "Həzrət Məhdi (as)ın əməlində nə zülm nə də ayıb yoxdur."** (Kitab-ül Burhan Fi Əlamət-el Məhdiyy-il Axır Zaman, sf. 21)

Peyğəmbərlərə dair olan kitablarda, "Həzrət Məhdi (as)ın işi zülm və pislik deyil" şəklində işarə edilmişdir. (əl-Kavlu'l Müxtəsər Fi Əlamət-el Məhdiyy-il Muntazar, sf. 49)

İbni Münavi deyir ki: **"Danyal (as)ın kitabında belə yazılıdır."... Həzrət Məhdi (as)** çıxacaq və Allahı Təala daha əvvəl fəsada uğrayanları və iman əhlini onunla qurtaracaq. Sünnələr onunla canlandırılacaq... (Bu hədis Kitab-ül Burhan Fi Əlamət-el Məhdiyy-il Axır Zaman adlı kitabın Süleymaniya Kitabxanasında olan əl yazılı bir nüsxəsində mövcuddur.)

Bu hədislərdən aydın olur ki; Məhdiyyət, bütün haqq dinlərin kitablarında iştirak etmişdir və Müsəlmanlar bu kitablara baxdıqlarında Həzrət Məhdi (as)ı tapacaqlar.

Eyni şəkildə İncilin Quranla razılıq göstərən haqq olan hissələrində də Həzrət Məhdi (as)ın gəlişi müjdələnmişdir. İncildə keçən "Faraklit" və "su testisi daşıyan adam" təyin etmələri diqqət çəkicidir. Bu ifadələrlə, Həzrət İsa (as)ın axır zamanda gələcəyini müjdələdiyi; dünyaya barış, hüsur, birlik və birlik, sevinc və xoşbəxtlik gətirəcək bir liderdən bəhs edilməkdə və Vedre bürcündən bir adama işarə edilməkdədir. (Eyni zamanda, 2012-ci ilin, Vedre Çağının başlanğıcı olaraq qəbul etməsi də çox mənalıdır.) Həzrət İsa (as) həvarilərinə, özündən sonra gələcək bu etibarlı adama uyğun gəlmələrini, onun sözünü dinləmələrini və son ana qədər onu izləmələrini nəsihət etməkdədir.

Bunların yanında, İncildə ifadə edilən axır zaman əlamətləri ilə Həzrət İsa (as) və Həzrət Məhdi (as)ın zühurundan sonrakı zamana dair təriflər də, Quran ayələriylə və Peyğəmbərimiz (səv)dan rəvayət edilən hədislərlə böyük bir razılaşma ehtiva etməkdədir. Bu səbəbdən İncilə görə də axır zaman əlamətlərinin dərhal hamısı bir-biri arxas(n)ı sıra ortaya çıxmaqdadır. Bütün bunlardan, başda İslami qaynaqlara, ardından da İncil, Tövrat və Zəbura dözərək içində olduğumuz dövrün Həzrət Məhdi (as)ın fəaliyyət etdiyi dövr olduğu açıqca deyilə bilməkdədir.

Bu kitabçada, Məhdiyyətə və İslam əxlaqının dünya hakimiyyətinə işarə edən bəzi Quran ayələri ilə Tövrat, İncil və Zəburdan keçidlərin bir hissəsinə yer verilməkdədir. İçində olduğumuz axır zamanda, Rəhman və Rəhm olan Allah, Həzrət İsa (as) və Həzrət Məhdi (as)ı vəsilə edərək, qulları üçün seçib bəyəndiyi Haqq dini suveren edəcək və üstün Gücünü, uca Qüdrətini bütün dünyaya göstərəcək. İçində yaşadığımız zaman çox müqəddəs və gözəl bir dövrün başlanğıcıdır. İslam əxlaqının yer üzünə hakimiyyəti, Allahın vədidir və Rəbbimizin bu vədi mütləq reallaşacaq:

(Bu,) Allahın vadidir; Allah, vadindən geri dönməz. Ancaq insanların çoxu bilməzlər. (Rum Surəsi, 6)

Quranda Məhdiyyətə və Dünya Hakimiyyətinə İşarə edən Ayələr

And olsun, Biz Zikrdən (Tövratdan) sonra Zəburda da: **"Şübhəsiz Ərzə saleh qullarım varisçi olacaq" deyə yazdıq.** (Ənbiya Surəsi, 105)

Allah, içinizdən iman edənlərə və saleh əməllərdə tapılanlara vəd etmişdir: **Heç şübhəsiz onlardan əvvəlkiləri necə 'güc və iqtidar sahibi' etdisə, onları da yer üzündə 'güc və iqtidar**

sahibi' edəcək, özləri üçün seçib bəyəndiyi dinlərini özlərinə məskun edib sağlamlaşdıracaq və onları qorxularından sonra təhlükəsizliyə çevirəcək. Onlar, yalnız Mənə ibadət edərlər və Mənə heç bir şeyi orta qaçmazlar. Kim bundan sonra inkar etsə, işdə onlar fasiqdir. (Nur Surəsi, 55)

Allah, yazmışdır: "And olsun, Mən qalib gələcəyim və elçilərim də." Həqiqətən Allah, ən böyük qüvvət sahibidir, güclü və üstün olandır. (Mübarizə Surəsi, 21)

Elçilərini hidayət və haqq din üzrə göndərən Odur. **Belə ki onu (haqq din olan İslamı) bütün dinlərə qarşı üstün edəcək; müşriklər xoş görməsə belə.** (Səff Surəsi, 9)

Müşriklər istəyəsə də O dini (İslamı) bütün dinlərə üstün etmək üçün elçisini hidayətlə və haqq dinlə göndərən Odur. (Tövbə Surəsi, 33)

Allah, günahkar-günahkarlar istəyəsə də, haqqı (haqq olaraq) Öz sözləriylə reallaşdıracaq. (Yunus Surəsi, 82)

Onlar, Allahın nurunu ağızlarıyla söndürmək istəyirlər. **Halbuki Allah, Öz nurunu tamamlayıcıdır; kafirlər xoş görməsə belə.** Elçilərini hidayət və haqq din üzrə göndərən Odur. **Belə ki onu (haqq din olan İslamı) bütün dinlərə qarşı üstün edəcək; müşriklər xoş görməsə belə.** (Səff Surəsi, 8-9)

Ağızlarıyla Allahın nurunu söndürmək istəyirlər. **Halbuki kafirlər istəyəsə də Allah, Öz nurunu tamamlamaqdan başqasını istəmir. Müşriklər istəyəsə də, O, dini (İslamı) bütün dinlərə üstün etmək üçün elçisini hidayətlə və haqq dinlə göndərən Odur.** (Tövbə Surəsi, 32-33)

Şübhəsiz, Biz sənə açıq-aşkar bir fəth verdik. Belə ki Allah, sənin keçmiş və gələcək (hər) günahını bağışlasın, üzərindəki nemətini tamamlasın və səni dümdüz bir yola yönəlsin. **Və Allah, sənə 'üstün və şərəfli' bir zəfərlə kömək etsin.** (Fəth Surəsi, 1-3)

... Bu yurdun sonu kimindir, inkar edənlər çox yaxında biləcəklər. (Rə'd Surəsi, 42)

Ki O, elçilərini hidayətlə və haqq din ilə, digər bütün dinlərə qarşı üstün etmək üçün göndərdi. Şahid olaraq Allah yetər. (Fəth Surəsi, 28)

"Və onlardan sonra sizi o ərzə mütləq yerləşdirəcəyik. İşdə bu, mövqemdən qorxana və təhdidimdən qorxana aid (bir imtiyazdır)." (Peyğəmbərlər) Fəth istədilər, (sonunda) hər zorba inadçı təxribata uğrayıb -yox oldu- getdi. (İbrahim Surəsi, 14-15)

Allahın köməyi və fəth gəldiyi zaman və insanların Allahın dininə dalğa dalğa girdiklərini gördüyündə, dərhal Rəbbini həmd ilə təsbih et və Ondan bağışlama dilə. Çünki O, tövbələri çox qəbul edəndir. (Nəsr Surəsi, 1-3)

Və sevəcəyiniz bir başqa (nemət) daha var: **Allahdan 'kömək və zəfər (nüsrət)' və yaxın bir fəth. Möminləri müjdələ. (Səff Surəsi, 13)**

And olsun, (peyğəmbər olaraq) göndərilən qullarımıza (bu) sözümüz keçmişdir: **Həqiqətən onlar, şübhəsiz nüsrət (kömək və zəfər) tapacaqlar. Və heç şübhəsiz; Bizim ordularımız, üstün gələcək olanlar onlardır. (Səffat Surəsi, 171-173)**

"Xeyr, Biz haqqı qərblin üstünə atarıq, o da onun beynini darmadağın edər. Bir də baxarsan ki, o, yox olub getmişdir. (Allaha qarşı) Xarakterizə etdiklərinizdən ötəri eyvahlar sizə." (Ənbiya Surəsi, 18)

Və sizi onların torpaqlarına, yurdlarına, mallarına və daha ayaq basmadığınız bir yerə varis etdi. Allah, hər şeyə güc çatdırandır. (Əhzab Surəsi, 27)

Özünə bərəkətlər etdiyimiz yerin şərqinə də, qərbə də o xor qılınıb-zəif buraxılanları (müstəzəflər) varislər etdik... (Ə'raf Surəsi, 137)

Tövratda və Yəhudi Qaynaqlarda Həzrəti Məhdi (as)

Yəhudi Qaynaqlarda Həzrət Məhdi (as)ın Gəlişindən Əvvəlki Dövrün Xüsusiyyətləri

Davud oğlunun [Həzrət Məhdi (as)ın] gələcəyi nəsildə... **bütün dövlətlər Minim dinini [ateizmi] qəbul edəcək və verilən öyüdlərdən üz çevriləcək...** (Talmud, Sanhedrin 97a)

Məsihin [Həzrət Məhdi (as)ın] çağı gəlmədən əvvəlki müddətdə... **günahdan qorxan insanlar xor görülmək və gerçəklərdən məhrum qalınacaq...** (Talmud, Sota 49b)

Davud oğlunun [Həzrət Məhdi (as)ın] gələcəyi nəsildə... **pis insan təqdir görəcək...** (Talmud, Sanhedrin 97a)

Məsihin [Həzrət Məhdi (as)ın] çağı gəlmədən əvvəlki müddətdə... **dövlət rəhbərlikləri dəlalatə düşəcək [dini inanclara tərs düşəcək] və onları qınayacaq kimsə olmayacaq...** (Talmud, Sota 49b)

Davud oğulunun [Həzrət Məhdi (as)ın] gələcəyi nəsildə... **soyğunçular və soyğunçuların soyğunçuları olacaq...** (Talmud, Kethuboth 112b)

Davud oğulunun [Həzrət Məhdi (as)ın] gələcəyi yeddi illik müddətin sonunda... aclıq oxları göndiriləcək... **böyük bir qıtlıq olacaq və bunda kişilər, qadınlar, uşaqlar, dindar adamlar və əzizlər öləcək...** (Talmud, Sanhedrin 97a)

... **Bağbozumu olmayacaq, yığacaq meyvə tapılmayacaq...** Gözəl tarlalar, məhsuldar asmlar, xalqımın tikan və kol bitmiş torpaqları üçün, şən şəhərdəki xoşbəxtlik dolu evlər üçün sinənizi döyün. (Yeşaya, 32:10-13)

Davud oğulunun [Həzrət Məhdi (as)ın] gəldiyi nəsildə... davamlı yeni bəlalar və şeytanı qərarların qüvvəyə qoyulması olacaq; **hər yeni pislik, bir başqas(n)ı bitmədən sürətlə gələcək...** (Talmud, Sanhedrin 97a)

Təkrar xilas olacaqlarına dair ümidlərini itirmədikcə [Həzrət Məhdi (as)] gəlməyəcək... (Talmud, Sanhedrin 97a)

Davud oğulunun [Həzrət Məhdi (as)ın] gələcəyi nəsildə, alimlərin toplanma məclisləri, **fahişəlik evləri halına gələcək...** (Talmud, Sanhedrin 97a)

Məsihin [Həzrət Məhdi (as)ın] gələcəyi nəsildə... atası ayıbladığında oğlu utanmayacaq... (Talmud, Sanhedrin 97a)

Məsihin [Həzrət Məhdi (as)ın] çağı gəlmədən əvvəlki müddətdə... sərhədlərdə yaşayanlar bir yerdən digərinə [kömək diləyərək] gəzişəcək; **lakin heç kim onlara ağrımayacaq...** (Talmud, Sota 49b)

... **Döyüşmələri üçün bütün xalqları bir yerə gətirəcəyəm...** Evlər yağmalanacaq, qadınların təcavüz ediləcək. Şəhərdə yaşayanların yarısı sürgünə göndiriləcək... (Zekeriya, 14:2)

... Döyüşən bütün xalqları Rəb bu bəlayla cəzalandıracaq: **Daha sağkən bədənləri, gözləri, dilləri çürüyəcək.** (Zekeriya, 14:12)

... **Sevincdən əsər qalmadı, dünyanın coşğusu yox oldu.** (Yeşaya, 24:11)

... **Dünyanın təməlləri sarsılacaq... sarsıldıqca sarsılacaq. Dünya...** yalpalayacaq, bir daxma kimi yellənəcək... (Yeşaya, 24:18-20)

... **Orduların Rəbbi tərəfindən, göy guruldmasıyla və zəlzələ ilə və böyük səs-küy ilə, qasırğa ilə və sağnaqla və yeyib bitirən atəş şüylə yoxlama olacaq.** (Yeşaya, 29:6)

Davud oğulunun [Həzrət Məhdi (as)ın] gələcəyi yeddi illik müddətin sonunda, ilk ildə bu ayə reallaşacaq: **Bir şəhərin üzərinə yağış yağdırarkən, digərinin üzərinə yağış yağdırmayacağam...** (Talmud, Sanhedrin 97a)

... **Yeşayanın Babilə* əlaqədar məlumatı:...** Vasitələriylə uzaq bir ölkədən, dünyanın o biri ucundan bütün ölkəni yerlə bir etmək üzrə gəlir... **Evləri yağmalanacaq, qadınlarının təcavüz ediləcək... Oxlarıylə gəncləri parçalayacaq, körpələrə ağrımayacaq, uşaqları əsirgəməyəcəklər.** (Yeşaya, 13:1, 5, 16-18) *Babil: Günümüz İraqın paytaxtı Bağdad yaxınlığında olan köhnə bir şəhər adıdır.

Yəhudi Qaynaqlarda Həzrət Məhdi (as)ın

Xüsusiyyətləri

[Həzrət Məhdi (as)ın] davranışının təməli ədalət və sədaqət olacaq. (Yeşaya, 11:5)

[Həzrət Məhdi (as)] yoxsulları ədalətlə mühakimə edəcək, yer üzündə əzilənlər üçün dürüstcə qərar verəcək... (Yeşaya, 11:4)

... [Həzrət Məhdi (as)] dünyaya ağzının dəyənəyiylə vuracaq [yəni silahı olmadan sözləriylə təsir edəcək] və pisləri dodaqlarının nəfəsiylə öldürəcək [yəni danışmalarıyla mənən təsirsiz hala gətirəcək]. (Yeşaya, 11:4)

O [Həzrət Məhdi (as)] **bütün dünyanı Allaha birlikdə qulluq etmələri üçün islah edəcək, çünki belə yazılmışdır:** "O zaman, birlikdə Mənə yalvarmaları, çiyin çiyinə Mənə xidmət etmələri üçün, xalqların dodaqlarını pak edəcəyəm." [Sefenya, 3:9] (Maimonides, Mişna Tora, Kralların Qanunları 11:4)

"... Güclə qüvvətlə deyil, ancaq Mənim Ruhumla bacaracaqsan" deyir. Belə deyir Hər şeyə Suveren Rəb. (Zekeriya, 4:6)

Baxın, qulum [Həzrət Məhdi (as)] müvəffəqiyyətli olacaq; **üstün olacaq, əl üstündə tutulub ala bildiyinə ucaldırılacaq.** (Yeşaya, 52:13)

Ona [Həzrət Məhdi (as)a] suverenlik, ucalıq və krallıq verildi. Bütün xalqlar, xalqlar və hər dildən insan ona xidmət etdi. **Suverenliyi heç bitməyəcək sonsuz bir suverenlik, krallığı heç yıxılmayacaq bir krallıqdır.** (Daniel, 7:14)

... Davud oğlu [Həzrət Məhdi (as), Həzrət Süleyman (as) kimi] yalnız sidrindən hökmdarlıq edəcək... (Talmud, Sanhedrin 20b)

Döyüş avtomobillərini... uzaqlaşdıracağam. Döyüş yayları qırılacaq. Kralınız [Həzrət Məhdi (as)] xalqlara barışı eşitdirəcək... (Zekeriya, 9:10)

... **Rəb qorxusu ruhu onun [Həzrət Məhdi (as)ın] üzərində olacaq.** Rəb qorxusu xoşuna gələcək... (Yeşaya, 11:2-3)

Davud soyundan çıxacaq olan o kral [Həzrət Məhdi (as)] **bütün insanlara Allahın yollarını və Ondan qorxmağı öyrədə biləcək...** (Maimonides, Mişna Tora, Tövbə 9:2)

[Həzrət Məhdi (as)] çıxdığında... [Allahın qanunlarının tətbiq olunmasındakı] itaətsizlikləri düzəldəcək... (Maimonides, Mişna Tora, Kralların Qanunları 11:4)

... [Həzrət Məhdi (as)ın] **qaldığı yer görkəmli olacaq.** (Yeşaya, 11:10)

... O [Həzrət Məhdi (as)] [bir adamı] sezər və haqqında hökm verər, çünki belə yazılmışdır: **Gözüylə gördüyünə görə mühakimə etməyəcək, qulağıyla eşitdiyinə görə qərar verməyəcək. Yoxsulları ədalətlə mühakimə edəcək, yer üzündə əzilənlər üçün dürüstcə qərar verəcək.** [Yeşaya, 11:3-4] (Talmud, Sanhedrin 93b)

... **O müjdəçi ki, sağlamlıq eşitdirir. Yaxşılıq müjdəsi gətirir, qurtuluş xəbəri verir...** (Yeşaya, 52:7)

Məsihin [Həzrət Məhdi (as)ın] **əlamətlər göstərməsinə ya da özünü isbat etməsi üçün möcüzələr etməsinə ehtiyac yoxdur.** (Maimonides, Mişna Tora, Kralların Qanunları 11:2)

Məsih [Həzrət Məhdi (as)] böyük şöhrət qazanacaq və onun ünü digər millətlər arasında Kral Süleymandan daha çox olacaq. (Maimonides, Mişna Tora, Sanhedrin 10:1)

[Həzrət Məhdi (as)ın] adı nədir? ... Onun adı Şiloh [göndərilmiş olan, Allahın hədiyyəsi]... Onun adı Yinnon [adı dünyanın sonuna qədər yaşayacaq olan]... Onun adı Haninah [inayət, lütf, Allah tərəfindən müqəddəs hesab edilmiş]... Onun adı Menahem [rahatlaşdırıcı, təsəlli edən]... Çünki Mənim ruhumu rahatlaşdıracaq olan Menahem [rahatlaşdırıcı]... Qətiliklə bizim ağrılarımıza dözdü və dərdlərimizi daşdı... (Talmud, Sanhedrin 98b)

Yəhudi Qaynaqlarda Həzrət Məhdi (as)ın Hakimiyyət Dövrü

O dövrdə [Həzrət Məhdi (as) dövründə]... **bütün dünyanın tək məşğuliyyəti Allahu bilib tanımaq olacaq...** (Maimonides, Mişna Tora, Kralların Qanunları 12:5)

... Üzlərində sonsuz sevinc olacaq. **Onların olacaq coşğu və sevinc, kədər və inilti qaçacaq.** (Yeşaya, 51:11)

O dövrdə [Həzrət Məhdi (as) dövründə]... **qərbi gerçəkləri qavrayacaqlar və insanın tutumu əlverişli olduğunca Yaradıcının ağılını idrak edəcəklər.** Çünki belə yazılmışdır: "Yer üzü suyun dənizi örtməsi örtməsi kimi Allahın elmiylə dolacağı üçün..." (Maimonides, Mişna Tora, Kralların Qanunları 12:5)

... Son günlərdə... Rəb bir çox xalqın arasındakı anlaşılmazlıqları həll edəcək. İnsanlar qılıncılarını çəkilə döyüb şum dəmiri, mizraqlarını bağcı bıçağı edəcəklər. **Xalq xalqa qılınc qaldırmayacaq, döyüş təhsili etməyəcəklər artıq.** (Yeşaya, 2:2-4; Mika, 4:1-3)

"... **Yığdıqları silahları yanacaqlar. Kiçik böyük qalxanları, yayları, oxları, çubuqları, mizraqları atəşə atacaqlar...** Yandırmaq üçün silahları istifadə edəcəklər..." Suveren Rəb belə deyir. (Hezekiel, 39:9-10)

Onun dövründə qurdla quzu bir yerdə yaşayacaq, bəbirlə oğlaq birlikdə yatacaq, buzov, gənc aslan və qidalı mal yan-yana dayanacaq, onları kiçik bir uşaq güdəcək. İnəklə ayı birlikdə otlayacaq, balaları bir yerdə yatacaq. Aslan mal kimi saman yemək. Əmzikiyəki körpə kobra dəliyi üzərində oynayacaq, süddən kəsilmiş uşaq əlini engerek kovuğuna soxacaq... **Kimsə zərər verməyəcək, yox etməyəcək...** (Yeşaya, 11:6-9)

O zaman [Həzrət Məhdi (as) dövründə] **korların gözləri, karların qulaqları açılacaq; axsayar maral kimi sıçrayacaq, sevinclə qışqıracaq dilsizlərin dili...** (Yeşaya, 35:5-6)

... **Çöldə sular fışqıracaq, çaylar axacaq çöldə.** Qızgın qum hovuzla, susuz torpaq mənbəyə çevriləcək... (Yeşaya, 35:6-7)

... Buğdaya səslənəcək və onu çoxaldacağam... **ağacın meyvəsini, tarlaların məhsulunu çoxaldacağam.** (Hezekiel, 36:29-30)

O dövrdə [Həzrət Məhdi (as) dövründə], **nə qıtlıq nə də döyüş olacaq, nə qısqıncılıq nə də rəqabət olacaq.** Çünki yaxşı olan şeylər bolca olacaq və bütün məmnuniyyət verici şeylərə toz qədər rahat çatılacaq. (Maimonides, Mişna Tora, Kralların Qanunları 12:5)

... Yol boyunca bəslənəcək, hər çılpaq təpədə otlaq tapacaqlar. **Acmayacaq, susamayacaqlar...** (Yeşaya, 49:9-10)

Davud oğulunun [Həzrət Məhdi (as)ın] gələcəyi zamanda... **bütün vəhşi ağaclar meyvə verəcəklər**; çünki belə yazılmışdır: Ağaclar meyvələrini yüklənir, əncir ağacları, asmalar məhsullarını verir. [Yoel, 2:22] (Talmud, Kethuboth 112b)

Rəb bütün dünyanın hökmdarı olacaq. **O gün tək Rəb, tək ONun adı qalacaq.** (Zekeriya, 14:9)
... Sular dənizi necə doldurursa, dünya da Rəbbin məlumatıyla dolacaq... (Yeşaya, 11:9)
... **İnsanlar Rəbbin Ucalığını, Allahımızın görkəmini görəcəklər.** (Yeşaya, 35:2)
... O gün tək Rəb ucaldılacaq. **Bütlər tamamilə ortadan qalxacaq.** (Yeşaya, 2:17-18)
... **Buyruqlarımı izləyəcək, qaydalarım uyğun gələcək, onları tətbiq edəcəklər.** (Hezekiel, 37:24)

Artıq bütlləriylə, iyrənc tətbiqləriylə, üsyanlarıylə özlərini çirklətməyəcəklər. Onları yerləşdikləri, günah işlədikləri yerlərdən qurtarıb təmizləyəcəyəm... (Hezekiel, 37:23-24)

... [Həzrət Məhdi (as) dövründə xalq] **haqsızlıq etməyəcək, yalan danışmayacaq, kimsəni aldatmayacaq...** (Sefenya, 3:13)

O zaman ədalət çöldə qədər yayılacaq, düzgünlük meyvə bağçasında yurd tapacaq. (Yeşaya, 32:16)

... **Bol bol yemək, ölkənizdə təhlükəsizlik içində yaşayacaqsınız.** Ölkənizə barış təmin edəcəyəm. Qorxu içində yatmayacaqsınız. Təhlükəli heyvanları ölkənizdən qovacağam. **Döyüş üzü görməyəcəksiniz.** (Levililər, 26:5-6)

... **Xarab olan şəhərləri edəcəklər və onlarda oturacaqlar...** (Amos, 9:14)

İnsanların qüruru, qüruru qırılacaq... (Yeşaya, 2:17)

Artıq axmağa soylu, alçağa hörmətli deyilməyəcək. (Yeşaya, 32:5)

Məsih [Həzrət Məhdi (as)] dövründə... **çox az bir iməklə çox çox şey bacaracaqlar...** (Maimonides, Mişna Tora, Sanhedrin 10:1)

Məsih [Həzrət Məhdi (as)] dövrü... **ağıllı adamların sayının artacağı bir dövr olacaq...** (Maimonides, Mişna Tora, Sanhedrin 10:1)

O günlərdə [Həzrət Məhdi (as)ın dövründə]... **məlumat, ağıl və həqiqət dünyada artacaq...** çünki belə də yazılmışdır: "Daş kimi bərkimiş ürəklərinizi bədəninizdən söküb götürəcəyəm." (Maimonides, Mişna Tora, Tövbə 9:2)

Zəburda Həzrəti Məhdi (as) və Hakimiyyət Dövrü

Sən Rəbbə güvən və yaxşılıq et... Rəbdən zövq al, O sənin içindəki istəkləri yerinə yetirəcək. Hər şeyi Rəbbə burax, ONA güvən. **Rəbbə ümid bağlayanlar yer üzünün varisi olacaqlar.** (Mezmurlar, 37:3-9)

Təvazökarlar ölkəni miras götürəcək, dərin bir dincliyin zövqünü dadacaq.... Çünki pislərin gücü qırılacaq, amma doğrulara Rəb dəstək olacaq. Rəb salehlərin hər gününü güdər, onların mirası əbədi olacaq. (Mezmurlar, 37:11, 17-18)

Yer üzünün dörd bucağı xatırlayıb Rəbbə dönəcək, xalqların bütün soyları ONun qarşısında yerə bağlanacaq. Çünki suverenlik Rəbbindir... (Mezmurlar, 22:27-28)

"... Davud soyundan güclü bir kral [Həzrət Məhdi (as)] çıxaracağam, sığal çəkdiyim [seçdiyim] kralın soyunu işıq olaraq davam etdirəcəyəm. **Düşmənlərini utanca bürüyəcəyəm, amma onun başındakı tac parıldayacaq.**" (Mezmurlar, 132:17-18)

Rəbdən qorxan o adam kimdir?... Canı yaxşılıqda oturacaq; onun soyu yer üzünün varisi olacaq. **Rəbbin sirri ondan qorxanlara olacaq...** (Mezmurlar, 25:12-14)

Təmin etdiyin zəfərlə böyük ucalığa çatdı, onu [Həzrət Məhdi (as)] görkəm və böyüklüklə təchiz etdin. Üzərinə davamlı bərəkət yağdırdın, varlığınla onu sevincə boğdun. Çünki Kral [Həzrət Məhdi (as)] Rəbbə güvənər, Ucalar Ucasının sevgisi sayəsində sarsılmaz. (Mezmurlar, 21:5-7)

Kralın [Həzrət Məhdi (as)]nı adı sonsuza qədər yaşasın, Günəş dayandıqca adı var olsun, onun vasitəsilə insanlar müqəddəs hesab edilsin, bütün xalqlar "Nə xoşbəxt ona" desin! (Mezmurlar, 72:17)

Oxların itidir, kral düşmənlərinin ürəyinə batar [Həzrət Məhdi (as)]nı sözləri çox hikmətli və təsirli olacaq, dinsiz ideologiyaları kökdən təsirsiz hala gətirəcək, xalqlar ayaqlarının altına sərilər [bütün insanlar Həzrət Məhdi (as)]yə tabe olacaqlar. (Mezmurlar, 45:5)

[Həzrət Məhdi (as)] **suverenlik sürsün dənizdən dənizə, Fıratdan yer üzünün ucuna qədər!** (Mezmurlar, 72:8)

[Rəb] Sənin kurtarışınla izzəti böyükdür, onu [Həzrət Məhdi (as)] **görkəm və böyüklüklə təchiz etdin.** (Mezmurlar, 21:5)

Onu gözəl yaxşılıq bərəkətlər ilə qarşıladsın, başına saf altından tac qoydun. Səndən həyat istədi, verdin ona uzun... **bir ömür.** (Mezmurlar, 21:3-4)

Rəb kralını böyük zəfərlərə çatdırar, Sığal çəkdiyi krala [Həzrət Məhdi (as)]... sonsuza qədər sevgi göstərər. (Mezmurlar, 18:50)

Sən insanların ən gözəlisən, lütf saçılmış dodaqlarına... (Mezmurlar, 45:2)

... **[Həzrət Məhdi (as)]nı üzərinə cəlal və haşmet qoydun.** (Mezmurlar, 21:5)

... [Həzrət Məhdi (as)]nı krallığının əsası ədalət əsasıdır. **Doğruluğu sevər, pislikdən nifrət edərsən...** (Mezmurlar, 45:6-7)

... **Kömək istəyən yoxsulu, dayağı olmayan düşkünü o qurtarar.** Yoxsula, düşkünə ağrılar, düşkünlərin canını qurtarar. təzyiqdən, zorbalıqdan azad edər onları, çünki onun gözündə onların qanı qiymətlidir. (Mezmurlar, 72:12-14)

Məzlumlara haqqını versin, yoxsulların uşaqlarını qurtarsın... (Mezmurlar, 72:4)

Ey igid... **görkəminə, ucalığına bürün.** (Mezmurlar, 45:3)

[Həzrət Məhdi (as)] yeni biçilmiş çayıra düşən yağış kimi, torpağı sulayan bərəkətli yağışlar kimi olsun! **Onun günlərində [Həzrət Məhdi (as)] dövründə düzgünlük səpilib inkişaf etsin, Ay işıldadığı müddətcə sağlamlıq artsın!** (Mezmurlar, 72:6-7)

Düşmənlərini utanca bürüyəcəyəm, amma onun başındakı tac parıldayacaq. (Mezmurlar, 132:17-18)

Ya Rəb, kral [Həzrət Məhdi (as)] sevinir göstərdiyin gücə. **Sevincdən coşur verdiyin zəfərlə!** Könülünün istədiyini verdin, ağzından çıxan diləyi geri çevirmədin. (Mezmurlar, 21:1-2)

[Həzrət Məhdi (as)ın] üzərinə davamlı bərəkət yağdırdın... (Mezmurlar, 21:6)

Nədir beynəlxalqındakı bu qarışıqlıq, səbəb boş nizamlar qurar bu xalqlar? **Dünyanın kralları saf bağlayır, hökmdarlar birləşir Rəbbə və sığal çəkdiyi krala [Həzrət Məhdi (as)a] qarşı.** "Qoparaq onların qayıqlarını" deyirlər, "atalım üzərimizdən bağlarını." (Mezmurlar, 2:1-3)

Dəmir çomaqla güdəcəksən onları, çömlek kimi parçalayacaqsan [Həzrət Məhdi (as) dinsiz sistemləri fikirləriylə təməlindən çökdürəcək]. (Mezmurlar, 2:9)

İncildə Həzrəti Məhdi (as)

İncildə Həzrət **Məhdi (as)**ın Gəlişindən Əvvəlki **Dövrün Xüsusiyyətləri:**

İsa, Zeytun Dağında oturarkən şagirdləri tək olaraq yanına gəldilər. "Söylə bizə" dedilər, "Bu dediklərin nə vaxt olacaq, sənin gəlişini və çağın bitimini göstərən əlamət nə olacaq?" İsa onlara bu qarşılığı verdi: "Əsla kimsə sizi sapdırmasın! **Bir çoxları, 'Məsihi mənim' deyərək mənim addımla gəlib bir çox adamı aldadacaqlar. Döyüş səs-küyləri, döyüş xəbərləri eşidəcəksiniz.** Əsla qorxmayın! Bunların olması gərək... **Xalq xalqa, dövlət dövlətə döyüş açacaq; bəzən qıtlıqlar, zəlzələlər olacaq.** Bütün bunlar, doğum sancılarının başlanğıcıdır. O zaman sizi çətinliyə soxacaq, öldürəcəklər. **Mənim adımdan [Həzrət İsa (as)ın adından] ötəri bütün xalqlar sizdən nifrət edəcək. O zaman bir çox adam imandan sapacaq, bir-birlərini ələ verəcək və bir-birlərindən nifrət edəcəklər. Bir çox saxta peyğəmbər törəyəcək və bunlar bir çox adamı sapdıracaq. Pisliklərin çoxalmasından ötəri bir çoxlarının sevgisi soyuyacaq.** Amma sonuna qədər dözən xilas olacaq. Allahın suverenliyin bu müjdəsi bütün xalqlara şahidlik olmaq üzrə dünyanın hər yerində eşitdiriləcək. İşdə o zaman son gələcəkdir. (Matda, 24:4-12)

... **İmandan çevril başlamadıqca...** o gün gəlməyəcək. (Pavlusdan Selanikilərə II. Məktub, 2:3)

... İsa Məsihin elçiləri tərəfindən deyilən sözləri xatırlayın. Sizə demişlər idi ki: **"Dünyanın son günlərində alay edənlər Allahsızlığa yönəlib öz ehtiraslarına görə yaşayanlar olacaq."** Bunlar bölücü, insan təbiətiylə məhdud, Allah inancından məhrum kəslərdir. (Yahudanın Məktubu, 1:17-19)

Allahı bildikləri halda, ONU Allah olaraq ucaltmadılar [Allahı tənzih edərək], ONA şükr etmədilər. Tərsinə, düşüncələrində axmaqlığa düşdülər; anlayışsız ürəklərini qaranlıq bürüdü. Ağıllı olduqlarını irəli sürərkən ağılsız olub çıxışlar. **Ölümsüz Allahın Ucalığı yerinə ölümlü insana, quşlara, dörd ayaqlılara, sürünənlərə bənzəyən bütlləri yeğledilər...** Allahla əlaqədar gerçəyin yerinə yalanı qoydular. **Yaradanın yerinə varlığa tapınıb qulluq etdilər [Allahı tənzih edərək].** Halbuki Allah sonsuza qədər təriflənməyə layiqdir! Amin. (Pavlusdan Romalılara Məktub, 1:21-25)

Çünkü elə bir zaman gələcək ki, möhkəm təlimə dözə bilməyəcəklər... Qulaqlarını gerçəyin səsinə tıxayacaq, dönüb əfsanələrə dalacaqlar. (Pavlusdan Timoteosa II. Məktub, 4:3-4)

Bunu bil ki, son günlərdə çətin anlar olacaq. **İnsanlar özlərini sevən, pul düşkünü, övünən, qürurlu, söyüşbaz, ana ata sözü dinləməz, nankor, müqəddəslikdən və sevgidən məhrum, uzlaşmaz, böhtançı, özünü nəzarət edə bilməyən, azğın, yaxşılıq düşməni olacaqlar. Xain, tələsikçi, özünü bəyənmiş, Allahdan çox əyləncəni sevən, Allah yolundaymış kimi görünüb bu yolun gücünü inkar edənlər olacaqlar...** (Pavlusdan Timoteosa II. Məktub, 3:1-5)

Mənim adımdan [Həzrət İsa (as)ın adından] **ötəri kralların və qubernatorların önünə çıxarılacaqsınız... Ana atalarınız, qardaşlarınız, qohum və dostlarınız belə sizi ələ verəcək və bəzilərinizi öldürəcəklər. Mənim adımdan ötəri hər kəs sizdən nifrət edəcək... dözməklə canlarınızı qazanacaqsınız.** [Həzrət Məhdi (as) və tələbələri də bu şəkildə çətinlik çəkəcəklərdir.] (Luka, 21:12, 16-19)

"Döyüş və üsyan xəbərləri eşidincə təlaşlanmayın. Əvvəl bunların olması gərək, amma son dərhal gəlməyəcək." Sonra [Həzrət İsa (as)] onlara belə dedi: **"Xalq xalqa, dövlət dövlətə döyüş açacaq. Şiddətli zəlzələlər, bəzən qıtlıqlar və epidemiyə xəstəliklər, qorxunc hadisələr və göydə fəvqəladə ifadə edilər olacaq."** (Luka, 21:9-11)

... Günəşdə, Ayda və ulduzlarda ifadə edilər görülməyə başlayacaq. Yer üzündə xalqlar dənizin və dalğaların uğultusundan çəmşə dönməyə başlayacaq, dənizə düşəcəklər. Dünyanın üzərinə gələcək fəlakətləri gözləyən insanlar qorxudan huşunu itirəcək... (Luka, 21:25-26)

Lutun günlərində də vəziyyət eyni idi. İnsanlar yeyib içir, götürüb satır, toxum əkir, ev edirdilər. Amma Lutun Sodomdan ayrıldığı gün göydən odla külürd yağdı və hamısını yox etdi. İnsanoğlunun [Həzrət İsa (as)ın] **ortaya çıxacağı gün [gəlişi əvvəlində] vəziyyət eyni olacaq.** (Luka, 17: 28-30)

Nuhun günlərində necə oldusa, İnsanoğlunun [Həzrət İsa (as)ın] **günlərində [gəlişi əvvəlində] də elə olacaq.** Nuhun gəmiyə mindiyi günə qədər insanlar yeyib içir, evlənib evləndirilirdilər. **Sonra tufan gəlib hamısını yox etdi.** (Luka, 17:26-27)

... Dünyadan barışı qaldırma səlahiyyəti verildi. Bunun nəticəsi olaraq insanlar bir-birlərini boğazlayacaqlar... (Vəhy, 6:4)

Qardaş qardaşını, ata uşağını ölümə təslim edəcək. Uşaqlar ana atalarına baş qaldıraraq onları öldürəcəklər. (Markos, 13:12)

Bəzi kəslər məscidin necə gözəl daşlar və əhdlərlə bəzənmiş olduğundan danışınca İsa, "Burada gördüklərinizə gəlincə, elə günlər gələcək ki, daş üstündə daş qalmayacaq, hamısı yıxılacaq!" dedi. (Luka, 21:5-6)

Dünya tacirləri onun [Babil*] üçün ağlayıb yas tutur. Çünki mallarını satın alacaq kimsə yox artıq. qızılı, gümüşü, qiymətli daşları, inciləri, incə kətanı, ipəyi, bənövşəyi və qırmızı parçaları, hər növ qoxulu ağacı, fil dişindən edilmiş hər növ əşyani, ən bahalı ağaclardan, tunc, dəmir və mərmerdən edilmiş hər növ malı, tarçın və qaxıla, buxur, gözəl qoxulu yağ, günnük... zeytunyağı, incə un və buğdas(n)ı, malları, qoyunları, atları, avtomobilləri... satın alacaq kimsə yox artıq. **Deyəcəklər ki,**

"Canının çəkdiyi meyvələr əlindən getdi, bütün qiymətli və göz oxşayan malların yox oldu..." Babilə bu malları sataraq zənginləşən tacirlər, şəhərin çəkdiyi izzətdən dəhşətə düşəcəklər... "İncə kətan, bənövşəyi və qırmızı parça kuşanmış, qızıl, qiymətli daş və incilərlə bəzənmiş böyük şəhər! O qədər böyük zənginlik bir saat içində yox oldu. Gəmi kapitanları, yola salar, tayfalar, dənizdə çalışanların hamısı, onu yaxan atəşin tüstüsünü görüncə uzaqda dayanıb, "Böyük şəhər [Babil] kimisi varmı?" deyə fəryad etdilər... " Dənizdə gəmiləri olanların hamısı onun sayəsində, onun qiymətli mallarıyla zəngin olmuşlar idi. Şəhər bir saat içində viranəyə döndü." ... "Böyük şəhər Babil də işdə belə şiddətlə atılacaq... Sənin tacirlərin dünyanın böyükkləri idi." (Vəhy, 18:11-21)

*Babil: Günümüz İraqın paytaxtı Bağdad yaxınlığında olan köhnə bir şəhər adıdır.

Uşaqlar, bu son saatdır [son dövrdür]. **Məsihi əleyhdarının [antikrist/deccal] gələcəyini eşitdiniz.** Necə ki indidən çox sayda Məsihi əleyhdarı [antikrist] törəmiş var. Son saat olduğunu bundan bilirik. (Yuhannanın I. Məktubu, 2:18)

Sonra qanun tanımaz adam [dəccal] ortaya çıxacaq... **İsa onu ağzının nəfəsiylə öldürəcək, inkişaf edinin görkəmiylə yox edəcək.** (Pavlusdan Selaniklilərə II. Məktub, 2:8)

İncildə Həzrəti Məhdi (as)ın Hakimiyyət Dövrü:

Nə xoşbəxt mülayim xasiyyətli olanlara! Çünki onlar yer üzünü miras götürəcəklər. (Matda, 5:5)

Bu hadisələr reallaşmağa başlayınca doğrulun və başlarınızı qaldırın. Çünki qurtuluşunuz yaxın deməkdir. İsa onlara bu bənzətməyi izah etdi: "Əncir ağacına ya da hər hansı bir ağaca baxın. Bunların yarpaqlandığını gördüyünüz zaman, yaz mövsümünün çox yaxın olduğunu özlüyünüzdən anlırsınız. **Eyni şəkildə, bu hadisələrin reallaşdığını gördüyünüzə bil ki, Allahın Suverenliyi yaxındır.**" (Luka, 21:28-31)

Əncir ağacından dərs alın! Budaqları cücərib yarpaqları sürün tərəfindən, yaz mövsümünün yaxın olduğunu anlırsınız. **Eyni şəkildə, bütün bunların reallaşdığını gördüyünüzə bil ki, İnsanoğlu [Həzrət İsa (as)] yaxındır, qapıdadır.** (Matda, 24:32-33)

[Bundan sonra] işıqlanmaq üçün şəhərin Günəş ya da Aya ehtiyacı yoxdur. Çünki Allahın görkəmi onu işıqlandırır... Artıq gecə olmayacaq. Çıra işığına da Günəş işığına da ehtiyac duymaları olmayacaq. **Çünki Rəb Allah onlara işıq verəcək və sonsuzlara qədər suverenlik sürəcəklər.** (Vəhy, 21:23-25; 22:5)

... **"Qanunlarımı zəhinlərinə işləyəcəyəm, ürəklərinə yazacağam...** Heç kim yurddaşını, qardaşını, Rəbbi tanı deyə öyrətməyəcək. **Çünki kiçik böyük hamısı tanıyacaq Məni.**" (İbranilərə Məktub, 8:10-11)

... İnsanoğlunun [Həzrət İsa (as)ın] gəlişi, şərqdə çıxıb qərbə qədər hər tərəfdən görülən **şimşək kimi olacaq.** [İman işığı bütün dünyanı örtəcək.] (Matda, 24:27)

O günlər qadın kişi qullarının üzərinə Ruhumu tökəcəyəm, onlar da Peyğəmbərlər kimi bir əxlaqa sahib olacaqlar. (Elçilərin İşləri, 2:18)

Bunu bil ki, son günlərdə... [gerçəyə qarşı gələnlər] düşüncələri korlanmış, iman mövzusunda rədd edilmiş insanlardır. Amma daha irəli gedə bilməyəcəklər. Çünki... **bunların da ağılsızlığını hər kəs açıqca görəcək.** (Pavlusdan Timoteosa II. Məktub, 3:1, 8-9)

... Allah, bu dünyada yoxsul olanları imanda zənginləşmək və Özünü sevənlərə vəd etdiyi suverenliyin varisləri olmaq üzrə seçmədimi? (Yaqubun Məktubu, 2:5)

Bundan sonra yeni bir göylə yeni bir yeri gördüm... **Artıq nə yas, nə ağlayış, nə də izzətlər olacaq.** Çünki əvvəlki nizam ortadan qalxdı. (Vəhy, 21:4)

İsa izdihamları görünəndə dağa çıxdı. Oturuncu şagirdləri yanına gəldi. İsa danışmağa başlayıb onlara bunları öyrətdi: "Nə xoşbəxt ruhda məhrum olanlara! Çünki Göylərin Suverenliyi onlarındır... Onlar təsəlli ediləcəklər. **Nə xoşbəxt yumşaq xasiyyətli olanlara! Çünki onlar yer üzünü miras götürəcəklər.** Nə xoşbəxt doğruluğa acı susayanlara! Çünki onlar doyurulacaqlar. Nə xoşbəxt mərhəmətli olanlara! Çünki onlar mərhəmət tapacaqlar. Nə xoşbəxt ürəyi təmiz olanlara!... **Nə xoşbəxt barışı təmin edənlərə! Çünki onlara Allah qulları deyiləcək. Nə xoşbəxt düzgünlük uğruna zülm görənlərə! Çünki Göylərin Suverenliyi onlarındır.**" (Matda, 5:1-11)

Xalqlar şəhərin işığında gedəcəklər. **Dünya kralları sərvətlərini oraya gətirəcəklər.** Şəhərin qapıları gündüz heç bağlanmayacaq, orada gecə olmayacaq. **Xalqların görkəmi və zənginliyi oraya daşınacaq.** (Vəhy, 21:24-26)

Köhnə çağlardan bəri müqəddəs Peyğəmbərlərinin ağzından bildirdiyi kimi, qulu Davudun soyundan bizim üçün güclü bir qurtarıcı [Həzrət Məhdi (as)] çıxardı; **düşmənlərimizdən, bizdən nifrət edənlərin hamısının əlindən qurtuluşumuzu təmin etdi.** (Luka, 1:69-71)

... Yazılmış olduğu kimi: "Qurtarıcı [Həzrət Məhdi (as)]... **gələcək, Yaqubun soyundan Allahsızlığı uzaqlaşdıracaq.**" (Pavlusdan Romalılarına Məktub, 11:26)

... Xalqları bir daha sapdırmasın deyərək onu (dəcəli) dubsiz dərinliklərə atdı, oraya bağlayıb girişini möhürlədi... (Vəhy, 20:3)

... Dünyada pis arzuların gətirib çıxardığı korlanmadan xilas olmuş olaraq, bu vədlər vasitəsilə Rəhmanı özyapıya ortaq olarsınız. (Petrusa II. Məktub, 1:4)

Artıq acmayacaq, artıq susamayacaqlar... (Vəhy, 7:16)

İncildə Keçən Faraklit Sözü Həzrət Məhdi (as)ə İşarə etməkdədir (Doğrusunu Allah bilər)

Faraklitin söz mənas(n)ı: Köməkçi, Həqiqət Ruhu, Təsəlliçi.

Əgər məni sevirsinizsə, əməllərimi güdərsiniz. Mən də Allaha yalvaracağa(1)m və O sizə başqa bir "Faraklit" göndərəcək. (Yuhanna, 14:15-16)

Faraklit, elə bir həqiqət ruhudur ki, Rəb onu mənim adımla göndərəcək. O sizə hər şeyi öyrədəcək və mənim sizə söylədiklərimi də təkrar xatırladacaq. (Yuhanna, 14:26)

Faraklit gəldiyində mənim üçün şahidlik edəcək və siz də mənə şahidlik edərsiniz. (Yuhanna, 15:26-27)

Mən sizə haqqı söyləyirəm. Mənim getməmə sizin üçün xeyirlidir. **Çünkü mən getməzsəm Faraklit sizə gəlməz. Amma mən xərcəmə onu sizə göndərərəm.** (Yuhanna, 16:7)

Faraklit gəldiyində bütün aləmi səhvləri səbəbiylə qınayar və onları tərbiyə edər. Günah mövzusunda, çünki mənə iman etməzlər. Düzgünlük mövzusunda, çünki Allaha gedirəm və artıq məni görə bilməzsiniz. Və hökm mövzusunda, çünki bu dünyanın rəisində hökm edilmişdir. Sizə söyləyəcək daha çox şeylərim var, lakin indi dözə bilməzsiniz. **Lakin o, yəni həqiqət ruhu gəlinə, sizə hər həqiqətə yol göstərəcək. Çünki özbaşına söyləməyəcək, lakin hər nə eşitsə söyləyəcək və gələcək şeyləri sizə bildirəcək.** (Yuhanna, 16:8-13)

Məsih belə dedi: Artıq mən sizinlə çox söylesəm. **Çünkü bu aləmin rəisi gəlir.** Məndə əsla onun obyektı yoxdur. (Yuhanna, 14:30)

İncildə Keçən "Su Testisini Daşıyan Adam" Həzrət Məhdi (as)a İşarə etməkdədir (Doğrusunu Allah bilər)

"Su testisi taşıyan adam" anlayışı astrolojide Vedre bürcünə işarə etməkdədir. Bu təyin etmə eyni zamanda İncildə keçməkdədir. Aşağıdakı İncil sözlərində keçən bu ifadə ilə insanlığa birlik, birlik, gözəllik, ağıl və bərəkət gətirəcək Vedre bürcündən olan bir qurtarıcının, yəni Həzrət Məhdi (as)ın gəlişinə işarə vardır:

(Həvarilər) ONA, "Harada hazırlıq etməmizi istəyərsən?" deyə soruşdular. İsa onlara, "Baxın" dedi, "Şəhərə girdiyinizdə qarşınıza su testisi taşıyan bir adam çıxacaq. **Adamı, gedəcəyi evə qədər izləyin**". (Luka 9-11)

...Şagirdlərindən ikisini bu sözlərlə öndən göndərdi: **"Şəhərə gedin, orada su testisi taşıyan bir adam çıxacaq qarşınıza. Onu izləyin..."** (Markos 14:13)

Nəticə

Həzrət İsa (as) və Həzrət Məhdi (as)ın axır zamanda gəlişi, Uca Rəbbimizin bütün insanlığa çox böyük bir müjdəsidir. Bu mübarək şəxslərin züfuruyla birlikdə, bütün batıl inanclar, dinsiz ideologiyalar yer üzündən qalxacaq. Beləcə sevgisiz, narahat və zülm içində yaşayan; şəfqət, dostluq, mərhəmət, vəfa, hörmət kimi mənəvi dəyərlərin unudulduğu, materialist dünyanın qaranlığı içində əzilən insanlar, dərin iman, üstün əxlaqın hakim olduğu və sevginin doyana yaşandığı bir dövrə şahid olacaqlar. Allaha Bir və Tək olaraq iman, hakimiyyət bu dövrdə, artıq fitnə qalmayacaq, qarşıdurma və döyüş yaşanmayacaq, qan axmayacaq. İnsanlar, əsrlərdir həsrətini eşitdikləri barış, ədalət və qardaşlıq dövrünə qovuşacaq; Cənabı Allahın icazəsiylə möhtəşəm bir Qızıl Çağa şahid olacaqlar.

Bu, Rəbbimizin Quranda, Tövratda, Zəburda və İncildə axır zaman üçün müjdələdiyi, ayrıca digər İslami və Yəhudi qaynaqlarda xəbər verilən, minlərlə ildən bəri bilinən və gözlənilən "Məhdi" müjdəsidir. Bir-biri ardınca reallaşan axır zaman əlamətlərindən də aydın olduğu üzrə, bu an axır zamandayıq və bütün dünya, Allahın son bir dəfə İslam əxlaqını hakim etmək üzrə "hidayət verici" sifətiylə göndərdiyi Həzrət Məhdi (as)ın zıl və kölgəsi altındadır. Allahın diləməsiylə Həzrət Məhdi (as), qədərində yazılı olan bu üstün vəzifədə mütləq müvəffəqiyyətli olacaq; Allaha imanı və Allahın bəyəndiyi ütsün din əxlaqını bütün dünyada hakim edəcək. Həzrət Məhdi (as)ın zühuruyla birlikdə dünyada halı hazırda davam edən zülm, qorxu, nifrət, hirs, düşmənlik, narahatlıq, qan töküclük, şiddət, terror, sevgisizlik, korlanma və əxlaqsızlıq tamamilə sona çatacaq. Uca Rəbbimizin icazəsiylə bütün Müsəlmanlar, Xristianlar və Yəhudilər dostluq və qardaşlıq içində yaşayacaq və yer üzünün bütünündə barış hakim olacaq.

Allahı birleyenlər olaraq iman edən, bütün səmimi Müsəlmanların, Xristianların və Yəhudilərin içində olduğumuz dövrdə ən böyük vəzifələrindən biri, Həzrət Məhdi (as)ı müjdələmək olmalıdır. Üç İlahi dində müjdələnilən Həzrət Məhdi (as)ın inkişaf et müjdəsini bütün dünyaya yaymalı, Həzrət Məhdi (as) üçün mühit hazırlamaladırlar. Dünyanı qucaqlayan bütün problemlərin və çətinliklərin Həzrət Məhdi (as)ın zühuru ilə həll ediləcəyinə ürəkdən inanmalı, onun gəlişinə zəmin hazırlayan bir qabaqcıl olmalı, onun gətirəcəyi barış, qardaşlıq və sevgi toxumlarının müjdələyicisi olmalıdırlar. Ayrıca dünyada din və ya məzhəblər arasında ayrılıq toxumları əkərək döyüşləri təhrikediciliyi edənlərin, Müsəlman, Xristian və Yəhudilər arasında süni düşmənliklər çıxarıb, iman edənləri bir-birinə qırdırmaq istəyənlərin hiyləgər oyunlarını pozmaq üçün səy sərf etməlidirlər. Bu, üç İlahi dində də bütün səmimi iman edənlər üçün bir öhdəçilikdir.

Unudulmamalıdır ki, Uca Rəbbimizin sevdiyi əxlaq, cənnət əxlaqıdır. Cənnətdə isə, heç bir şəkildə döyüş, hirs, düşmənlik olmayacaq. Bu səbəbdən bütün səmimi dindarların yer üzündə hakim etməsi lazım olan əxlaq, cənnət əxlaqı olmalıdır. Həzrət Məhdi (as) vəsiləsiylə dünyanın bütününə hakim olacaq olan bu əxlaq, Allahın icazəsiylə içində olduğumuz müqəddəs dövrdə Allah dostlarının vəsiləsiylə güc tapacaq və inkişaf edəcək.

Ey iman edənlər, hamınız toplaça barış və təhlükəsizliyə girin və şeytanın addımlarını izləməyin. Çünki o, sizə açıq-aşkar bir düşməndir. (Bəqərə Surəsi, 208)

Göylərin, yerin və içlərində olanların bütününün mülkü Allahındır. O, hər şeyə güc çatdırandır. (Maidə Surəsi, 120)

Göylərdə və yerdə Allah Odur. Gizlinizi və açığınızı bilər; qazandıqlarınızı da bilər. (Ən'am Surəsi, 3)

Əlavə Hissə

Təkamül Yanılması

Darvinizm, yəni təkamül nəzəriyyəsi, Yaradılış gerçəyini rədd etmək məqsədiylə ortaya atılmış, ancaq müvəffəqiyyətli ola bilməmiş elmdən kənar bir boş sözdən başqa bir şey deyil. Canlılığın, cansız maddələrdən təsadüfən meydana gəldiyini iddia edən bu nəzəriyyə, kainatda və canlılarda çox açıq bir nizam tapıldığının elm tərəfindən isbat edilməsiylə və təkamülün heç bir zaman yaşanmadığını ortaya qoyan 350 milyonu aşan qalığın tapılmasıyla çürümüşdür. Beləcə Allahın bütün kainatı və canlıları yaratmış olduğu gerçəyi, elm tərəfindən də sübut edilmişdir. Bu gün təkamül nəzəriyyəsini dəstək olmaq üçün dünya səviyyəsində icra edilən təbliğat, yalnız elmi gerçəklərin təhrif edilməsinə, tərəfli şərh olunmasına, elm görünüşü altında deyilən yalanlara və edilən saxtakarlıqlara söykənəndir.

Ancaq bu təbliğat gerçəyi gizləyə bilməməkdədir. Təkamül nəzəriyyəsinin elm tarixindəki ən böyük yanlış olduğu, son 20-30 ildir elm dünyasında gedərək daha yüksək səslə dilə gətirilməkdədir. Xüsusilə 1980lərdən sonra edilən araşdırmalar, Darvinist iddiaların tamamilə səhv olduğunu ortaya qoymuş və bu gerçək bir çox elm adamı tərəfindən dilə gətirilmişdir. Xüsusilə ABŞda, biologiya, biokimya, paleontologiya kimi fərqli sahələrdən gələn çox sayda elm adamı, Darvinizmin etibarsızlığını görməkdə, canlıların mənşəyini Yaradılış gerçəyiylə açıqlamaqdadırlar.

Təkamül nəzəriyyəsinin çöküşünü və Yaradılışın dəlillərini digər bir çox işimizdə bütün elmi detallarıyla ələ aldıq və götürməyə davam edirik. Ancaq mövzunu, daşdığı böyük əhəmiyyət səbəbiylə, burada da yekunlaşdırmaqda fayda vardır.

Darvini Yıxan Çətinliklər

Təkamül nəzəriyyəsi, tarixi köhnə Yunana qədər uzanan pagan bir təlim olmaqla birlikdə, əhatəli olaraq 19. əsrdə ortaya atıldı. Nəzəriyyəni elm dünyasının gündəminə soxan ən əhəmiyyətli inkişaf, Charles Darvinin 1859-cu ildə nəşr olunan Növlərin Mənşəyi adlı kitabı idi. Darvin bu kitabda dünya üzərindəki fərqli canlı növlərini Allahın ayrı-ayrı yaratdığı gerçəyinə özünə qarşı çıxırdı. Darvinin yanlışlarına görə, bütün növlər ortaq bir atadan gəlirdilər və zaman içində kiçik dəyişmələrlə fərqliləşmişlər idi.

Darvinin nəzəriyyəsi, heç bir konkret elmi tapıntıya dözmürdü; özünün də qəbul etdiyi kimi yalnız bir "məntiq icra etmə" idi. Hətta Darvinin kitabındakı "Nəzəriyyənin Çətinlikləri" başlıqlı uzun hissədə etiraf etdiyi kimi, nəzəriyyə bir çox əhəmiyyətli sual qarşısında açıq verirdi.

Darvin, nəzəriyyəsinin önündəki çətinliklərin inkişaf edən elm tərəfindən aşılacağını, yeni elmi tapıntıların nəzəriyyəsini gücləndirəcəyini ümid edirdi. Bunu kitabında tez-tez ifadə etmişdi. Ancaq inkişaf edən elm, Darvinin ümidlərinin tam əksinə, nəzəriyyənin təməl iddialarını bir-bir dayaqsız buraxmışdır.

Darvinizmin elm qarşısındakı uduzması, üç təməl başlıqda araşdırıla bilər:

- 1) Nəzəriyyə, həyatın yer üzündə ilk dəfə necə ortaya çıxdığını əsla açıqlaya bilməməkdədir.
- 2) Nəzəriyyənin qarşıya qoyduğu "təkamül mexanizmləri"nin, gerçəkdə təkamülləşdirici bir təsirə sahib olduğunu göstərən heç bir elmi tapıntı yoxdur.
- 3) Qalıq qeydləri, təkamül nəzəriyyəsinin nəzərdə tutularının tam əksinə bir cədvəl ortaya qoymaqdadır.

Bu hissədə, bu üç təməl başlığı ana xəttləri ilə araşdıracağıq.

Aşıla bilməyən İlk Pilla: Həyatın Mənşəyi

Təkamül nəzəriyyəsi, bütün canlı növlərinin, bundan təxminən 3.8 milyard il əvvəl dünyada xəyali şəkildə təsadüfən ortaya çıxan tək bir canlı hüceyrədən gəldiklərini iddia etməkdədir. Tək bir hüceyrənin necə olub da milyonlarla kompleks canlı növünü meydana gətirdiyi və əgər həqiqətən bu cür bir təkamül reallaşmışsa səbəb bunun izlərinin qalığı qeydlərində tapıla bilmədiyi, nəzəriyyənin açıqlaya bilmədiyi suallardandır. Ancaq bütün bunlardan əvvəl, iddia edilən təkamül müddətinin ilk pilləsi üzərində dayanmaq lazımdır. Haqqında danışılan o "ilk hüceyrə" necə ortaya çıxmışdır?

Təkamül nəzəriyyəsi, Yaradılışı cahilcə rədd etdiyi üçün, o "ilk hüceyrə"nin, heç bir plan və tənzimləmə olmadan, təbiət qanunları içində kor təsadüflərin məhsulu olaraq meydana gəldiyini iddia edir. Yəni nəzəriyyəyə görə, cansız maddə təsadüflər nəticəsində ortaya canlı bir hüceyrə çıxarmış olmalıdır. Ancaq bu, bilinən ən fundamental biologiya qanunlarına zidd bir iddiadır.

"Həyat Həyatdan Gəlir"

Darvin, kitabında həyatın mənşəyi mövzusunda heç danışmamışdı. Çünki onun dövründəki primitiv elm anlayışı, canlıların çox sadə bir quruluşa sahib olduqlarını fərz edirdi. Orta əsrlərdən bəri inanılan "spontane generasiya" adlı nəzəriyyəyə görə, cansız maddələrin təsadüfən bir yerə gəlib, canlı bir varlıq meydana gətirə biləcəklərinə inanılırdı. Bu dövrdə böcəklərin yemək artıqlarından, siçanların da buğdadan meydana gəldiyi məşhur bir düşüncə idi. Bunu isbat etmək üçün də maraqlı təcrübələr edilmişdi. Çirkli bir çınqılın üzərinə bir az buğda qoyulmuş və bir az gözlənilməyində bu qarışıqdan siçanların meydana gələcəyi sanılmışdı.

Ətlərin qurdlanması da həyatın cansız maddələrdən törəyə bildiyinə bir dəlil sayılırdı. Halbuki daha sonra aydın olacaqdı ki, ətlərin üzərindəki qurdlar özbaşlarına meydana gəlmirlər, ağcaqanadların gətirib buraxdıqları gözlə görülməyən sürfələrdən çıxırdılar.

Darvinin Növlərin Mənşəyi adlı kitabını yazdığı dövrdə isə, bakteriyaların cansız maddədən meydana gələ bildikləri inancı, elm dünyasında məşhur bir qəbul görürdü.

Halbuki Darvinin kitabının nəşr olunmasından beş il sonra, məşhur Fransız bioloq Luis Pasteur, təkamülə əsas təşkil edən bu inancı qəti olaraq çürütdü. Pasteur etdiyi uzun iş və təcrübələr nəticəsində çatdığı nəticəsi belə yekunlaşdırmışdı:

Cansız maddələrin həyat meydana gətirə biləcəyi iddiası artıq qəti olaraq tarixə basdırılmışdır. 1

Təkamül nəzəriyyəsinin müdafiəçiləri, Pasteurun tapıntılarına qarşı uzun müddət müqavimət göstərdilər. Ancaq inkişaf edən elm, canlı hüceyrəsinin kompleks quruluşunu ortaya çıxardıqca, həyatın özbaşına meydana gələ biləcəyi iddiasının etibarsızlığı daha da açıq hala gəldi.

20. Əsrdəki Nəticəsiz Səylər

20. əsrdə həyatın mənşəyi mövzusu ələ alan ilk təkamülçü, məşhur Rus bioloq Aleksandr Oparin oldu. Oparin, 1930-cu illərdə ortaya atdığı bəzi tezislərlə, canlı hüceyrəsinin təsadüfən meydana gələ biləcəyini isbat etməyə çalışdı. Ancaq bu işlər müvəffəqiyyətsizliklə nəticələnəcək və Oparin bu etirafı etmək məcburiyyətində qalacaqdı:

Təəssüf ki, hüceyrənin mənşəyi, təkamül nəzəriyyəsinin bütününü içinə alan ən qaranlıq nöqtəni meydana gətirməkdədir. 2

Oparinin yolunu izləyən təkamülçülər, həyatın mənşəyi mövzusunı həllə qovuşduracaq təcrübələr etməyə çalışdılar. Bu təcrübələrin ən məşhuru, Amerikalı kimyaçı Stanley Millər tərəfindən 1953-cü ildə təşkil edildi. Millər, primitiv yer atmosferində olduğunu iddia etdiyi qazları bir təcrübə qurğusunda birləşdirərək və bu qarışığa enerji əlavə edərək, zülalların quruluşunda istifadə edilən bir neçə orqanik molekul (amin turşusu) sintez etdi.

O illərdə təkamül adına əhəmiyyətli bir mərhələ kimi tanılan bu təcrübənin etibarlı olmadığı və təcrübədə istifadə edilən atmosferin gerçək dünya şərtlərindən çox fərqli olduğu, irəliləyən illərdə ortaya çıxacaqdı. 3

Uzun sürən bir səssizlikdən sonra Millərin özü də istifadə etdiyi atmosfer mühitinin həqiqi olmadığını etiraf etdi. 4

Həyatın mənşəyi problemini açıqlamaq üçün 20. əsr boyunca icra edilən bütün təkamülçü səylər həmişə müvəffəqiyyətsizliklə nəticələndi. San Diyeqo Scripps İnstitutundan məşhur geokimyaçı Jeffrey Bada, təkamülçü Earth jurnalında 1998-ci ildə nəşr olunan bir məqalədə bu gerçəyi belə qəbul edir:

Bu gün, 20. əsri geridə buraxarkən, hələ, 20. əsrə girdiyimizdə sahib olduğumuz ən böyük həll edilməmiş problemlə qarşı-qarşıyıq: Həyat yer üzündə necə başladı? 5

Həyatın Kompleks Quruluşu

Təkamülçülərin həyatın mənşəyi mövzusunda bu cür böyük bir açmaza girmələrinin başlıca səbəbi, Darwinistlərin ən sadə zənn etdikləri canlı strukturların belə fəvqəladə dərəcədə kompleks xüsusiyyətlərə sahib olmasıdır. Canlı hüceyrəsi, insanoğlunun etdiyi bütün texnologiyalardan daha kompleksdir. Belə ki, bu gün dünyanın ən inkişaf etmiş laboratoriyalarında belə cansız maddələr bir yerə gətirilərək canlı bir hüceyrə, hətta hüceyrəyə aid tək bir zülal belə çıxarıla bilməməkdədir.

Bir hüceyrənin meydana gəlməsi üçün lazım olan şərtlər, əsla təsadüflərlə açıqlana bilməyəcək qədər çoxdur. Ancaq bunu detallarıyla şərhə belə ehtiyac yoxdur. Təkamülçülər daha hüceyrə mərhələsinə gəlmədən çıxmaza girərlər. Çünki hüceyrənin quruluş daşlarından biri olan zülalların tək bir dənəsinin də təsadüfən meydana gəlməsi ehtimalı riyazi olaraq "0"dır.

Bunun səbəblərindən başlıcası bir zülalın meydana gəlməsi üçün başqa zülalların varlığının lazım olmasıdır ki bu, bir zülalın təsadüfən meydana gəlmə ehtimalını tamamilə ortadan qaldırır. Bu səbəbdən tək başına bu gerçək belə təkamülçülərin təsadüf iddiasını ən başdan yox etmək üçün kifayətdir. Mövzunun əhəmiyyəti baxımından xülasəylə açıqlayacaq olsaq,

1- Fermentlər olmadan zülal sintez edilə bilməz və fermentlər də bir zülaldır.

2- Tək bir zülalın sintez edilməsi üçün 100ə yaxın zülalın hazır olması lazımdır. Bu səbəbdən zülalların varlığı üçün zülallar lazımdır.

3- Zülalları sintez edən fermentləri DNT çıxarar. DNT olmadan zülal sintez edilə bilməz. Bu səbəbdən zülalların meydana gələ bilməsi üçün DNT də lazımdır.

4- Zülal sintez etmə əməliyyatında hüceyrədəki bütün orqanellerin əhəmiyyətli vəzifələri vardır. Yəni zülalların meydana gələ bilməsi üçün, əskiksiz və tam işləyən bir hüceyrənin bütün orqanelleri ilə var olması lazımdır.

Hüceyrənin nüvəsində iştirak edən və genetik məlumatı saxlayan DNT molekulu isə, inanılmaz bir məlumat bankıdır. İnsan DNT-inin ehtiva etdiyi məlumatın, əgər kağıza tökülməyə qalxılsa, 500 səhifədən ibarət yaranan 900 dərilik bir kitabxana meydana gətirəcəyi hesablanmaqdadır.

Bu nöqtədə çox maraqlı bir ikiləm daha vardır: DNT, tək bəzi xüsusiləşmiş zülalların (fermentlərin) köməyi ilə bərabər bilər. Amma bu fermentlərin sintezi də ancaq DNT-dəki məlumatlar istiqamətində reallaşar. Bir-birinə asılı olduqlarından, eşləmənin meydana gələ bilməsi üçün ikisinin də eyni anda var olmaları lazımdır. Bu isə, həyatın özbaşına meydana gəldiyi ssenarisini çıxmaza soxmaqdadır. San Diyeqo Kaliforniya Universitetindən məşhur təkamülçü Prof. Leslie Orgel, Scientific American jurnalının Oktyabr 1994 tarixli sayında bu gerçəyi belə etiraf edər:

Son dərəcə kompleks strukturlara sahib olan zülalların və nükleik turşuların (RNA və DNT) eyni yerdə və eyni zamanda təsadüfi olaraq meydana gəlmələri həddindən artıq dərəcədə ehtimal xaricidir. Amma bunların biri olmadan digərini əldə etmək də mümkün deyil. Bu səbəbdən insan, həyatın kimyəvi yollarla ortaya çıxmasının əsla mümkün olmadığı nəticəsinə çatmaq məcburiyyətində qalmaqdadır. 6

Şübhəsiz əgər həyatın kor təsadüflər nəticəsində öz-özünə ortaya çıxması qeyri-mümkün isə, bu vəziyyətdə həyatın yaradıldığını qəbul etmək lazımdır. Bu gerçək, ən fundamental məqsədi Yaradılışı rədd etmək olan təkamül nəzəriyyəsini açıqca etibarsız etməkdədir.

Təkamülün Xəyali Mexanizmləri

Darvinin nəzəriyyəsini etibarsız edən ikinci böyük nöqtə, nəzəriyyənin "təkamül mexanizmləri" olaraq qarşıya qoyduğu iki anlayışın da gerçəkdə heç bir təkamülləşdirici gücə sahib olmadığından aydın olmuş olmasıdır. Darvin, ortaya atdığı təkamül iddiasını tamamilə "təbii seleksiya" mexanizminə bağlamışdı. Bu mexanizmə verdiyi əhəmiyyət, kitabının adından da açıqca aydın olurdu: *Növlərin Mənşəyi, Təbii Seleksiya Yoluyla...*

Təbii seleksiya, təbii seçmə deməkdir. Təbiətdəki həyat mübarizəsi içində, təbii şərtlərə uyğun və güclü canlıların həyatda qalacağı düşüncəsinə dözər. Məsələn yırtıcı heyvanlar tərəfindən təhdid edilən bir maral sürüsündə, daha sürətli qaça bilən marallar həyatda qalacaq. Beləcə maral sürüsü, sürətli və güclü fərdlərdən meydana gələcək. Amma əlbəttə bu mexanizm, maralları təkamülləşdirməz, onları başqa bir canlı növünə, məsələn atlara çevirməz.

Bu səbəbdən təbii seleksiya mexanizmi heç bir təkamülləşdirici gücə sahib deyil. *Darvin də bu gerçəyin fərqlində idi və Növlərin Mənşəyi adlı kitabında "Faydalı dəyişikliklər meydana gəlmədiyi müddətcə təbii seleksiya heç bir şey edə bilməz" demək məcburiyyətində qalmışdı. 7*

Lamarckın Təsiri

Yaxşı bu "faydalı dəyişikliklər" necə meydana gələ bilərdi? Darvin, öz dövrünün primitiv elm anlayışı içində, bu sualı Lamarcka dözərək cavablandırmağa çalışmışdı. Darvindən əvvəl yaşamış olan Fransız bioloq Lamarcka görə, canlılar həyatları əsnasında keçirdikləri fiziki dəyişiklikləri sonrakı nəsillə köçürürlər, nəsildən nəsillə yığılan bu xüsusiyyətlər nəticəsində yeni növlər ortaya çıxırdı. Məsələn Lamarcka görə zürafələr ceyranlardan törəmişlər idi, yüksək ağacların yarpaqlarını yemək üçün çalışarkən nəsildən nəsillə boyunları uzanmışdı.

Darvin də bənzəri nümunələr vermiş, məsələn Növlərin Mənşəyi adlı kitabında, yemək tapmaq üçün suya girən bəzi ayıların zamanla balinalara çevrildiyini iddia etmişdi. 8

Amma Məhrumdalın kəşf etdiyi və 20. əsrdə inkişaf edən genetik elmiylə dəqiqləşən varislik qanunları, qazanılmış xüsusiyyətlərin sonrakı nəsillərə köçürülməsi əfsanəsini qəti olaraq yıxdı. Beləcə təbii seleksiya "tək başına" və dolayısılə tamamilə təsirsiz bir mexanizm olaraq qalmış olurdu.

neodarvinizm və Mutasiyalar

Darvinistlər isə bu vəziyyətə bir həll tapa bilmək üçün 1930ların sonlarında, "Müasir Sintetik Nəzəriyyə"ni ya da daha məşhur adıyla neodarvinizmi ortaya atdılar. neodarvinizm, təbii seleksiyanın yanına "faydalı dəyişiklik səbəbi" olaraq mutasiyaları, yəni canlıların genlərində radiasiya kimi xarici təsirlər ya da kopyalama səhvləri nəticəsində ibarət yaranan pozulmaları əlavə etdi.

Bu gün də hələ elmi olaraq etibarsız olduğunu bilmələrinə baxmayaraq, Darvinistlərin müdafiə etdiyi model neodarvinizmdir. Nəzəriyyə, yer üzündə olan milyonlarla canlı növünün, bu canlıların, qulaq, göz, ağciyər, qanad kimi saysız kompleks orqanlarının "mutasiyalara", yəni genetik pozuqluqlara söykənən bir müddət nəticəsində meydana gəldiyini iddia etməkdədir. Amma nəzəriyyəni çarəsiz buraxan açıq bir elmi gerçək vardır: **Mutasiyalar canlıları inkişaf etdirməzlər, əksinə hər vaxt üçün canlılara zərər verərlər.**

Bunun səbəbi çox sadədir: DNT çox kompleks bir nizama malikdir. Bu molekul üzərində ibarət yaranan hər hansı bir təsadüfi təsir ancaq zərər verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu belə açıqlayar:

Mutasiyalar kiçik, təsadüfi və zərərli dirlər. Çox nadir olaraq meydana gəlirlər və ən yaxşı ehtimalla təsirsiz dirlər. Bu üç xüsusiyyət, mutasiyaların təkamüllü bir inkişaf meydana gətirə bilməyəcəyini göstərir. Onsuz zəifləyən yüksək dərəcədə xüsusiləşmiş bir orqanizmdə meydana gələ biləcək təsadüfi bir dəyişmə, ya təsirsiz olacaq ya da zərərli. Bir qol saatında meydana gələcək təsadüfi bir dəyişmə qol saatını inkişaf etdirməyəcək. Ona böyük ehtimalla zərər verəcək və ya ən yaxşı ehtimalla təsirsiz olacaq. Bir zəlzələ bir şəhəri inkişaf etdirməz, ona dağıtma gətirər. 9

Necə ki bu günə qədər heç bir faydalı, yəni genetik məlumatı inkişaf etdirən mutasiya nümunəsi müşahidə edilmədi. Bütün mutasiyaların zərərli olduğu görüldü. Aydın oldu ki, təkamül nəzəriyyəsinin "təkamül mexanizmi" olaraq göstərdiyi mutasiyalar, gerçəkdə canlıları yalnız korlayan, şikəst buraxan genetik hadisələrdir. (İnsanlarda mutasiyanın ən sıx görülən təsiri də xərçəngdir.) Əlbəttə korlayıcı bir mexanizm "təkamül mexanizmi" ola bilməz. Təbii seleksiya isə, Darvinin də qəbul etdiyi kimi, "tək başına heç bir şey edə bilməz." Bu gerçək bizlərə təbiətdə heç bir "təkamül mexanizmi" olmadığını göstərməkdədir. Təkamül mexanizmi olmadığına görə də, təkamül deyilən xəyali müddət yaşanmış ola bilməz.

Qalıq Qeydləri:

Aralıq formalardan Əsər Yox

Təkamül nəzəriyyəsinin iddia etdiyi ssenarinin yaşanmamış olduğunun ən açıq göstəricisi isə qalıq qeydləridir.

Təkamül nəzəriyyəsinin elmdən kənar iddiasına görə bütün canlılar bir-birlərindən törəmişlər. Əvvəldən var olan bir canlı növü, zamanla bir başqasına çevrilmiş və bütün növlər bu şəkildə ortaya

çıxmışlar. Nəzəriyyəyə görə bu çevrilmə yüz milyonlarla il davam edən uzun bir zaman dilimini əhatə etmiş və addım-addım irəliləmişdir.

Bu vəziyyətdə, iddia edilən uzun çevrilmə müddəti içində saysız "aralıq növlər" in meydana gəlmiş və yaşamış olmaları lazımdır.

Məsələn keçmişdə, balıq xüsusiyyətlərini daşımalarına baxmayaraq, bir tərəfdən də bəzi sürünən xüsusiyyətləri qazanmış olan yarı balıq-yarı sürünən canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürünən xüsusiyyətlərini daşıyarkən, bir tərəfdən də bəzi quş xüsusiyyətləri qazanmış sürünən-quşlar ortaya çıxmış olmalıdır. Bunlar, bir keçiş müddətində olduqları üçün də, şikəst, əskik, qüsurlu canlılar olmalıdır. Təkamülçülər keçmişdə yaşamış olduqlarına inandıkları bu xəyali varlıqlara "aralıq-keçid forması" adını verirlər.

Əgər həqiqətən bu cür canlılar keçmişdə yaşamışlarsa bunların ədədlərinin və növlərinin milyonlarla hətta milyardlarla olması lazımdır. Və bu qəribə canlıların qalıqlarına mütləq qalıq qeydlərində rast gəlinməsi lazımdır. *Darvin, Növlərin Mənşəyində bunu belə açıqlamışdır:*

Əgər nəzəriyyəmə doğrudursa, növləri bir-birinə bağlayan saysız aralıq-keçid növləri mütləq yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduqlarının dəlilləri də yalnız qalıq qalıqları arasında tapıla bilər. 10

Ancaq bu sətirləri yazan Darvin, bu vaxt formaların qalıqlarının heç cür tapıla bilmədiyinin də fərqlində idi. Bunun nəzəriyyəsi üçün böyük bir açmaz meydana gətirdiyini göürdü. *Buna görə, Növlərin Mənşəyi kitabının "Nəzəriyyənin Çətinlikləri" (Difficulties on Theory) adlı hissəsində belə yazmışdı:*

Əgər həqiqətən növlər o biri növlərdən yavaş inkişafqlarla törəmişsə, səbəb saysız aralıq-keçid formasına rast gəlmirik? Səbəb bütün təbiət bir qarışıqlıq halında deyil də, tam olaraq təyin olunmuş və yerli yerində? Saysız aralıq-keçid forması olmalı, lakin nə üçün yer üzünün sayıla bilməyəcək qədər çox layında basdırılmış olaraq tapa bilmirik... Nə üçün hər geoloji quruluş və hər təbəqə belə əlaqələrlə dolu deyil? 11

Darvinin Yıxılan Ümidləri

Ancaq 19. əsrin ortasından bu yana dünyanın dörd bir tərəfində qızdırmalı qalıq araşdırmaları edildiyi halda bu vaxt keçiş formalarına rast gəlinə bilməmişdir. Edilən qazıntılarda və araşdırmalarda əldə edilən bütün tapıntılar, təkamülçülərin gözlədiklərinin əksinə, canlıların yer üzündə birdən-birə, əskiksiz və qüsursuz bir şəkildə ortaya çıxdıqlarını göstərmişdir.

Məşhur İngilis paleontoloq (qalıq alim) Derek W. Ager, bir təkamülçü olmasına qarşı bu gerçəyi belə etiraf edər:

Problemimiz budur: *Qalıq qeydlərini detallı olaraq araşdırdığımızda, növlər ya da təsnif edər səviyyəsində olsun, davamlı olaraq eyni gerçəklə qarşılaşırıq; pilləli təkamüllə inkişaf edən deyil, birdən yer üzündə ibarət yaranan qruplar görürük. 12*

Yəni qalıq qeydlərində, bütün canlı növləri, aralarında heç bir keçiş forması olmadan əskiksiz formalarıyla birdən ortaya çıxmaqdadırlar. Bu, Darvinin nəzərdə tutularının tam əksinədir. Dahası, bu canlı növlərinin yaradıldıklarını göstərən çox güclü bir dəlildir. Çünki bir canlı növünün, özündən

təkamülləşdiyi heç bir atası olmadan, bir anda və qüsursuz olaraq ortaya çıxmasının tək şərhı, o növün yaradılmış olmasıdır. Bu gerçək, məşhur təkamülçü bioloq Douglas Futuyma tərəfindən də qəbul edilir:

Yaradılış və təkamül, yaşayan canlıların mənşəyi haqqında edilə biləcək yeganə iki şərhdir. Canlılar dünya üzərində ya tamamilə mükəmməl və əskiksiz bir şəkildə ortaya çıxmışlar ya da belə olmamışdır. Əgər belə olmadısa, bir dəyişmə müddəti sayəsində özlərindən əvvəl var olan bəzi canlı növlərindən təkamülləşərək meydana gəlmiş olmalıdırlar. Amma əgər əskiksiz və mükəmməl bir şəkildə ortaya çıxmışlarsa, o halda sonsuz güc sahibi bir ağıl tərəfindən yaradılmış olmaları lazımdır. 13

Qalıqlar isə, canlıların yer üzündə əskiksiz və mükəmməl bir şəkildə ortaya çıxdıqlarını göstərməkdədir. Yəni "növlərin mənşəyi", Darvinin sandığının əksinə, təkamül deyil Yaradılışdır.

İnsanın Təkamülü Nağlı

Təkamül nəzəriyyəsini müdafiə edənlərin ən çox gündəmə gətirdikləri mövzu, insanın mənşəyi mövzudur. Bu mövzudakı Darvinist iddia, insanın sözdə meymunabənzər bəzi varlıqlardan gəldiyini fərz edir. 4-5 milyon il əvvəl başladığı fərz edilən bu müddətdə, insan ilə xəyali ataları arasında bəzi "aralıq forma"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçəkdə tamamilə xəyali olan bu ssenaridə dörd təməl "kateqoriya" sayılır:

- 1- Australopithecus
- 2- *Homo habilis*
- 3- *Homo erectus*
- 4- *Homo sapiens*

Təkamülçülər, insanların sözdə ilk meymunabənzər atalarına "cənub meymunu" mənasını verən "Australopithecus" adını verərlər. Bu canlılar gerçəkdə soyu tükənmiş bir meymun növündən başqa bir şey deyil. Lord Solly Zuckerman və Prof. Charles Oxnard kimi İngiltərə və ABŞdan dünya tərəfindən məşhur iki anatomiyaçının Australopithecus nümunələri üzərində etdikləri çox geniş əhatəli işlər, bu canlıların yalnız soyu tükənmiş bir meymun növünə aid olduqlarını və insanlarla heç bir bənzərlik daşımadıqlarını göstərmişdir. 14

Təkamülçülər insan təkamülünün bir sonrakı mərhələsini də, "homo" yəni insan olaraq təsnif edirlər. İddiaya görə homo ardıcılığındakı canlılar, Australopithecuslardan daha inkişaf etmişlər. Təkamülçülər, bu fərqli canlılara aid qalıqları ard-arda düzərək xəyali bir təkamül sxemi meydana gətirirlər. Bu sxem xəyalidir, çünki gerçəkdə bu fərqli təsnif edərin arasında təkamüllü bir əlaqə olduğu əsla isbat edilə bilməmişdir. Təkamül nəzəriyyəsinin 20. əsrdəki ən əhəmiyyətli müdafiəçilərindən biri olan Ernst Mayr, "Homo sapiensə uzanan zəncir gerçəkdə itkindir" deyərək bunu qəbul edir. 15

Təkamülçülər "Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens" sıralamasını yazarkən, bu növlərin hər birinin, bir sonrakının atası olduğu təəssüratını verərlər. *Halbuki paleoantropoloqların son tapıntıları, Australopithecus, Homo habilis və Homo erectusun dünyanın fərqli bölgələrində eyni dövrlərdə yaşadıklarını göstərməkdədir. 16*

Dahası Homo erectus təsnif etməsinə aid insanların bir hissəsi çox müasir zamanlara qədər yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis və Homo sapiens sapiens (insanı ilə eyni mühitdə yan-yanə tapılmışlar. 17

Bu isə əlbəttə bu təsnif edərin bir-birlərinin ataları olduqları iddiasının etibarsızlığını açıqca ortaya qoymaqladır. Harvard Universiteti paleontoloqlarından Stephen Jay Gould, özü də bir təkamülçü olmasına qarşı, Darwinist nəzəriyyənin içinə girdiyi bu çıxmazı belə açıqlayar:

Əgər bir-biri ilə paralel bir şəkildə yaşayan üç fərqli hominid (insana xas) xətti varsa, o halda bizim soy ağacımıza nə oldu? Açıqdır ki, bunların biri digərindən gəlmiş ola bilməz. Dahası, biri digəriylə müqayisə edildiyində təkamüllü bir inkişaf qatarı idi göstərməməkdədirlər. 18

Qısacası, mediada ya da dərs kitablarında iştirak edən xəyali bəzi "yarı meymun, yarı insan" canlıların şəkilləriylə, yəni sırf təbliğat yoluyla dəstək olunmağa çalışılan insanın təkamülü ssenarisi, heç bir elmi təməli olmayan bir nağıldan ibarətdir.

Bu mövzunu uzun illər araşdıran, xüsusilə Australopithecus qalıqları üzərində 15 il araşdırma edən İngiltərənin ən məşhur və hörmətli elm adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir təkamülçü olmasına baxmayaraq, ortada meymunabənzər canlılardan insana uzanan gerçək bir soy ağacı olmadığı nəticəsinə çatmışdır.

Zuckerman bir də maraqlı bir "elm şkalası" etmişdir. Elmi olaraq qəbul etdiyi məlumat budaqlarından, elmdən kənar olaraq qəbul etdiyi məlumat budaqlarına qədər bir yelpik meydana gətirmişdir. Zuckermanın bu cədvəlinə görə ən "elmi" -yəni konkret məlumatlara dözən- məlumat budaqları kimya və fizikadır. Yelpikdə bunlardan sonra biologiya elmləri, sonra da ictimai elmlər gəlir. Yelpiyn ən ucunda, yəni ən "elmdən kənar" sayılan qismində isə, Zuckermana görə, telepatiya, altıncı hiss kimi "duyğu sonrası qəbul etmə" anlayışları və bir də "insanın təkamülü" vardır! Zuckerman, yelpiyn bu ucunu belə açıqlayar:

Obyektiv həqiqətin sahəsindən çıxıb da, bioloji elm olaraq fərz edilən bu sahələrə -yəni duyğu sonrası qəbul etməyə və insanın qalıq tarixinin şərh olunmasına- girdiyimizdə, təkamül nəzəriyyəsinə inanan bir kimsə üçün hər şeyin mümkün olduğunu görürük. Belə ki nəzəriyyələrinə qatiliklə inanan bu kəslərin ziddiyyətli bəzi mühakimələri eyni anda qəbul etmələri belə mümkündür. 19

İşdə insanın təkamülü nağılı da, nəzəriyyələrinə kor-koranə inanan bəzi insanların tapdıqları bəzi qalıqları ön fikirli bir şəkildə şərh etmələrindən ibarətdir.

Darvin Düsturu!

İndiyə qədər ələ aldığımız bütün texniki dəlillərin yanında, istəsəniz təkamülçülərin necə axmaq bir inanışa sahib olduqlarını bir də uşaqların belə anlama biləcəyi qədər açıq bir örnəklə yekunlaşdıraq.

Təkamül nəzəriyyəsi canlılığın təsadüfən meydana gəldiyini iddia etməkdədir. Bu səbəbdən bu ağıl xarici iddiaya görə cansız və şüursuz atomlar bir yerə gələrək əvvəl hüceyrəni meydana gətirmişlər və sonrasında eyni atomlar bir şəkildə digər canlıları və insanı meydana gətirmişlər. İndi düşünək; canlılığın element olan karbon, fosfor, azot, kalium kimi elementləri bir yerə gətirdiyimizdə bir yığın meydana gəlir. Bu atom yığını, hansı əməliyyatdan keçirilsə keçirilsən, tək bir canlı meydana gətirə bilməz. İstəsəniz bu mövzuda bir "təcrübə" hazırlayaq və təkamülçülərin əslində müdafiə etdikləri, amma yüksək səslə dilə gətirə bilmədikləri iddianı onlar adına "Darvin Düsturu" adıyla araşdıraq:

Təkamülçülər, çox sayda böyük vedrənin içinə canlılığın quruluşunda olan fosfor, azot, karbon, oksigen, dəmir, maqnezium kimi elementlərdən bol miqdarda qoysunlar. Hətta normal şərtlərdə tapılmayan ancaq bu qarışıqın içində olmasını lazımlı gördükləri vəsaitləri də bu vedrələrə əlavə

etsinlər. Qarışıqların içinə, istədikləri qədər amin turşusu, istədikləri qədər də zülal doldursunlar. Bu qarışıqlara istədikləri nisbətdə istilik və nəm versinlər. Bunları istədikləri inkişaf etmiş cihazlarla qarışdırırlar. Vedrələrin başına da dünyanın qabaqda gələn elm adamlarını qoysunlar. Bu mütəxəssislər atadan oğula, nəsildən nəsilə köçürərək növbəli milyardlarla, hətta trilyonlarca il davamlı vedrələrin başında gözləsinlər. Bir canlının meydana gəlməsi üçün hansı şərtlərin var olması lazım olduğuna inanılırsa hamısını istifadə etmək sərbəst olsun. Ancaq, nə etsələr etsinlər o vedrələrdən qətiliklə bir canlı çıxarda bilməzlər. Zürafələri, aslanları, arıları, sarıbülülləri, bülülləri, tutuquşuları, atları, delfinləri, gülləri, orkideleri, zanbaqları, qərənfilləri, bananları, portağalları, almaları, xurmaları, pomidorları, qovunları, qarpızları, əncirləri, zeytunları, üzümləri, şaftalıları, tovuq quşlarını, sülünleri, rəng rəng kəpənəkləri və bunlar kimi milyonlarla canlı növündən heç birini meydana gətirə bilməzlər. Deyil burada bir neçəsini saydığımız bu canlı varlıqları, bunların tək bir hüceyrəsini belə əldə edə bilməzlər.

Qısacası, şüursuz atomlar bir yerə gələrək hüceyrəni meydana gətirə bilməzlər. Sonra yeni bir qərar verərək bir hüceyrəni ikiyə bölüb, sonra art arda başqa qərarlar götürüb, elektron mikroskopunu bulan, sonra öz hüceyrə quruluşunu bu mikroskop altında izləyən professorları meydana gətirə bilməzlər. Maddə, ancaq Allahın üstün yaratmasıyla həyat tapar. Bunun əksinəni iddia edən təkamül nəzəriyyəsi isə, ağla tamamilə zidd bir boş sözdür. Təkamülçülərin ortaya atdığı iddialar üzərində bir az belə düşünmək, üstdəki nümunədə olduğu kimi, bu gerçəyi açıqca göstərir.

Göz və Qulaqdakı Texnologiya

Təkamül nəzəriyyəsinin qətiliklə şərh gətirə bilməyəcəyi bir başqa mövzu isə göz və qulaqdakı üstün qəbul etmə keyfiyyətidir.

Gözlə əlaqədar mövzuya keçmədən əvvəl "Necə görürük?" sualına qısaca cavab verək. Bir cisimdən gələn şüalar, gözdə retinaya tərs olaraq düşür. Bu şüalar, buradakı hüceyrələr tərəfindən elektrik siqnallarına çevrilir və beynin arxa qisimindəki görmə mərkəzi deyilən kiçik bir nöqtəyə çatır. Bu elektrik siqnalları bir silsilə əməliyyatdan sonra beyindəki bu mərkəzdə görünüş hesab edilir. Bu məlumatdan sonra indi düşünək:

Beyin işığa bağlıdır. Yəni beynin içi qapqaranlıqdır, işıq beynin tapıldığı yerə qədər girə bilməz. Görünüş mərkəzi deyilən yer qapqaranlıq, işığın əsla çatmadığı, bəlkə də heç qarşılaşmadığınız qədər qaranlıq bir yerdir. Ancaq siz bu zülmət qaranlıqda işıqlı, tərtəmiz bir dünyanı seyr etməkdəsiniz.

Üstəlik bu o qədər dəqiq və keyfiyyətli bir görünüşdür ki 21. əsr texnologiyası belə hər cür imkana baxmayaraq bu dəqiqliyi təmin edə bilməmişdir. Məsələn bu anda oxuduğunuz kitaba, kitabı tutan əllərinizə baxın, sonra başınızı qaldırın və ətrafınıza baxın. Bu anda gördüyünüz dəqiqlik və keyfiyyətdəki bu görünüşü başqa bir yerdə gördünüz mü? Bu qədər dəqiq bir görünüşü sizə dünyanın bir nömrəli televiziya şirkətinin çıxardığı ən inkişaf etmiş televiziya ekranı da verə bilməz. 100 ildir minlərlə mühəndis bu dəqiqliyə çatmağa çalışmaqdadır. Bunun üçün fabriklər, nəhəng təsislər qurulmaqda, araşdırmalar edilməkdə, planlar və dizaynlar inkişaf etdirilməkdədir. Yenə bir TV ekranına baxın, bir də bu anda əlinizdə tutduğunuz bu kitaba. Arada böyük bir dəqiqlik və keyfiyyət fərqi olduğunu görəcəksiniz. Üstəlik, TV ekranı sizə iki ölçülü bir görünüş göstərir, halbuki siz üç ölçülü, dərinlikli bir perspektivi izləməkdəsiniz.

Uzun illərdir on minlərlə mühəndis üç ölçülü TV etməyə, gözün görmə keyfiyyətinə çatmağa çalışmaqdadırlar. Bəli, üç ölçülü bir televiziya sistemi edə bildilər amma onu da eynək taxmadan üç ölçülü görmək mümkün deyil, qaldı ki bu süni bir üç ölçüdür. Arxa tərəf daha bulanıq, ön tərəf isə kağızdan dekorasiya kimi dayanar. Heç bir zaman gözün gördüyü qədər dəqiq və keyfiyyətli bir görünüş meydana gəlməz. Kamerada da, televiziya da mütləq görünüş itkisi meydana gəlir.

İşdə təkamülçülər, bu keyfiyyətli və dəqiq görünüşü meydana gətirən mexanizmin təsadüfən meydana gəldiyini iddia etməkdədirlər. İndi biri sizə, otağınızda dayanan televiziya təsadüflər nəticəsində meydana gəldi, atomlar bir yerə gəldi və bu görünüş meydana gətirən aləti meydana gətirdi desə nə düşünərsiniz? Minlərlə adamın bir yerə gəlib edə bilmədiyini şüursuz atomlar necə etsin?

Gözün gördüyündən daha primitiv olan bir görünüşü meydana gətirən alət təsadüfən meydana gələ bilmirsə, gözün və gözün gördüyü görünüşün də təsadüfən meydana gələ bilməyəcəyi çox açıqdır. Eyni vəziyyət qulaq üçün də etibarlıdır. Xarici qulaq, ətrafdakı səsləri qulaq çömçəsi vasitəsilə yığıb orta qulağa çatdırar; orta qulaq götürdüyü səs titrəşmələrini gücləndirərək iç qulağa köçürər; iç qulaq da bu titrəşmələri elektrik siqnallarına çevirərək beynə göndərər. Eynilə görmədə olduğu kimi eşitmə əməliyyatı da beyindəki eşitmə mərkəzində reallaşar.

Gözdəki vəziyyət qulaq üçün də etibarlıdır, yəni beyin, işıq kimi səsə də bağlıdır, səs keçirməz. Bu səbəbdən çölü nə qədər gurultulu da olsa beynin içi tamamilə səssizdir. Buna baxmayaraq ən dəqiq səslər beyində qəbul edilir. Səs keçirməyən beyninizdə bir orkestrin simfoniyaclarını dinlərsiniz, sıxlıq bir mühitin bütün səs-küyünü eşidərsiniz. Amma o anda həssas bir cihazla beyninizin içindəki səs səviyyəsi ölçülsə, burada iti bir səssizliyin hakim olduğu görülməkdir. Dəqiq bir görünüş əldə edə bilmək ümidiylə texnologiya necə istifadə edilsə, səs üçün də eyni səylər onlarla ildir davam etdirilməkdədir. Səs qeyd cihazları, musiqi setləri, bir çox elektron alət, səsi qəbul edən musiqi sistemləri bu işlərdən bəziləridir. Ancaq, bütün texnologiyaya, bu texnologiyada çalışan minlərlə mühəndisə və mütəxəssisə baxmayaraq qulağın meydana gətirdiyi dəqiqlik və keyfiyyətdə bir səsə çatıla bilməmişdir.

Ən böyük musiqi sistemi şirkətinin çıxardığı ən keyfiyyətli musiqi setini düşünün. Səsi qeyd etdiyində mütləq səsin bir qisimi itər və ya az da olsa mütləq parazit meydana gələr və ya musiqi setini açdığınızda daha musiqi başlamadan bir xışıltı mütləq eşidərsiniz. Ancaq insan bədənindəki texnologiyanın məhsulu olan səslər son dərəcə dəqiq və qüsursuzdur. Bir insan qulağı, heç bir zaman musiqi setində olduğu kimi xışıltılı və ya parazitli qəbul etməz; səs nə isə tam və dəqiq bir şəkildə onu qəbul hissələr. Bu vəziyyət, insan yaradıldığı gündən bu yana belədir. İndiyə qədər insanoğlunun etdiyi heç bir görünüş və səs cihazı, göz və qulaq qədər həssas və müvəffəqiyyətli bir qəbul edici ola bilməmişdir. Ancaq görmə və eşitmə hadisəsində, bütün bunların kənarında, çox böyük bir gerçək daha vardır.

Beynin İçində Görən və eşidən Şüur Kimə Aiddir?

Beynin içində, ııl ııl rəngli bir dünyanı seyr edən, simfoniyacları, quşların cəh-cəhlərini dinləyən, gülü iyləyən kimdir?

İnsanın gözlərindən, qulaqlarından, burnundan gələn xəbərdarlıqlar, elektrik siqnalı olaraq beynə gedər. Biologiya, fizioloji və ya biokimya kitablarında bu görünüşün beyində necə meydana gəldiyinə

dair bir çox detal oxucusunuz. Ancaq, bu mövzu haqqındakı ən əhəmiyyətli gerçəyə heç bir yerdə rast gələ bilməzsiz: Beyində, bu elektrik siqnallarını görünüş, səs, qoxu və hiss hesab edən kimdir? Beynin içində gözə, qulağa, burna ehtiyac duymadan bütün bunları qəbul edən bir şüur var. Bu şüur kimə aiddir?

Əlbəttə bu şüur beyni meydana gətirən sinirlər, yağ təbəqəsi və sinir hüceyrələrinə aid deyil. İşdə buna görə, hər şeyin maddədən ibarət olduğunu zənn edən Darwinist-materialistlər bu suallara heç bir cavab verə bilməməkdədirlər. Çünki bu şüur, Allahın yaratmış olduğu ruhdur. Ruh, görünüşü seyr etmək üçün gözə, səsi eşitmək üçün qulağa ehtiyac duymaz. Bunların da kənarında düşünmək üçün beynə ehtiyac duymaz.

Bu açıq və elmi gerçəyi oxuyan hər insanın, beynin içindəki bir neçə kub santimetrlik, qapqaranlıq məkana bütün kainatı üç ölçülü, rəngli, kölgəli və işıqlı olaraq sığdıran uca Allahı düşünüb, ONdan qorxub, ONA sığınması lazımdır.

Materialist Bir İnanc

Bura qədər araşdırdığımız, təkamül nəzəriyyəsinin elmi tapıntılarla açıqca ziddiyyət təşkil edən bir iddia olduğunu göstərməkdədir. Nəzəriyyənin həyatın mənşəyi haqqındakı iddiası elmə ziddir, qarşıya qoyduğu təkamül mexanizmlərinin heç bir təkamülləşdirici təsiri yoxdur və qalıqlar nəzəriyyənin tələb etdiyi aralıq formaların yaşamadıqlarını göstərməkdədir. Bu vəziyyətdə, əlbəttə, təkamül nəzəriyyəsinin elmə zidd bir düşüncə olaraq bir kənara atılması lazımdır. Necə ki tarix boyunca dünya mərkəzli kainat modeli kimi bir çox düşüncə, elmin gündəmindən çıxarılmışdır. Amma təkamül nəzəriyyəsi israrla elmin gündəmində tutulmaqdadır. Hətta bəzi insanlar nəzəriyyənin tənqid olunmasını "elmə hücum" olaraq göstərməyə belə çalışmaqdadırlar. Yaxşı bəs niyə?..

Bu vəziyyətin səbəbi, təkamül nəzəriyyəsinin bəzi ətraflar üçün, özündən əsla imtina edilə bilməyəcək doqmadıq bir inanış oluşudur. Bu ətraflar, materialist fəlsəfəyə kor-koranə bağlıdırlar və Darvinizmi də təbiətə gətirilə biləcək yeganə materialist şərh olduğu üçün mənimsəməkdədirlər. Bəzən bunu açıqca etiraf da edərlər. Harvard Universitetindən məşhur bir genetikçi və eyni zamanda qabaqda gələn bir təkamülçü olan Richard Lewontin, "əvvəl materialist, sonra elm adamı" olduğunu belə etiraf etməkdədir:

Bizim materializmə bir inancımız var, 'a priori' (əvvəldən qəbul edilmiş, doğru fərz edilmiş) bir inanc bu. Bizi dünyaya materialist bir şərh gətirməyə məcbur edən şey, elmin üsulları və qaydaları deyil. Əksinə, materializmə olan 'a priori' bağlılığımız səbəbiylə, dünyaya materialist bir şərh gətirən araşdırma üsullarını və anlayışları hazırlayırıq. Materializm mütləq doğru olduğuna görə də, İlahi bir şərhin səhnəyə girməsinə icazə verəməyik. 20

Bu sözlər, Darvinizmin, materialist fəlsəfəyə bağlılıq uğruna yaşadılan bir doqma olduğunun açıq ifadələridir. Bu doqma, maddədən başqa heç bir varlıq olmadığını fərz edir. Bu səbəblə də cansız, şüursuz maddənin, həyatı var etdiyinə inanar. Milyonlarla fərqli canlı növünün; məsələn quşların, balıqların, zürafələrin, örtüllərin, böcəklərin, ağacların, çiçəklərin, balinaların və insanların maddənin öz içindəki qarılıqlı təsirlərlə, yəni yağan yağışla, çaxan şimşəklə, cansız maddənin içindən meydana gəldiyini qəbul edir. Gerçəkdə isə bu, həm ağla həm elmə zidd bir qəbuldur. Amma Darwinistlər

özlərinə Allahın açıq-aşkar olan varlığını qəbul etməmək üçün, bu ağıl və elmdən kənar qəbulu cəhalətlə müdafiə etməyə davam etməkdədirlər.

Canlıların mənşəyinə materialist bir ön fikir ilə baxmayan insanlar isə, bu açıq gerçəyi görürlər: Bütün canlılar, üstün bir güc, məlumat və ağıla sahib olan bir Yaradıcının əsəridirlər. Yaradıcı, bütün kainatı yoxdan var edən, ən qüsursuz şəkildə təşkil edən və bütün canlıları yaradıb şəkilləndirən Allahdır.

Təkamül Nəzəriyyəsi Dünya Tarixinin Ən Təsirli Cadusudur

Burada bunu da ifadə etmək lazımdır ki, ön fikirsiz, heç bir ideologiyanın təsiri altında qalmadan, yalnız ağılını və məntiqini istifadə edən hər insan, elm və mədəniyyətdən uzaq cəmiyyətlərin xurafatlarını xatırladan təkamül nəzəriyyəsinin inanılması qeyri-mümkün bir iddia olduğunu asanlıqla anlayacaq.

Yuxarıda da ifadə edildiyi kimi, təkamül nəzəriyyəsinə inananlar, böyük bir vedrənin içində bir çox atomu, molekulu, cansız maddəni dolduran və bunların qarışığından zaman içində düşünən, ağladan, görüşlər edən professorların, universitet şagirdlərinin, Eynşteyn, Habl kimi elm adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston kimi sənətçilərin, bunun yanında ceyranların, limon ağaclarının, qərənfillərin çıxacağına inanmaqdadırlar. Üstəlik, bu axmaq iddiaya inananlar elm adamları, professorlar, mədəni, təhsilli insanlardır. Bu səbəblə təkamül nəzəriyyəsi üçün "dünya tarixinin ən böyük və ən təsirli cadusu" ifadəsini istifadə etmək yerində olacaq. Çünki, dünya tarixində insanların bu dərəcə ağılını başından sahə, ağıl və məntiqlə düşünmələrinə imkan tanımayan, gözlərinin önünə sanki bir pərdə çəkib çox açıq olan gerçəkləri görmələrinə mane olan bir başqa inanc və ya iddia daha yoxdur. Bu, Afrikalı bəzi qəbilələrin totemlərə, Səba xalqının Günəşə tapınmasından, Həzrət İbrahim (as)ın qövmünün əlləri ilə etdikləri bütlərə, Həzrət Musa (as)ın qövmünün içindən bəzi insanların altından etdikləri buzova tapınmalarından çox daha dəhşətli və ağıla sığmaz bir korluqdur. Gerçəkdə bu vəziyyət, Allahın Quranda işarə etdiyi bir ağılsızlıqdır. Allah, bəzi insanların anlayışlarının bağlanacağını və gerçəkləri görməkdən aciz vəziyyətə düşəcəklərini bir çox ayəsində bildirməkdədir. Bu ayələrdən bəziləri belədir:

Şübhəsiz, inkar edənləri xəbərdar etsənsə də, xəbərdar etməsənsə də, onlar üçün fərq etməz; inanmazlar. Allah, onların ürəklərini və qulaqlarını möhürləmişdir; gözlərinin üzərində pərdələr vardır. Və böyük əzab onlarıdır. (Bəqərə Surəsi, 6-7)

...Ürəkləri vardır bununla qavrayıb-anlamazlar, gözləri vardır bununla görməzlər, qulaqları vardır bununla eşitməzlər. Bunlar heyvanlar kimidir, hətta daha alçaqdırlar. İşdə bunlar qafil olanlardır. (Ə'raf Surəsi, 179)

Allah, Hicr Surəsində isə, bu insanların möcüzələr görsələr belə inanmayacaq qədər ovsunlandıqlarını belə bildirməkdədir:

Onların üzərlərinə səmadan bir qapı açsaq, oradan yuxarı yüksəlsələr də, mütləq: "Gözlərimik çevirildi, bəlkə biz ovsunlanmış bir birlik" deyəcəklər. (Hicr Surəsi, 14-15)

Bu qədər geniş bir kilidlənin üzərində bu böyününül təsirli olması, insanların gerçəklərdən bu qədər uzaq tutulmaları və 150 ildir bu böyününül pozulmaması isə, sözlərlə izah edilə bilməyəcək qədər heyrət verici bir vəziyyətdir. Çünki, bir və ya bir neçə insanın qeyri-mümkün ssenarilərə, axmaqlıq və məntiqsizliklərlə dolu iddialara inanmaları aydın ola bilər. Ancaq dünyanın dörd bir tərəfindəki insanların, şüursuz və cansız atomların ani bir qərarla bir yerə gəlib; fəvqəladə bir təşkilat, intizam, ağıl və şüur göstərən qüsursuz bir sistemlə işləyən kainatı, canlılıq üçün uyğun olan hər cür xüsusiyyətə sahib olan Yer planetini və saysız kompleks sistemlə təchiz edilmiş canlıları meydana gətirdiyinə inanmasının, "cadu"dan başqa bir şərhə yoxdur.

Necə ki, Allah Quranda, inkarçı fəlsəfənin müdafiəçisi olan bəzi kəslərin, etdikləri cadularla insanları təsir etdiklərini Həzrət Musa (as) və Firon arasında keçən bir hadisəyə bizlərə bildirməkdədir. Həzrət Musa (as), Firona haqq dini izah etdiyində, Firon Həzrət Musa (as)ə, öz "məlumatın cadugərləri" ilə insanların toplandığı bir yerdə qarşılaşmasını söyləyər. Həzrət Musa (as), cadugərlərlə qarşılaşdığında, cadugərlərə əvvəl onların bacarıqlarını sərgiləmələrini əmr edər. Bu hadisənin izah edildiyi ayə belədir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Əsalarını) atınca, insanların gözlərini ovsunladılar, onları dəhşətə saldılar və (ortaya) böyük bir sehr gətirmiş oldular. (Ə'raf Surəsi, 116)

Göründüyü kimi Fironun cadugərləri etdikləri "aldatmacalar"la -Həzrət Musa (as) və ona inananlar xaricində- insanların hamısını ovsunlaya bilmişlər. Ancaq, onların atdıqlarına qarşılıq Həzrət Musa (as)ın ortaya qoyduğu dəlil, onların bu cadusunu, ayədə bildirildiyi kimi "uydurduqlarını udmuş" yəni təsirsiz etmişdir:

Biz də Musaya: "Əsanı at" deyər vəhy etdik. (O da atınca) bir də baxdılar ki, o bütün uydurduqlarını yığıb-yığışdırıb udur. Beləcə haqq yerini tapdı, onların bütün etməkdə olduqları etibarsız qaldı. Orada məğlub olmuş oldular və kiçik düşmüşlər olaraq tərsik çevrildilər. (Ə'raf Surəsi, 117-119)

Ayələrdə də bildirildiyi kimi, daha əvvəl insanları ovsunlayaraq təsir edən bu kəslərin etdiklərinin bir saxtakarlıq olduğunun başa düşülməsi ilə, söz mövzusu insanlar kiçik düşmüşlər. İndiki vaxtda da bir böyününül təsiriylə, elmilik örtüyü altında son dərəcə axmaq iddialara inanan və bunları müdafiə etməyə həyatlarını həsr edənlər, əgər bu iddialardan imtina etməzlərsə gerçəklər tam mənasıyla ortaya çıxdığında və "cadu pozulduğunda" kiçik vəziyyətə düşəcəklər. Necə ki, təxminən 60 yaşına qədər təkamülü müdafiə edən və ateist bir fəlsəfəçi olan, ancaq daha sonra gerçəkləri görəndə Malcolm Muggeridge təkamül nəzəriyyəsinin yaxın gələcəkdə düşəcəyi vəziyyəti belə açıqlamaqdadır:

Mən özüm, təkamül nəzəriyyəsinin, xüsusilə tətbiq olunduğu sahələrdə, gələcəyin tarix kitablarındakı ən böyük zərəfat vəsaitlərindən biri olacağına razısalma oldum. Gələcək qurşaq, bu qədər çürük və naməlum bir fərziyyənin inanılmaz bir safla qəbul edilməsini heyrlə qarşılayacaq. 21

Bu gələcək, uzaqda deyil əksinə çox yaxın bir gələcəkdə insanlar "təsadüflər" in ilah ola bilməyəcəklərini anlayacaqlar və təkamül nəzəriyyəsi dünya tarixinin ən böyük aldatmacası və ən şiddətli cadusu olaraq təyin olunacaq. Bu şiddətli cadu, böyük bir sürətlə dünyanın dörd bir tərəfində insanların üzərindən qalxmağa başlamışdır. Təkamül aldatmacasının sirrini öyrənən bir çox insan, bu aldatmacaya necə aldandığını heyrlə və qarışıqlıqla düşünməkdədir.

Dedilər ki: "Sən ucasan, bizə öyrətdiyindən
başqa bizim heç bir məlumatımız yox. Həqiqətən Sən,
hər şeyi bilən, hökm və hikmət sahibi olansan."
(Bəqərə Surəsi, 32)

Qeydlər

1. Sidney Fox, Klaus DOSə, *Molecular Evolution and The Origin of Lifə*, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2.
2. Aleksandr I. Oparin, *Origin of Lifə*, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s. 196.
3. "New Evidən tərəfindən on Evolution of Early Atmosphere and Lifə", *Bulletin of the American Meteorological Society*, c. 63, Noyabr 1982, s. 1328-1330.
4. Stanley Millər, *Molecular Evolution of Lifə: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules*, 1986, s. 7.
5. Jeffrey Bada, *Earth*, Fevral 1998, s. 40.
6. Leslie E. Orgel, *The Origin of Lifə on Earth*, *Scientific American*, c. 271, Oktyabr 1994, s. 78.
7. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, *Harvard University Press*, 1964, s. 189.
8. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, *Harvard University Press*, 1964, s. 184.
9. B. G. Ranganathan, *Origins?*, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.
10. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, *Harvard University Press*, 1964, s. 179.
11. Charles Darwin, *The Origin of Species*, s. 172, 280.

12. Derek A. Ager, *"The Nature of the Fossil Record"*, *Proceedings of the British Geological Association*, c. 87, 1976, s. 133.
13. Douglas J. Futuyma, *Science on Trial*, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197.
14. Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, ss. 75-94; Charles E. Oxnard, *"The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt"*, *Nature*, c. 258, s. 389.
15. J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", *Scientific American*, dekabr 1992
16. sahə Walker, *Science*, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, *Physical Antropology*, 1. nəşr, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, *Olduvai Gorge*, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272.
17. *Time*, Noyabr 1996.
18. S. J. Gould, *Natural History*, c. 85, 1976, s. 30.
19. Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19.
20. Richard Lewontin, *"The demon-Haunted World"*, *The New York Review of Books*, 9 Yanvar, 1997, s. 28.
21. Malcolm Muggeridge, *The End of Christendom*, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s. 43.

ŞƏKİL ALTI YAZILARI

s. 48

Charles Darwin

s. 49

Luis Pasteur, təkamül nəzəriyyəsinin dayacağı olan "cansız maddə canlılıq meydana gətirə bilər" iddiasını etdiyi təcrübələrlə etibarsız etdi.

s. 50

Rus biolog Aleksandr Oparin

s. 51

Təkamül nəzəriyyəsinə etibarsız edən gerçəklərdən bir dənəsi, canlılığın inanılmaz dərəcədəki kompleks quruluşudur. Canlı hüceyrələrinin nüvəsində iştirak edən DNT molekulu, bunun bir nümunəsidir. DNT, dörd ayrı molekulun fərqli düzülməsindən ibarət yaranan bir növ məlumat bankıdır. Bu məlumat bankında canlıyla əlaqədar bütün fiziki xüsusiyyətlərin şifrələri iştirak edir. İnsan DNTi kağıza töküldüyündə, ortaya təxminən 900 dərilik bir ensiklopediya çıxacağı hesablanmaqdadır. Əlbəttə beləsinə fəvqəladə bir məlumat, təsadüf anlayışını qəti şəkildə etibarsız etməkdədir.

s. 53

Təbii seleksiyanın təkamül nəzəriyyəsinə qazandırdığı heç bir şey yoxdur. Çünki bu mexanizm, heç bir zaman bir növün genetik məlumatını zənginləşdirib inkişaf etdirməz. Heç bir zaman bir növü bir başqa növə çevirməz.

s. 55

Təkamülçülər əsrin başından bəri ağcaqanadları mutasiyaya uğradaraq, faydalı mutasiya nümunəsi meydana gətirməyə çalışdılar. Ancaq on illərcə sürən bu səylərin nəticəsində əldə edilən tək nəticə, şikəst, xəstəlikli və qüsurlu ağcaqanadlar oldu. Yanda, mutasiyaya uğramış bir ağcaqanad görülür.

s. 56

YAŞAYAN QALIQLAR TƏKAMÜLÜ YALANLAYIR

Qalıqlar, təkamülün heç bir zaman yaşanmadığının isbatıdır. Qalıq qeydlərinin ortaya qoyduğu kimi, canlılar sahib olduqları bütün xüsusiyyətlərlə bir anda var olmuşlar və soyları davam etdiyi müddətcə ən kiçik bir dəyişiklik keçirməmişlər. Balıqlar həmişə balıq, böcəklər həmişə böcək, sürünənlər həmişə sürünən olaraq var olmuşdur. Növlərin mərhələ mərhələ meydana gəldiyi iddiasının elmi heç bir etibarlılığı yoxdur. Bütün canlıları yaradan Allahdır.

Günəş Balığı

Dövr: Senozoik zaman, Eosen dövrü

Yaş: 54 - 37 milyon il

Çayır Ağcaqanadı

Dövr: Senozoik zaman, Eosen dövrü

Yaş: 48-37 milyon il

Dəniz Şabalıdı

Dövr: Paleozoik zaman, Karbonifer dövrü

Yaş: 295 milyon il

s. 57

Dəniz Ulduzu

Dövr: Paleozoik zaman, Ordovisyan dövrü

Yaş: 490 - 443 milyon il

Huş Ağacı Yarpağı

Dövr: Senozoik zaman, Eosen dövrü

Yaş: 50 milyon il

Köpüklü Avqust Böcəyi

Dövr: Mezozoik zaman, Kretase dövrü

Yaş: 125 milyon il

Sekoya Yarpağı

Dövr: Senozoik zaman, Eosen dövrü

Yaş: 50 milyon il

s. 60

XƏYALİ

Təkamül yalnız qəzet və jurnallarda çıxan xəbərlərdə yuxarıdakına bənzər xəyali "primitiv" insan şəkilləri sıxılıqla istifadə edilir. Bu xəyali şəkillərə dözərək yaradılan xəbərlərdəki tək qaynaq, yazan adamın təxəyyüldür. Ancaq təkamül elm qarşısında o qədər çox uduzma götürmüşdür ki artıq elmi jurnallarda təkamüllə əlaqədar xəbərlərə daha az rast gəlinməkdədir.

s. 66

Bütün həyatımızı beynimizin içində yaşayırıq. Gördüyümüz insanlar, iylədiyimiz çiçəklər, dinlədiyimiz musiqi, daddığımız meyvələr, əlimizdə hiss etdiyimiz yaşlıq... Bunların hamısı beynimizdə meydana gəlir. Gerçəkdə isə beynimizdə, nə rənglər, nə səslər, nə də görünüşlər vardır. Beyində tapıla biləcək tək şey elektrik siqnallarıdır. Qısacası biz, beynimizdəki elektrik siqnallarının meydana gətirdiyi bir dünyada yaşayırıq. Bu bir görüş və ya fərziyyə deyil, dünyanı necə qəbul etdiyimizlə əlaqədar elmi bir şərhdir.

Uca Rəbbimizin vədi gərəyi, iman edib saleh əməllərdə tapılanlar bu dünya yurduna varis olacaqlar. Sevgi, barış, hüsur və təhlükəsizliyin qaynağı olan İslam əlaqı yer üzünə hakim olacaq və batıl bütün inanc və fəlsəfələr ortadan qalxacaq. Bu şanlı və müqəddəs hakimiyyətə Uca Rəbbimiz, Həzrət İsa (as) və Həzrət Məhdi (as)ı vəsilə edəcək.

Bu an, Peyğəmbərimiz (səv)dan rəvayət edilmiş olan yüzrlə mütevatir hədisin Hicri 1400 ili (1979) etibarilə bir-bir reallaşmış olmasından, axır zamanda yaşamaqda olduğumuz və Həzrət Məhdi (as)ın zühur etdiyi aydın olmaqdadır. Bütün dünyanın hüsur, rifah, barış, dostluq, təhlükəsizlik, azadlıq və xoşbəxtlik içində yaşayacağı Məhdiyətın Qızıl Çağ dövrü yaxınlaşmaqdadır.

Quranda İslam əlaqının dünya hakimiyyətinə işarə edən ayələrlə bildirilən Məhdiyət dövrü, digər müqəddəs kitablarda da xəbər verilmiş bir gerçəkdir. Tövrət, Zəbur və İncili araşdırdığımızda, axır zamana və Məhdiyət dövrünə işarə edən, Quran ayələri və hədislərlə razı hissələrin olduqca detallı şəkildə iştirak etdiyi görülməkdədir.

Bu kitabçada, Həzrət Məhdi (as)ın zühuruna işarə edən Qurandan ayələr və digər müqəddəs kitablardan müxtəlif hissələrə yer verilmişdir. Quran, Tövrət, Zəbur və İncil ilə müjdələnilən bu dövr, səmimi iman edənlər üçün çox böyük bir müjdədir. Uca Allah, Həzrət İsa (as) və Həzrət Məhdi (as)ı vəsilə edərək, Haqq dini suveren edəcək və üstün Gücünü, uca Qüdrətini bütün dünyaya göstərəcək.

YAZAR HAQQINDA

Harun Yəhya təxəllüsünü istifadə edən Adnan Oktar, 1956-cı ildə Ankarada doğuldu. 1980-ci illərdən bu yana, imani, elmi və siyasi mövzularda bir çox əsər hazırladı. Bunların yanında, yazarın təkamülçülərin saxtakarlıqlarını, iddialarının etibarsızlığını və Darvinizmin qanlı ideologiyalarla olan qaranlıq əlaqələrini ortaya qoyan çox əhəmiyyətli əsərləri var.

Yazarın bütün işlərindəki ortağ hədəf, Quranın təbliğini dünyaya çatdırmaq, beləliklə insanları Allahın varlığı, birliyi və axirət kimi təməl imani mövzular üzərində düşünməyə sövq etmək və inkarçı sistemlərin çürük təməllərini və azgın tətbiqlərini gözlər önünə sərməkdir. Necə ki yazarın, bu günə qədər 72 ayrı dilə çevrilən 300dən çox əsəri, dünya səviyyəsində geniş bir oxucu kütləsi tərəfindən izlənilməkdədir.

Harun Yəhya Külliyyatı, -Allahın icazəsiylə- 21. əsrdə dünya insanlarını Quranda təsvir edilən hüsur və barışa, düzgünlük və ədalətə, gözəllik və xoşbəxtliyə daşımağa bir vəsilə olacaq.

Türkiyə türkcəsindən köçürən:oxtay nejadmühəmməd

<http://islam.arzublog.com/>

islam dini veblaqı

eissa120@gmail.com